

หัวข้อ : ประติมากรรมร่วมสมัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

WAI : CONTEMPORARY SCULPTURE

Miss Thaneepan Jotikasthira

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts Program in Fine and Applied Arts

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ไหว้ : ประติมากรรมร่วมสมัย
นางสาวธนีนีพรรณ โชติกเสถียร
ศิลปกรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทชั้นศิลปกรรมศาสตร์

.....คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. บุษกร บิณฑสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

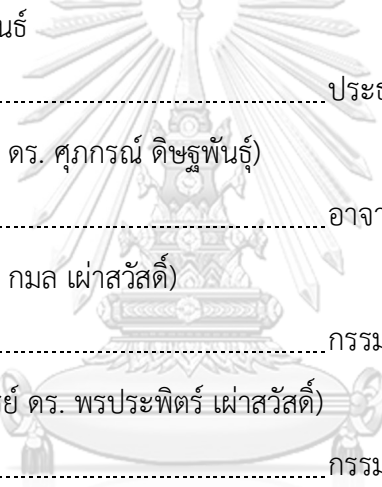
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย อารีรุ่งเรือง)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ธนีนพรณ โชติกเสถียร : ใหว้ : ประติมากรรมร่วมสมัย (WAI : CONTEMPORARY SCULPTURE)
 อ.ที่ปริภษาวิทยาลัยหลัก: รศ. กมล เผ่าสวัสดิ์, 173 หน้า.

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่องใหว้ : ประติมากรรมร่วมสมัย ต้องการถ่ายทอดผลงานศิลปะผ่านงาน ประติมากรรมแนวคิดเกี่ยวกับใหว้ การท้าทายของวัฒนธรรมไทยที่ถ่ายทอดเข้ากับกิริยา ท่าทีและลีลาการ ใหว้ลักษณะต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันที่มีความคุ้นชานกับ Pop culture โดยการนำเสนอลักษณะของความ ดาษดื่น (Banality) สิ่งทีพบเห็นได้ทุกวันในสังคมไทยเป็นวิถีชีวิตประจำวัน (Everyday life) ของผู้คนใน สังคมปัจจุบันที่แสดงถึงลักษณะท่าทางของการใหว้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้ปรากฏในผลงานประติมากรรมร่วม สมัย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกการท้าทายผ่านวัฒนธรรมการใหว้ของไทยที่เกิดขึ้นใน สังคมปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้อง 3. เพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมร่วมสมัย จาก ปรากฏการณ์การใหว้ในการท้าทายที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อเป็นฐานแนวทางในการพัฒนาความคิดทาง ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์หรือ วัฒนธรรมไทยต่อไป

ผลงานชุดนี้มีแนวคิดในการสร้างสรรค์ที่จะเล่าเรื่องราววิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้คนใน สังคมผ่านการใหว้ในอิริยาบถต่าง ๆ อันจะนำไปสู่กระบวนการและความเข้าใจกับสถานการณ์ของการใหว้ ไม่ว่าจะท่าทางไหน ยังแสดงถึงสภาวะความงามของท่าทางการใหว้การท้าทายรูปแบบต่าง ๆ ในวัฒนธรรม ไทยโดยสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมตามแบบจริงจากบุคคลที่ผู้วิจัยได้เลือกมาจากการ ใช้วิธีการวิจัยเชิง คุณภาพ เก็บข้อมูลภาคสนาม ไปสังเกตติดตามและสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นภาษาของงาน ประติมากรรมรวมถึงผู้วิจัยเองที่เป็นผู้ประสบพบพาเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันนั้นและได้นำประสบการณ์มา ถ่ายทอดเนื้อหา ในรูปแบบของงานประติมากรรมข้อมูลได้รับการวิเคราะห์และตีความผ่านความเป็นป๊อป อาร์ต (Pop art) จากลักษณะท่าทางปฏิบัติของผู้คนในชีวิตประจำวันมาสร้างสรรค์งานประติมากรรมโดยใช้ ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เพื่อหาลักษณะท่าทางและถ่ายทอดท่าทางของงาน ประติมากรรม โดยผลงานชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ชุดประกอบด้วย การใหว้การท้าทายระหว่างครูกับนักเรียน การท้าทายของบุคคลทั่วไปที่มีความหลากหลายสถานะ อาชีพ และการใหว้เชิงพาณิชย์

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปริภษาหลัก

5586806635 : MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORDS: CONTEMPORARY SCULPTURE

THANEEPAN JOTIKASTHIRA: WAI : CONTEMPORARY SCULPTURE. ADVISOR: ASSOC.
KAMOL PHAOSAVASDI, 173 pp.

Creative research on Wai is a combination of the concept of Thainess and Pop Art theories. Art, and Phenomenology that tell everyday life story of social member through Wai in the various movements that lead to the process and understanding of the situation of Wai that in some situations may look unsuitable. It still shows the beauty of the gesture of greeting in Thai culture which leads to the creative research with the purposes below;

1. Study behavior of greetings through the Thai culture of Wai in the present society. 2. Study theories and works related to the concept of Phenomenology and Pop Art. 3. To create contemporary sculptures from the phenomenon of greetings or Wai in Thai society.

In this research, the researcher uses qualitative research method and collect field data at Prasarnmit Demonstration School (secondary school) including observation and questionnaires among teachers, students and individuals working in marketing field, to utilize such information on the works creation. As well as to use information from the researcher's direct experience to convey into the sculpture by presenting the beauty of the righteousness of Wai posture, the beauty of the Wai gesture in the situations that are not align with the tradition and the Wai that was commercialized.

The works were divided into 3 parts, as follow 1. The traditionally rightful Wai. 2. The inappropriate Wai that does not alight with the tradition when ones carrying stuffs and cannot holding hands. 3. Wai that utilize greetings culture in Thai society to apply with the commerce. This is a real sculpture from a person that are all in white, creating a sense of relaxation and with golden color highlighting the Wai culture. The arrangement of the smaller the sculpture that is facing to the audiences. This stimulates the dialogue between the physical areas of the audience, the sculpture. This is the relationship between the audience and the sculpture itself.

Field of Study: Fine and Applied Arts

Academic Year: 2017

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิจัยและสร้างสรรค์ครั้งนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้ความรู้ ความเมตตา รวมถึงให้คำปรึกษา คำแนะนำในเรื่องอื่นๆ และ การจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ร.ศ.ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผ.ศ.ดร.พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์ ผ.ศ.ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ และ ผ.ศ.ดร.ศุภชัย อาริรุ่งเรือง ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย อาจารย์ธีรพงศ์ อุทัยเสน อาจารย์สุชาติ ทองสีมา อาจารย์ดร. อัยนา ภูยุตานนท์และ อาจารย์ศุภศิษย์ นาม โภชน์ ตลอดจนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ ส่งเสริมและให้ความรู้และความอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณทีมต้นแบบประติมากรรมทุกท่านสำหรับการเป็นแบบในสร้างสรรค์ผลงาน ในครั้งนี้ รวมถึงอาจารย์ภคพงศ์ พุ่งสีกับอาจารย์ทุกท่านในกลุ่มสาระศิลปะที่สนับสนุนการทำงาน และอาจารย์ธีรพงศ์ บำเพ็ญทานกับทีมงานนักดนตรี

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณลุง คุณป้า ผู้สนับสนุนการศึกษา คุณแม่และพี่น้อง ครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจอยู่เคียงข้างและกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ รวมถึงโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายมัธยม สำหรับการ สนับสนุน อนุเคราะห์ ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน ตลอดจนการทำงานวิจัยอันยาวนาน และกำลังใจที่เป็นแรงผลักดันให้ข้าพเจ้ามีร่างกายแรงใจในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	14
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	19
ขอบเขตการวิจัย.....	19
คำจำกัดความ	20
วิธีดำเนินการวิจัยการสร้างสรรค.....	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
บทที่ 2 ประวัติ การไหว้ การทักทาย.....	24
2.1 ประวัติและที่มาการไหว้ในวัฒนธรรมไทย.....	24
2.2 การทักทายของประเทศต่าง ๆ	34
2.3 การสังเกตพฤติกรรมการไหว้ การทักทาย	38
2.4 การสัมภาษณ์.....	42
บทที่ 3 ทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้อง	52
3.1 แนวคิดศิลปะประชานิยม	52
3.2 แนวคิดคิซท์ Kitsch	59
บทที่ 4 กระบวนการสร้างสรรค์.....	95

บทที่ 5 การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	120
5.1 เนื้อหา.....	120
5.1 เนื้อหา.....	120
5.2 กระบวนการสร้างสรรค์.....	121
5.4 ผลสัมฤทธิ์.....	143
บทที่ 6 บทสรุป.....	152
รายการอ้างอิง	154
ภาคผนวก.....	159
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	173

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 การตกทายของ 10 ประเทศอาเซียน (วัฒนธรรมอาเซียน, 2561: ออนไลน์).....	35
ตารางที่ 2 การตกทายในประเทศอื่น ๆ (ข่าวรอบโลก, 2560: ออนไลน์).....	36
ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของครุมีจำนวนทั้งหมด 10 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 25-58ปี	43
ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของนักเรียนมีจำนวนทั้งหมด 10 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 15-16 ปี	43
ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของบุคคลทั่วไปหลากหลายอาชีพ มีจำนวนทั้งหมด 5 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 30-47 ปี.....	44
ตารางที่ 6 สรุปประเด็นสำคัญ โดยเรียงลำดับจากจำนวนร้อยละที่มากที่สุดไปจนถึงน้อยสุดได้ดังต่อไปนี้.....	44
ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการตลาดหรือ เอเจนซีมีจำนวนทั้งหมด 5 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 36-50 ปี.....	46

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการสร้างสรรค์.....	23
ภาพที่ 2 สัมยุตา มุทรา (Samyuta Mudra) อสัมยุตรา มุทรา (Asamyata Mudra).....	31
ภาพที่ 3 ตัวอย่างท่ารำมุทรา หรือ หัตถมุทรา พื้นฐานของภารตนาฏยัม	32
ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทักทายแบบต่าง ๆ.....	37
ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่างภาพถ่ายจากการไปสังเกตพฤติกรรมจากสถานที่จริง.....	40
ภาพที่ 6 ภาพถ่ายจากการไปสังเกตพฤติกรรมผ่านกล้องวงจรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) จากห้องปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย.....	41
ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่างผลงานศิลปินในงาน11th Biennale of Sydney, MCA, 1998.....	58
ภาพที่ 8 แผนภูมิแสดงภาพ ผลงานศิลปะประชานิยม(Pop Art) และ kitsch.....	59
ภาพที่ 9 Octopi Embedded in Ceramic Vessel by Keiko Masumoto.....	61
ภาพที่ 10 Michealburkstudio	62
ภาพที่ 11 De boiteDemballage.....	63
ภาพที่ 12 Campbell's soup.....	63
ภาพที่ 13 David Hockney : My parents 1977.....	64
ภาพที่ 14 Erro : Foodscape 1964.....	65
ภาพที่ 15 Wayne Thiebaud :1964.....	66
ภาพที่ 16 Spoonbridge and Cherry:Claes Oldenburg1985-1988.....	67
ภาพที่ 17 Yayoi Kusama : <i>Pumpkin</i> , 1994, Benesse Art Site, Naoshima, Japan.....	69
ภาพที่ 18 Street Crossing, 1992 : George Segal, Montclair State University. แหล่งที่มา ภาพ http://art-now-and-then.blogspot.com/2012/02/george-segal.html	70
ภาพที่ 19 Jeff Koons : Ballon Dog(Yellow),1955.....	71
ภาพที่ 20 แผนภูมิที่ 2 แสดงการรับรู้ความเป็นจริง และโลกทางสังคมที่เป็นจริงของมนุษย์ใน แนวคิดปรากฏการณ์วิทยา	75

ภาพที่ 21 ภาพมาสกอต หน้าร้านแมคโดนัลด์ที่มาภาพ https://twitter.com/kob_springnews/status/786007920685101056	77
ภาพที่ 22 ภาพโปสเตอร์โฆษณา สายการบินไทย	78
ภาพที่ 23 ภาพตัวอย่าง The Last forenoon Meal งานไหว้ครูให้กับ The last supper.....	78
ภาพที่ 24 ผลงานของ Lei Xue,Chinese.b1974.....	79
ภาพที่ 25 ผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องต่อแนวคิดและรูปแบบในการสร้างสรรค์.....	81
ภาพที่ 26 แผนภูมิจำแนกผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องศิลปกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบในการ สร้างสรรค์.....	82
ภาพที่ 27 Tanaka Kasuhiko Well ,2014stone clay, acrylic (60mm x 100mm x 95mm(h)	83
ภาพที่ 28 Bruno Walpoth	83
ภาพที่ 29 สุธี คุณาวิชยานนท์ ผลงาน The Good Old days วันวานอันแสนหวาน.....	84
ภาพที่ 30 Man and Child (SOLD), Woman (available)	84
ภาพที่ 31 Cecita volute,2014,tiglio,colore acrilico,foglie d'oro zecchino,63*83cm.....	85
ภาพที่ 32 Juan Munoz: Manytime 1999	86
ภาพที่ 33 Peter Demetz.....	86
ภาพที่ 34 Jeff Koon : Lady Gaga Sculpture.....	87
ภาพที่ 35 Zhang Dali: Square No.4,2014	87
ภาพที่ 36 Emil janel :Poker Player 1934.....	89
ภาพที่ 37 Lisa Lee:Temple ceramic: Black and white woman pray	89
ภาพที่ 38 “Golden age” porslin 2013.....	90
ภาพที่ 39 Michael Jackson and bubbles 1988 by Jeff Koons.....	91
ภาพที่ 40 แผนผังอธิบาย แนวคิดและทฤษฎีที่นำไปใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์	93
ภาพที่ 41 ภาพแสดงกรอบการผสมแนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดการสร้างสรรค์	94
ภาพที่ 42 แผนภูมิหลักการและแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	97

ภาพที่ 43 โครงสร้างสีของตุ๊กตากระเบื้อง(Porcelain)	101
ภาพที่ 44 ภาพตัวอย่าง การทำแบบร่างผลงานเพื่อทดลองเรื่องขนาดและสัดส่วนของผลงาน	103
ภาพที่ 45 ภาพตัวอย่าง การทดลองนำภาพของท่าทางการไหว้ของคนจริงมาจัดวางรูปแบบที่จะใช้สร้างงานประติมากรรม.....	104
ภาพที่ 46 ภาพตัวอย่าง การทดลองสร้างมิติบนผลงาน	105
ภาพที่ 47 ตัวอย่าง การทดลองเพื่อศึกษาเรื่องของสีของงานประติมากรรม.....	106
ภาพที่ 48 ภาพตัวอย่างการทดลองสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเพื่อศึกษาเรื่องของพื้นผิวในงานประติมากรรม	107
ภาพที่ 49 ผลงานชิ้นแรก ชื่อ คุณครู สวัสดิ์.....	108
ภาพที่ 50 ผลงานชิ้นที่ 2 นักเรียนหญิงสวัสดิ์	109
ภาพที่ 51 ผลงานชื่อ นักเรียนชาย สวัสดิ์	110
ภาพที่ 52 ผลงานชื่อ :นักศึกษาวิชาทหาร สวัสดิ์	111
ภาพที่ 53 ผลงานชื่อ: สวัสดิ์คะ	112
ภาพที่ 54 ผลงานชื่อ :ชายผู้นอบน้อมสวัสดิ์	113
ภาพที่ 55 ผลงานชื่อ:ป้าแม่บ้านสวัสดิ์	114
ภาพที่ 56 ผลงานชื่อ:สวัสดิ์ครับ	115
ภาพที่ 57 ชื่อผลงาน:หนูมออพิตสวัสดิ์.....	116
ภาพที่ 58 ชื่อผลงาน:McDonald สวัสดิ์ภาพ	117
ภาพที่ 59 ชื่อผลงาน :KFC สวัสดิ์.....	118
ภาพที่ 60 นักเรียนหญิงสวัสดิ์	121
ภาพที่ 61 ผลงาน: คุณครูสวัสดิ์.....	122
ภาพที่ 62 ผลงาน: นักเรียนหญิงสวัสดิ์	123
ภาพที่ 63 ผลงาน: การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีต	125
ภาพที่ 64 ผลงาน:สวัสดิ์ครับ	126

ภาพที่ 65 ผลงาน: แม่บ้านสวีสวี.....	127
ภาพที่ 66 ผลงาน: ชายผู้อ่อนน้อมสวีสวี.....	128
ภาพที่ 67 ผลงาน: สวีสวีค๊ะ.....	129
ภาพที่ 68 ผลงาน: หม่อมออฟฟิตสวีสวี.....	130
ภาพที่ 69 ผลงาน: นักเรียนชายสวีสวี.....	132
ภาพที่ 70 ผลงาน: นักศึกษาวิชาทหารสวีสวี.....	133
ภาพที่ 71 ผลงาน: McDonald สวีสวี.....	135
ภาพที่ 72 ผลงาน KFC สวีสวี.....	136
ภาพที่ 73 ตัวอย่างผลงานประติมากรรม.....	137
ภาพที่ 74 ตัวอย่างลักษณะกายภาพพื้นผิวของผลงานประติมากรรม.....	138
ภาพที่ 75 ตัวอย่างขนาดและสัดส่วนของผลงานประติมากรรม.....	139
ภาพที่ 76 สรุปภาพแสดงของบุคคลจริงหรือต้นแบบจริงที่นำไปสู่การสร้างสรรค์.....	141
ภาพที่ 77 ภาพบรรยากาศในงานนิทรรศการ.....	142
ภาพที่ 78 ตัวอย่างการทดลองจัดแสดงผลงาน โฮโลแกรม (Hologram).....	153

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ จัดกลุ่มการคัดเลือกเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	49
แผนภูมิที่ 2 แบ่งกลุ่มกำหนดแนวคิด	51

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

การไหว้ เป็นวัฒนธรรมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณที่สะท้อนให้เห็นวิถีความเป็นอยู่ของคนไทย สโรชาได้กล่าวว่า การไหว้นับเป็นกิริยาท่าทางที่แสดงการยอมรับการเคารพยกย่อง การบนม้อมล่อมตน การขอบคุณ และการขออภัย ซึ่งตรงกับลักษณะนิสัยอันเรียบร้อยของคนไทยที่มีมาตั้งแต่ครั้งโบราณ ดังนั้นการไหว้จึงเป็นมารยาท และวัฒนธรรมซึ่งเป็นอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ที่ทำให้ชาติต่าง ๆ ทั่วโลกรู้จักคนไทยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแสดงศิลปวัฒนธรรมของประเทศหรือการประกวดนางงามในต่างประเทศ ไม่ว่าจะในระดับโลกหรือระดับจักรวาล สุภาพสตรีไทยมักจะได้คะแนนนิยมจากการไหว้อ่อนอ่อนโยน และงดงามคู่กับรอยยิ้ม (ประไพพรรณ ภาวะวัฒน์, 2555: 1-2)

การไหว้ คือ วิถีปฏิบัติที่สง่างามอ่อนน้อมและเป็นลักษณะเฉพาะตัวของสังคมไทยที่ได้รับการฝึกฝนกันมาตั้งแต่เด็ก นอกจากจะใช้เป็นการทักทาย ขอขอบคุณหรือบอกกล่าวแล้ว ยังสร้างคุณลักษณะพิเศษที่ชาติอื่นลอกเลียนแบบได้ยาก (ศุภมาศ พะหลุโล, 2555: 11)

โดยเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2486จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ออกประกาศให้ใช้คำสวัสดีอย่างเป็นทางการ และตั้งแต่มีการใช้คำว่าสวัสดีอย่างเป็นทางการ (พร้อมกับการยกมือไหว้) ผู้น้อยเป็นฝ่ายต้องทักทายผู้ใหญ่ก่อนและจะดูประหลาดมาก หากผู้ใหญ่เป็นฝ่ายสวัสดีและไหว้ผู้น้อยก่อน (เวทิน ชาติกุล และเทชิน ลิขิตธนกุล. 2558: 13)

การทักทายเป็นสิ่งสำคัญและถือได้ว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม และยังเป็นวัฒนธรรม ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารของการอยู่ร่วมกัน ในสังคมเราการใช้คำทักทายนั้นแสดงถึงไมตรีจิตหรือมิตรภาพที่มีต่อกัน แสดงถึงความผูกพันทางจิตใจที่มีต่อกัน แสดงการเข้าใจกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การทักทายทุกรูปแบบต่างท่าทาง ต่างภาษา ต่างชนชาตินั้นถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่สะท้อนจิตใจที่แสดงความปรารถนาดีต่อสังคม สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2551: 23)อ้างถึงว่า อริสโตเติล กล่าวว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความหมายว่า มนุษย์ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ หรือหมายถึงว่า มนุษย์จำเป็นต้องดำรงอยู่อย่างเป็นอิสระแต่ลำพังผู้เดียว เมื่อมีคนมาอยู่รวมกันหลายคนมีการติดต่อและมีความสัมพันธ์กัน จนได้มีระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมาเป็นที่ยอมรับในสังคม มาใช้ดำรงชีวิตร่วมกัน ซึ่งเราเรียกว่า วัฒนธรรมนั่นเอง

ด้วยเหตุผลเนื่องจากภูมิหลังผู้วิจัยมีอาชีพเป็นครู บ่อยครั้งที่ต้องยืนเวรหน้าประตูโรงเรียนตอนเช้า และได้สังเกตเห็นถึงพฤติกรรม อากัปกริยาการไหว้ การทักทาย ของนักเรียนในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการไหว้ทำความเคารพทักทายแบบปกติทั่วไป หรือการไหว้ทักทายแบบปัจจุบันทันด่วน

และการไหว้ทั้งที่ถือกระเป๋านักเรียน หรือถือของเต็มไม้เต็มมือ ซึ่งอากัปกริยาดังกล่าวอาจเป็นภาพที่ดูไม่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยได้เริ่มสังเกตท่าทางอากัปกริยาการไหว้การทักทายแบบไทยของผู้คนในสังคม ที่มีทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ คนทำงานในออฟฟิศ ครู และนักเรียนที่เราสามารถเห็นได้ในชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบันในสถานการณ์เร่งรีบ เร่งด่วน รวมไปถึงตัวผู้วิจัยเองก็เคยประสบกับปัญหาเหล่านั้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ของท่าทางการไหว้ที่เป็นการทักทายที่กะทันหัน ตามท้องถนน ตามรถไฟฟ้หรือตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น อาจจะดูไม่เหมาะสม ซึ่งอาจจะไม่ถูกต้องตามขนบจารีตเดิม แต่ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ในขณะนั้น เป็นประเด็นให้ผู้วิจัยอุกคิด ได้กลับมามองและเข้าใจในสิ่งที่เหล่านี้มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมร่วมสมัย เรื่องไหว้ เพื่อถ่ายทอดให้เห็นเรื่องราวของท่าทางการไหว้การทักทายในลักษณะต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมที่มีการทักทายตามเหตุปัจจัยที่มีความน่าสนใจเต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้สึกที่หลากหลายในภาษาของการทักทายในประเทศไทย

จากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยนั้นทำให้ผู้วิจัยมองเห็นกรอบระเบียบบางอย่างที่แสดงถึงสภาพความคึกคักหรือความคึกคักเคยของการไหว้ในขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และความหลากหลายของท่าทางการไหว้ การทักทายที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเห็นว่าคนไทยนั้นมีลำดับขั้นตอนมีตำแหน่ง แห่งที่ในการใช้การไหว้เป็นการทักทายในสังคม ส่วนคนต่างชาติต่างศาสนา ไม่ว่าจะเป็นฝรั่ง เอเชีย ก็มีตำแหน่งแห่งที่ในการทักทายในสังคม สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนเป็นวัฒนธรรมประจำชาติหรือประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงต่อกันหรือยอมรับกันในสังคม ประเพณีคือสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น โดยเอกรินทร์พึงประชา (2545:22)นำแนวคิดเรื่องประเพณีประดิษฐ์มาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมในงานวิจัย

ประเพณีประดิษฐ์หมายถึงประเพณีใหม่ ซึ่งมีรูปแบบเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ใหม่ในการจัดที่ไม่เคยมีมาก่อนในพื้นที่นานๆไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ในระดับชุมชนอำเภอ จังหวัดหรือภูมิภาค อาจเป็นไปได้ทางการประยุกต์ประเพณีเดิมแล้วมาสร้างความหมายใหม่เพื่อนำเสนอในบริบทใหม่หรือเป็นการสร้างประเพณีใหม่ที่มักสร้างขึ้นโดยอ้างอิงจากฐานความเชื่อเดิมที่มีอยู่ในวัฒนธรรมนั้น และมักเป็นประเพณีที่พอจะบอกช่วงเวลาได้ ประดิษฐ์ได้ (ศิริพร ณ ถลาง(บรรณาธิการ), 2558: 368)

Eric Hobsbawn(1983:1) ได้กล่าวถึง กรอบของประเพณีประดิษฐ์ ว่าเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจในสังคม เมื่อสมัยก่อนการไหว้ที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีนั้นจะต้องปฏิบัติตั้งที่รัศมี สุทธิภิบาลแทน และ อารมณ ฌนวนจิต(2537) กล่าวไว้ว่า มือที่ประณมต้องใช้นิ้วชิดกัน ถ้าเป็น “ประณมมือ” ต้องให้มือที่ประณมอยู่ระหว่างกลางอก ให้ปลายนิ้วตั้งตรงขึ้นเบื้องบนยกมือขึ้นให้ตรงสันจมูก ถ้าไหว้ผู้มีศักดิ์เสมอกันไม่ต้องก้มศีรษะ ถ้าไหว้ผู้ที่อาวุโสกว่าต้องก้มศีรษะเล็กน้อยตามอาวุโส อย่าไหว้ไปข้างๆ เวลาไหว้ต้องให้หน้าตรงไปทางผู้ที่แสดงความเคารพเสมอ

ปัจจุบันนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การไหว้การทักทายที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีในวัฒนธรรมไทย อาจจะถูกกลดทอนลงให้เข้ากับกระแสโลกปัจจุบัน แต่คุณค่าการไหว้ก็ยังคงอยู่จากสถานการณ์ของการไหว้ทักทายในขณะที่มีความเร่งรีบ ที่เกิดขึ้นที่ผู้วิจัยเคยประสบกับตัวเองและ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะไหว้ทักทายได้ในขณะที่มือถือของพระรุ่นพระรั้ง แต่ต้องไหว้ทักทายได้ตอบกลับไปนั้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงว่า ถ้ามองข้ามความประติสุขเหล่านี้ไปได้ เราจะพบความงามภายในที่เกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยนำเสนอถึง สิ่งที่เป็นประเพณีที่ถูกต้องหรือความงดงามของการไหว้ที่ถูกต้อง กับ สิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ได้ ไม่ถูกต้อง แต่มีความงดงาม ในเรื่องของจิตใจหรือ ความงดงามของการไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี

การไหว้ในวัฒนธรรมไทยในยุคปัจจุบันยังคงเป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมใช้สื่อสารในการทักทาย ผู้วิจัยได้หยิบยกเนื้อหาบางส่วนในสถานการณ์ เรื่องราวของการไหว้ การทักทายในปัจจุบันในสังคมไทยที่เกิดขึ้น โดยท่าทางการไหว้นั้น ในฐานะที่เป็นการทักทาย อาจจะไม่ได้ออกต้องสวยงามตามขนบธรรมเนียม แต่การทักทายเหล่านี้ได้เป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นผลงานศิลปะผ่านการไหว้ เพื่อสะท้อนพฤติกรรมที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของมนุษย์ โดยชาย โปธิสิตา (2554: 82) กล่าวว่า ปรากฏการณ์วิทยาศาสตร์ใจประสบการณ์ หรือ โลกในชีวิตประจำวัน (The life world) ของผู้ที่ถูกศึกษาประสบการณ์เช่นนั้น อาจเป็นประสบการณ์ในระดับสังคม หรือคนส่วนใหญ่เข้าใจและปฏิบัติเหมือนกัน เช่น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ เมื่อไปงานศพ การเขียนหนังสือจากซ้ายไปขวา การยกมือไหว้เมื่อพบญาติผู้ใหญ่ เป็นต้น ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม และมีแนวคิด กำหนดการสร้างสรรคผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ การไหว้ การทักทายในวัฒนธรรมไทย

การไหว้นั้นมีหลากหลายจุดประสงค์แต่ประเด็นที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงนั้นเป็นเรื่องของการไหว้ทักทาย ปัจจุบัน การไหว้ในวัฒนธรรมที่ผ่านมาเน้นสะท้อนความเป็นอยู่และการอยู่ร่วมกันของสังคมไทย แม้กระทั่งการไหว้ในปัจจุบันนั้นก็ได้ออกถูกหยิบยกไปเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องหมายการค้า (Trademark) ไม่ว่าจะเป็นตุ๊กตาไม้แกะสลักที่เป็นรูปหญิงและชายยืนไหว้ตามร้านอาหาร หรือร้านแมคโดนัลด์ (McDonald) ที่มีตัวมาสคอตซึ่งอยู่ในท่าทางการไหว้ที่ผสมผสานวัฒนธรรมไทยสู่สายตาโลกภายนอก ที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์การไหว้ของประเทศไทย ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลซึ่งผู้วิจัยเองเป็นหนึ่งในคนที่เห็นการต่อรอง การยอมรับความแตกต่างในเวลาที่แตกต่างกันได้ คนไทยรู้สึกชื่นชอบ และเป็นที่ยอมรับ ในการแสดงการไหว้การทักทายที่ไม่ค่อยจะเหมือนคนไทยมากนัก การไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นนั้น เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารด้วยท่าทางโดย (Gottdiener, 1995 อ้างถึงในพิชัย ตูรงคินนท์, 2556: 77) กล่าวว่าสัญลักษณ์ (Symbol) คือเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่แทนบางสิ่งบางอย่าง ที่สามารถทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นสิ่งนั้น ด้วยการแปลความหมาย

สัญลักษณ์คือข้อตกลงร่วมกันทางสังคมและวัฒนธรรมหรือภายใต้กฎระเบียบบางอย่าง เป็นสิ่งที่สามารถกำหนดเองได้

ผู้วิจัยสังเกตเรื่องราวของท่าทางการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยที่สืบต่อกันมา ว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารของผู้คนในสังคม เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับในสังคมสื่อถึง ฮาบิตุส (Habitus) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและปรับใช้ในถ่ายทอดลักษณะพฤติกรรมท่าทางในงานสร้างสรรค์ โดย ปีแอร์ บูร์ดิเอดู (Pierre Bourdieu) (อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช. 2555: 246-248) กล่าวถึง คำว่า ฮาบิตุส ใช้เพื่อแสดงให้เห็นพลังอันแข็งแกร่งที่มีพื้นฐานอยู่ในสังคม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ และชนชาติของปัจเจกบุคคล หมายถึง กิริยาท่าทาง ความคิด มารยาทของบุคคลที่ได้มาและสั่งสม อยู่ในตัวโดยไม่รู้ตัวว่าดำรงอยู่ กลายเป็นส่วนหนึ่งของความคิดความอ่านในชีวิตประจำวัน อยู่ในจิตไร้สำนึก ทำให้เราทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ต้องคิด (สุภางค์ จันทวานิช. 2555: 246-248)

แนวคิดบูร์ดิเอดู ฮาบิตุส สัมพันธ์กับร่างกายเป็นอย่างมากเพราะฮาบิตุสก่อกำเนิดขึ้นจากการปฏิบัติของร่างกาย เราอาจศึกษาฮาบิตุสซึ่งเป็นตัวกำหนดเชิงนามธรรมได้โดยผ่านการปฏิบัติที่แสดงให้เห็นทางร่างกาย แต่ในขณะเดียวกัน การตระหนักว่าคนมีโครงสร้างฮาบิตุส จึงสามารถเชื่อมโยงไปสู่การศึกษาเกี่ยวกับร่างกายและการปฏิบัติ ในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมได้ (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต. 2553: 158) ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดฮาบิตุสคัดเลือกแบ่งกลุ่มในการสร้างสรรค์งานประติมากรรม

ศิลปะคือการแสดงออกถึงจิตวิญญาณแห่งยุคสมัย Art is expression on the spirit of the age เป็นแนวคิดใช้สำรวจศิลปะสาขาต่าง ๆ แต่ละยุคแต่ละสมัย จากประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ศิลปะเฉพาะแต่ละสาขาเป็นแนวทางเพื่อสืบค้นหาข้อมูลนานาสาสรุปผลเป็นความรู้ประสบการณ์สำหรับศึกษาสุนทรียวิทยา ปรัชญาศิลปะ และทฤษฎีศิลปะทั้งหลาย เนื่องจากงานศิลปะแต่ละยุคสมัยล้วนเป็นประดุกกระเจกเงาที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณทางสุนทรียภาพแห่งกาลเวลาได้ดี (กัจกร สุนทรพงศ์, 2556: 140) เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับเหตุผลผู้วิจัยต้องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์เรื่อง ไหว้ประติมากรรมร่วมสมัย ซึ่งเป็นเรื่องราวการทักทายในยุคสังคมปัจจุบัน โดยผลงานประติมากรรมนี้ได้สะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัยของกาลเวลา อธิบายถึงปรากฏการณ์ของ “การไหว้” การไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยในยุคปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ตามภาวะหรือปัจจัยที่เกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ เปรียบเสมือนแนวคิดของลัทธิศิลปะสมัยเก่ากลับมาใช้ใหม่โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่องราวลวดลายบางส่วนให้มีความทันสมัยทันเหตุการณ์ หรือกล่าวได้ว่าโลกเปลี่ยนไป ศิลปะก็มีการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงไปสู่แนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยหรือประติมากรรมร่วมสมัย

ประเสริฐ วรรณรัตน์(2552:144) กล่าวว่า ประติมากรรมร่วมสมัยในไทยคือรูปแบบอีกแนวทางหนึ่งที่ไม่ได้มุ่งเน้นทางศาสนาเป็นหลัก โดยประติมากรสร้างสรรค์งานเพื่อตอบสนองด้านจิตใจเป็นสำคัญ ด้วยการแสดงเรื่องราวชีวิตประจำวันใกล้ตัว โดยการนำเอากระบวนการแบบตะวันตกเข้ามาผสมผสาน เช่น รูปเหมือนจริง รูปแบบจินตนาการหรือแม้แต่การใช้วัสดุและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดของความเป็นศิลปะประชานิยม (Pop Art) ศิลปะที่ต้องการสะท้อนวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้คน อารี สุทธิพันธ์ (2535: 248) กล่าวว่า ศิลปะป๊อป อาร์ต เป็นแบบอย่างของศิลปะที่สร้างความตื่นเต้น พุ่งขึ้นทันทีทันใดแก่ผู้พบเห็น อันมีเรื่องราวเกี่ยวกับคนทั่วไป เป็นเรื่องราวที่แสดงความเป็นปัจจุบัน ป๊อปอาร์ตเป็นแบบอย่างของศิลปะที่สะท้อนพลังสภาพแท้จริงของสังคมปัจจุบัน และรูปแบบแนวคิดความเป็นคิทช์ (Kitch) ของศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย โดย ประชา สุวีรานนท์ และเกษียร เตชะพีระ (2554: 93-94) ได้พูดถึงคิทช์ซึ่งไม่ค่อยมีใครกล้าใช้ ภาพถูกนำมาทำให้เป็นงานศิลปะ ก็กลายเป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นทำทลายที่สำคัญศิลปะตะวันตกได้หันไปหาความร่วมมือและมีชีวิตของปัจจุบันมากกว่ารากเหง้าและความสมบูรณ์ลงตัวของอดีตคิทช์จึงกลายเป็นเครื่องหมายแสดงความเหนือกว่า ในทางศิลปะและรสนิยม

ผลงานของยอร์จ ซีกัลป์ (Gorge Segal) ศิลปินป๊อปอาร์ตที่นำเสนอเรื่องราวของผู้คน ผ่านผลงานประติมากรรมรูปคนที่หล่อด้วยปูนพลาสเตอร์สีขาว โดยรูปคนเหล่านั้นมองดูจรรวกับชีวิตจริงที่เคลื่อนไหวได้ และถูกจำลองขึ้นในระยะเวลาฉับพลัน เป็นจุดดั่งภาพยนตร์ซึ่งหยุดฉายกะทันหันให้ภาพอยู่ในอาการค้าง ซีกัลป์นำความคิดนี้มาใช้กับผลงานของเขา เช่น รูปคนงานกำลังทำงาน คนกำลังเปลี่ยนยาง หรือคนขี่จักรยาน (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2554: 511) ซึ่งผู้วิจัยเห็นได้ว่าศิลปินได้หยิบยกประเด็นของความธรรมดาสามัญของการใช้ชีวิตดำรงอยู่ของผู้คนในสังคมมาแสดงให้เป็นเรื่องราว

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยหรือ วิถีความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันนั้นได้สะท้อนให้เห็นในผลงานประติมากรรม รวมถึงผลงานศิลปะมากมายหลายแขนงที่มีความหลากหลาย ที่สื่อและแสดงภาพของชนบจารัตประเพณี ของวัฒนธรรมไทย อาจจะมีการสื่อแสดงในลักษณะของมุมมองที่มีความเห็นที่แตกต่างต่างกันไปตามทัศนะของศิลปินเหล่านั้น แต่อย่างไรก็ตามนั้น การไหว้ถูกนำเสนอมีหลายมิติ และผลงานของ สุธี คุณาวิชยานนท์(นีโอ-ชาตินิยม Neo-Nationalism 2548 :117) ศิลปินไทยที่นำเสนอ ผลประติมากรรมที่ต้องการสื่อถึงคำถามที่ศิลปินสงสัยและพยายามหาความพอดีระหว่างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย กับ ความหลงตัว คลั่งชาติ ระหว่างความสุขขณะปัจจุบันกับการลุ่มหลงในวันวานแสนหวาน ระหว่างความกังวลกับอนาคต กับ การโหยหาวันวานที่ดีกว่า ระหว่างการเจ็บปวดจากความจริง กับ การเลือกจำแต่ประวัติศาสตร์ที่งดงาม เป็นนำเสนอชีวิตของคนไทยในวันนี้ ถูกแวดล้อมด้วยความจำใจซ้ำซาก หลายสิ่งหลายอย่างประกอบขึ้นมาเป็นคนไทย ล้วนแล้วแต่

ถูกสังคมตั้งโปรแกรมเอาไว้ เป็นการตั้งคำถามของศิลปินว่าสิ่งเหล่านี้อาจจะเป็น วาระแห่งชาติ โดยผลงานประติมากรรมมีลักษณะรูปแบบของวัฒนธรรมที่ถูกนำไปใช้ในการถ่ายทอดอากัปกริยาของการไหว้

การวิจัยและสร้างสรรค์เรื่องไหว้ ประติมากรรมร่วมสมัยผ่านผลงานประติมากรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับ การทักทายในชีวิตประจำวันที่ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นลักษณะท่าทางการทักทายของผู้คนในสังคมปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์นี้จะเป็งานประติมากรรมตามแบบจริงที่ใช้กลวิธีสร้างสรรค์แบบกึ่งเหมือนจริงSemi realisticจากบุคคลที่ผู้วิจัยได้เลือกมาจากการไปสังเกต ติดตาม และได้้นำประสบการณ์ส่วนตัวมาถ่ายทอดเนื้อหาในรูปแบบของงานประติมากรรมจำนวน12ชิ้นที่นำเสนอ ความงดงามของสิ่งที่ถูกต้องของท่าทางการไหว้กับความงดงามของท่าทางการไหว้ทักทายในสภาวะจำเป็นที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี และการไหว้ที่ถูกนำไปเป็นสัญลักษณ์สินค้าทางการตลาด ผลงานได้ถูกแบ่งออกตามเนื้อหาทั้งหมด3ชุด อันได้แก่ 1.การไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต 2.การไหว้ที่อาจไม่เหมาะสมตามจารีตในขณะที่หิวหรือถือของที่ไม่สามารถพนมมือได้ 3.การไหว้ที่นำวัฒนธรรมการทักทายในสังคมไทยมาประยุกต์ใช้ในการค้าที่ประกอบด้วยกลุ่มครูกับนักเรียน กลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีความหลากหลายสถานะอาชีพและกลุ่มเชิงพาณิชย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรม การทักทายผ่านวัฒนธรรมการไหว้ของไทยที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน
2. ศึกษาทฤษฎีและผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีปรากฏการณ์นิยมและศิลปะประชานิยม(Pop Art)
3. เพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมร่วมสมัยจากปรากฏการณ์การไหว้ทักทายที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

ขอบเขตการวิจัย

การสร้างสรรค์งานประติมากรรมไหว้ประติมากรรมร่วมสมัยผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดงานประติมากรรมเพื่อสะท้อนเรื่องราววิถีปฏิบัติในสังคมเชิงสร้างสรรค์ ผู้ดำเนินการวิจัยและสังเกตท่าทางอิริยาบถการไหว้การทักทายของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันที่หลากหลายรูปแบบ สร้างความรู้สึกระบอบใจต่อความงามของการไหว้การทักทายในท่าทางต่าง ๆ ที่แสดงถึงการทักทายในสภาวะเร่งด่วนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน และการไหว้การทักทายแบบไทยที่ถูกนำไปใช้

ในบริบทของเชิงพาณิชย์ เป็นประติมากรรมร่วมสมัย โดยรูปแบบของรูปทรงงานนั้นมีลักษณะรูปทรงตามความเป็นจริงจากต้นแบบที่ได้สังเกตมาและนำไปปั้นโดยมีการลดทอนสัดส่วนจากคนจริงตามเจตคติของผู้ดำเนินงานวิจัย ซึ่งท่าทางของการแสดงออกของผลงานเป็นเรื่องราวของการไหว้การทักทายในอิริยาบถต่าง ๆ เพื่อสะท้อนต่ออารมณ์และความรู้สึกได้

1. ศึกษาและถ่ายทอดงานประติมากรรมสะท้อนวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมให้สอดคล้องกับความรู้สึกประทับใจในความงามของท่าทางการไหว้ของผู้คน ในความทรงจำของศิลปินจากการสังเกตอิริยาบถนั้น ๆ ที่แสดงถึงความอ่อนนุ่มถ่อมตน โดยสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมแบบกึ่งเหมือนจริง (Semi realistic) ตามแบบจริงจากบุคคลที่ผู้วิจัยได้เลือกมา ผลงานทั้งหมดมี 12 ชิ้น โดยแบ่งเนื้อหาออกมาได้ดังต่อไปนี้ การไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต การไหว้ที่อาจไม่เหมาะสมตามจารีตในขณะหอบหิ้วหรือถือของที่ไม่สามารถพนมมือได้ และการไหว้ที่นำวัฒนธรรมการทักทายในสังคมไทยมาประยุกต์ใช้ในการค้า ที่ประกอบด้วย

- 1.1 กลุ่มที่ 1 ผลงานชุดครูกับนักเรียน
- 1.2 กลุ่มที่ 2 ผลงานชุดบุคคลทั่วไปที่มีความหลากหลายสถานะอาชีพ
- 1.3 กลุ่มที่ 3 ผลงานชุดเชิงพาณิชย์

2. เป็นผลงานประติมากรรม มีเนื้อหาแสดงถึงการไหว้ ในลักษณะท่าทางต่าง ๆ อันเป็นเรื่องราว วิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมไทยยุคปัจจุบัน และการไหว้การทักทายแบบไทยที่ถูกนำไปใช้ในบริบทของเชิงพาณิชย์ ที่เกิดจากความประทับใจของผู้วิจัยที่สังเกตเห็นความงามจากอิริยาบถท่าทางของการไหว้เหล่านั้นที่เกิดขึ้น

คำจำกัดความ

ประติมากรรม หมายถึง ผลงานศิลปะที่ปั้นหล่อหรือแกะสลักขึ้นเป็นรูปร่างลอยตัวมองได้รอบที่มีลักษณะเป็นรูปทรงคนที่แสดงลักษณะการไหว้การทักทายในรูปแบบต่าง ๆ การไหว้ในการทักทาย ในอิริยาบถท่าทางแบบปัจจุบันทันด่วน ตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น การไหว้การทักทายในขณะที่มือถือของ หรือหนีบสิ่งของต่าง ๆ ไว้

ไหว้ หมายถึง ลักษณะท่าทางการทักทายในวัฒนธรรมไทยที่ใช้ทักทายในชีวิตประจำวัน โดยเป็นมารยาทไทยที่เป็นสืบทอดกันมาช้านานการไหว้เป็นการแสดงถึงความมีสัมมาคารวะและการให้เกียรติซึ่งกันและกันซึ่ง โดยยกมือสองข้างประณมขึ้น อาจจะมีการยกมือขึ้นในระดับต่าง ๆ ตามฐานะ

ของบุคคล และเมื่อมีผู้ทำความเคารพด้วยการไหว้ให้ทำการรับไหว้ทุกครั้งการรับไหว้ใช้ประณมมือ โดยไม่ได้คำนึงยึดถือปฏิบัติตามขนบจารีตประเพณี

วิธีดำเนินการวิจัยการสร้างสรรค์

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษา ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยากับ แนวคิด Habitus มาปรับใช้ถ่ายทอดลักษณะพฤติกรรมและท่าทางในการสร้างสรรค์ ทฤษฎีสัญญาะมาวิเคราะห์แนวคิดของผลงานทางศิลปกรรม และแนวคิดศิลปะประชานิยม (Pop Art) ที่แสดงให้เห็น Everyday life ของผู้คนในสังคมปัจจุบัน และนำรูปแบบของคิซท์ (Kitsch) มาปรับใช้กับวัสดุในงานสร้างสรรค์ โดยศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง และเอกสารบทความวิจัยที่เกี่ยวกับการไหว้ หรือการทักทายในวัฒนธรรมต่างๆของต่างชาติ รวมทั้งศึกษารูปแบบของศิลปะไทยประเพณี นาฏศิลป์ ผลงานประติมากรรม งานประติมากรรมร่วมสมัย แนวคิดของผลงานทางทัศนศิลป์ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยเรื่องไหว้ ประติมากรรมร่วมสมัย

2. ศึกษาข้อมูลลงพื้นที่ภาคสนาม ด้วยการสำรวจสภาพทางกายภาพและเฝ้าสังเกตพฤติกรรม โดยการสังเกต พฤติกรรมโดยตรงเอง ของครู นักเรียน ผู้คนทั่วไปจากสถานที่จริง และการสังเกตพฤติกรรมผ่านจากกล้องวงจรปิด

3. ลงพื้นที่ภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ และสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อเป็นแนวทางสนับสนุนในการแบ่งกลุ่มผลงานและเกิดกรอบแนวความคิดในการสร้างสรรค์

4. การบันทึกข้อมูลด้วยการถ่ายภาพลักษณะการไหว้ในท่าทางต่างๆของผู้คน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการจดบันทึกจากการสังเกตภาพและแบ่งกลุ่มผลงาน

6. นำข้อมูลที่วิเคราะห์ จากการศึกษาด้านแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร บทความ บทวิจารณ์ และผลงานต่างๆที่ได้กล่าวถึง มาอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับการไหว้ การทักทายในรูปแบบต่างๆมาสร้างแบบร่างงานประติมากรรม

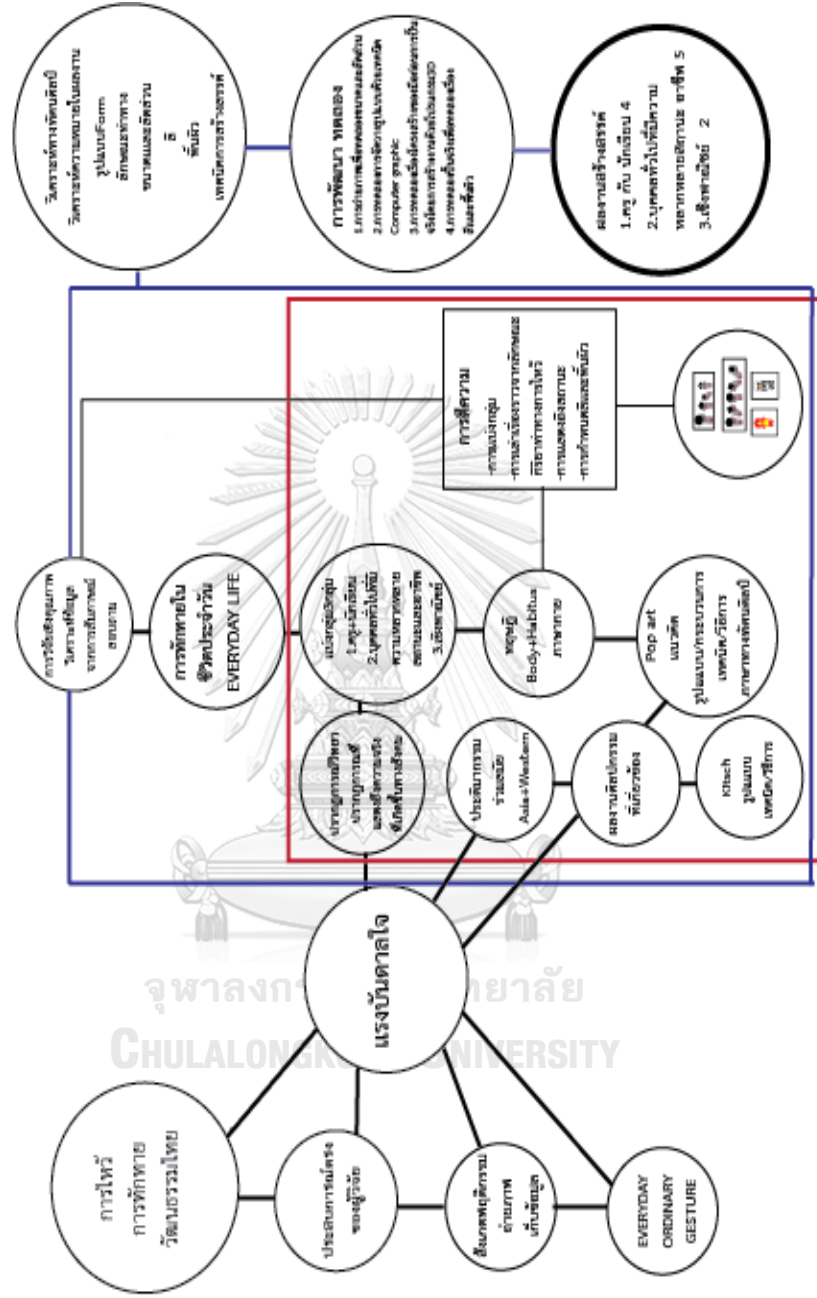
7. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้วิจัยนำผลของการสังเคราะห์ทางความคิดของแบบร่างเทคนิควิธีการสร้างสรรค์มาสร้างสรรค์งานประติมากรรมโดยคำนึงถึงหลักทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานประติมากรรมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยที่ต้องการให้ผู้ชมได้สื่อสารและรับรู้จากผลงานประติมากรรม

8. การนำผลงานประติมากรรมมาทดลองแสดงผลงานสู่สาธารณะ นำไปจัดแสดงจริงเพื่อเป็นการทดลองและรับผลจากความคิดเห็นของผู้ชมงานเพื่อนำข้อคิดเห็นนั้น ๆ มาปรับปรุงผลงานในขั้นต่อไป
9. การพัฒนาผลงาน เรื่องใหม่ ประติมากรรมร่วมสมัย เป็นการนำผลจากการทดลองมาพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อผู้ชมงาน มานำเสนอจัดแสดงงานประติมากรรม
10. สรุปรายการค้นคว้างานวิจัยและอภิปรายผลงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวการไหว้ องค์ประกอบของเรื่องราวการไหว้การทักทายในสังคมปัจจุบัน มีอะไรบ้าง อันนำไปและเผยแพร่เรื่องราววัฒนธรรมการไหว้การทักทายของไทย
2. ได้กระบวนการสร้างสรรค์งานประติมากรรมร่วมสมัยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางการพัฒนาทางด้านศิลปกรรมทั้งระดับชาติและนานาชาติ
3. ได้ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยที่ถ่ายทอดเรื่องราว ของอิริยาบถท่าทาง ลีลาการไหว้ในการทักทาย ของรูปแบบต่างๆ ของคนไทยในสังคมปัจจุบันแก่วงการศิลปกรรมในระดับนานาชาติ
4. ได้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะเรื่องการไหว้ประติมากรรมร่วมสมัย เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีวิจัย

กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการสร้างสรรค์

บทที่ 2

ประวัติ การไหว้ การทักทาย

การวิจัย ไหว้ : ประติมากรรมร่วมสมัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยและนำเสนอ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ประวัติการไหว้ในวัฒนธรรมไทย

2.1.1 ขนบธรรมเนียมประเพณีกับชีวิตของคนไทย

2.1.2 ภารตะนาฏยศาสตร์

2.2 การทักทายของประเทศต่าง ๆ

2.3 การสังเกตพฤติกรรมการไหว้ การทักทาย

2.3.1 การสังเกตพฤติกรรมจากสถานที่จริง เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตและขอ ถ่ายภาพ

2.3.2 การสังเกตพฤติกรรมจากกล้องวงจรปิด เก็บข้อมูลด้วยการจดรายละเอียด และร่างภาพ

2.4 การสัมภาษณ์

2.4.1 การใช้แบบสอบถาม

2.1 ประวัติและที่มาการไหว้ในวัฒนธรรมไทย

การไหว้นั้นเป็นวิถีปฏิบัติที่สืบต่อกันมาแต่โบราณกาล การไหว้เป็นการแสดงถึงความมีสัมมาคารวะ เป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้ดำรงอยู่มาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษและสืบต่อกันมาจนถึงรุ่นลูก รุ่นหลานในปัจจุบันการไหว้ (วันทนา) เป็นมารยาทอันสำคัญยิ่งที่ควรกระทำเพื่อการเคารพและทักทายกัน โดยยกมือที่ประนมให้นิ้วประชิดกันอยู่ระหว่างอก การกระพุ่มมือให้สวยงามเป็นรูปดอกบัว ปลายนิ้วมือตั้งตรงขึ้นเบื้องบน ยกมือขึ้นตรงปลายงมูก และก้มศีรษะลงเล็กน้อย การไหว้มาจากคำว่า วันทา หรือนมัสการ (เครือซีเมนต์, 2528: 15)

พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทย ภาษาบาลี และวรรณคดีไทย อีกทั้งยังเป็นอาจารย์พิเศษแผนกภาษาไทยและภาษาโบราณตะวันออกในคณะอักษรศาสตร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่า “สวัสดี” โดยพิจารณามาจาก

ศัพท์ “โสตถิ” ในภาษาบาลี หรือ “สวัสดิ” ในภาษาสันสกฤต โดยได้เริ่มใช้เป็นครั้งแรก ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพระยาอุปกิตศิลปสารได้ปรับเสียงของคำว่า “สวัสดิ” ที่ท่านได้สร้างสรรค์ขึ้นให้ง่ายต่อการออกเสียงของคนไทย จากคำสระเสียงสั้น (รัสสระ) ซึ่งเป็นคำตาย มาเป็นคำสระเสียงยาว (ทีฆสระ) ซึ่งเป็นคำเป็น ทำให้ฟังไพเราะรื่นหูกว่า จึงกลายเป็น “สวัสดิ” ใช้เป็นคำทักทายที่ไพเราะและสื่อความหมายดี ๆ ต่อกันของไทย ส่วนคำว่า “ราตรีสวัสดิ์” ซึ่งเป็นคำแปลจากคำว่า “goodnight” ซึ่งเป็นคำลาในภาษาอังกฤษ ได้ถูกสร้างขึ้นในสมัยของจอมพล ป.พิบูลสงคราม เช่นกัน โดยกำหนดให้คนไทยทักกันตอนเช้าว่า “อรุณสวัสดิ์” มาจากคำว่า “สวัสดิ” มาจากคำว่า “good morning” และให้ทักกันในตอนบ่ายว่า “ทิวาสวัสดิ์” มาจากคำว่า “good afternoon” ส่วนตอนเย็นให้ทักกันว่า “สายันท์สวัสดิ์” มาจากคำว่า “good evening” แต่เนื่องจากต้องเปลี่ยนไปตามเวลา จึงไม่เป็นที่นิยม คนไทยนิยมใช้คำว่า “สวัสดิ” (เวทิน ชาตีกุล และเทคิน ลิขิตธนกุล, 2558: 12)

สวัสดิเป็นภาษาสันสกฤต “สวัสดิ” หมายถึงความดี ความเจริญ ความปลอดภัยมีใช้ในภาษาหนังสือทางภาคเหนือภาคอีสานและภาคใต้เช่นในศิลาจารึกที่พะเยาหลัก 105 ด้านที่ 1 ศักราช 865 (พ.ศ. 2046) ใช้ว่า “ศรีสิทธิสวัสดิ” ในศิลาจารึก วัดสันมะค่าด้านที่ 2 จังหวัดลำพูน จส 869 (พ.ศ. 2050) ใช้ว่า ศุภมตถสวัสดิ ศรีบริพัตรโคดม และในศิลาจารึกวัดผดุงสุขโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคายจส 932 (พ.ศ. 2113) ใช้ว่า “ศรีสวัสดิ์ดี” นอกจากนี้ยังมีจารึกอีกหลายแห่งที่นิยมใช้คำว่า “ศรี” และ “สวัสดิ” เป็นคำมงคลเมื่อขึ้นต้นข้อความในจารึกและหนังสือต่างๆมาแต่โบราณนานกว่า 500 ปี ต่อมาได้เก็บคำว่า “สวัสดิ” ไว้ในปทานุกรมฉบับกระทรวงธรรมการ (พ.ศ. 2470) และอธิบายความหมายว่า ความสะดวก ความสุข ความสำราญ โชค ลาภ เคาระห์ดีความเจริญ (ส. พลายน้อย, 2553: 413)

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมเกียรติเกันและแก่ชาติให้สมกับที่เราได้รับความภูมิใจของจิตใจว่าสูงต่ำเพียงใด ฉะนั้นจึงมีคำสั่งให้กำชับบรรดาข้าราชการทุกคนกล่าวคำ สวัสดิ ต่อกันในโอกาสที่พบกันครั้งแรกของวัน เพื่อเป็นการผูกไมตรีต่อกันและฝึกนิสัยให้กล่าวคำที่เป็นมงคล ว่าอะไรว่าตามกัน กับขอให้ข้าราชการช่วยแนะนำแก่ผู้ที่อยู่ในครอบครัวของตนให้รู้จักกล่าวคำ สวัสดิ เช่นเดียวกันด้วย 22 มกราคมพ.ศ. 2486จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ออกประกาศให้ใช้คำ สวัสดิ อย่างเป็นทางการ และตั้งแต่นั้นการใช้คำว่าสวัสดิอย่างเป็นทางการ (พร้อมกับการยกมือไหว้) ผู้น้อยเป็นฝ่ายต้องทักทายผู้ใหญ่ก่อนและจะดูประหลาดมาก หากผู้ใหญ่เป็นฝ่ายสวัสดิ และไหว้ผู้น้อยก่อน (เวทิน ชาตีกุลและเทคิน ลิขิตธนกุล, 2558: 13)

2.1.1 ขนบธรรมเนียมประเพณีกับชีวิตของคนไทย

รัศมี สุทธิภิบาลแทน และ อารมณ ฉนวนจิตร (2537: 49-52) ได้พูดถึงรูปแบบการไหว้คือ มือที่ประนมต้องใช้นิ้วชิดกัน ถ้าเป็น “ประนมมือ” ต้องให้มือที่ประนมอยู่ระหว่างกลางอก ให้ปลายนิ้วตั้งตรงขึ้นเบื้องบนยกมือขึ้นให้ตรงสันจมูก ถ้าไหว้ผู้มีศักดิ์เสมอกันไม่ต้องก้มศีรษะ ถ้าไหว้ผู้ที่อาวุโสกว่าต้องก้มศีรษะมากน้อยตามอาวุโส อย่าไหว้ไปข้างๆ เวลาไหว้ต้องให้หน้าตรงไปทางผู้ที่แสดงความเคารพเสมอ แบบการไหว้ มีอยู่ 3 ระดับ คือ การไหว้พระ ได้แก่ การไหว้พระภิกษุสงฆ์ เมื่อประนมแล้วยกขึ้นให้นิ้วหัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้จรดตีนผมแนบให้ชิดกับหน้าผาก เรียกว่า ไหว้ระดับ 1 (2) การไหว้บิดามารดา ครูบาอาจารย์และญาติผู้ใหญ่ ให้ประนมมือยกขึ้นจนนิ้วหัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว เรียกว่าไหว้ระดับ 2 สำหรับชายค้อมตัวลงเล็กน้อย สำหรับหญิงให้ก้าวขาไปข้างหน้าเล็กน้อยแล้วย่อตัวลงแต่พองาม (3) การไหว้ผู้เคารพนับถือโดยทั่วไป ได้แก่ การไหว้บุคคลที่เคารพนับถือโดยทั่วไป รวมทั้งผู้ที่มีฐานะเสมอกัน ให้ประนมมือค้อมตัวหรือย่อตัว เรียกว่า ระดับ 3 ส่วนการรับไหว้ ใช้สำหรับการเคารพจากผู้มีอาวุโสน้อยกว่า ให้ประนมมือยกขึ้นอยู่ในระดับอก ปลายนิ้วอยู่ระหว่างปลายคาง ก้มหน้าเล็กน้อย

คนไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ การปฏิบัติต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นที่เคารพสูงสุดตั้งแต่พระมหากษัตริย์จนถึงประชาชนจึงทำให้มีการแสดงออกอย่างนอบน้อม ทั้งกาย วาจาใจ นอกจากนี้คนไทยยังเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีสูงจึงปฏิบัติต่อบิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน วัฒนธรรมของไทยที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งต่างชาติรู้จักกันดีคือ การไหว้ เป็นการทักทายปราศรัย และแสดงความคารวะต่อกันตามสมควรแก่วัย ทั้งในเวลาพบหรือจะจากกัน การไหว้นี้คนไทยทำได้นุ่มนวล อ่อนโยน ซึ่งชนชาติอื่นทำตามได้ยาก (วิชัย สุธีรชานนท์, 2530: 7-8)

การไหว้ เป็นวิธีการแสดงความเคารพถือเป็น ประเพณีประจำชาติไทยมาแต่โบราณใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การไหว้กระทำได้หลายโอกาสในชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อเจอหน้าพบปะทักทายกันเมื่อต้องการแสดงความขอบคุณเมื่อจะกระทำคารวะต่อสิ่งที่ตนนับถือ หรือแม้แต่บอกกล่าวอำลาต่อกัน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้คำอธิบายสั้น ๆ ไว้ว่า ไหว้หมายถึงทำความเคารพโดยยกมือขึ้นประนม อิริยาบถไหว้ มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

ก. ไหว้พระรัตนตรัย ให้ไหว้ในระดับสูงสุด คือ ยกมือขึ้นจรดหน้าผาก พร้อมกับก้มหน้าลงรับมือปลายหัวแม่มือจรดระหว่างคิ้วให้ปลายนิ้วชี้จรดตีนผม

ข. ไหว้บิดา มารดา ครู อาจารย์ ให้ไหว้ในระดับ 2 คือ ยกมือที่ประนมขึ้นจรดส่วนกลางของหน้าพร้อมกับก้มหน้าลงรับมือให้ปลายหัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว

ค. ไหว้ผู้ที่เคารพทั่ว ๆ ไป ให้ไหว้ในระดับ 3 คือ ยกมือที่ประนมจรดส่วนล่างของหน้า พร้อมกับก้มหน้าลงรับมือ ให้ปลายหัวแม่มือจรดปลายคาง ปลายนิ้วชี้จรดปลายจมูก

กรณีที่ใช้สำหรับผู้มีฐานะเสมอกันหรือรับไหว้ผู้น้อย ไม่ต้องยกมือประนมขึ้นจรดหน้าให้ ประนมแค่ออก ค้อมศีรษะลงเล็กน้อยหรือไม่ต้องค้อมศีรษะเลย

คติในการไหว้ของไทยนั้นเห็นจะมาจากพื้นฐานทางจิตวิทยาที่มนุษย์ทุกคนมีและประเพณี การบูชาเทพเจ้าด้วยดอกบัวของอินเดียผสมผสานกันมนุษย์นั้นปกติเมื่อต้องการแสดงออกถึงความรัก ความดีใจ จะใช้อาการสัมผัสสอดรัดแตะต้องซึ่งกันและกัน อาทิ ฝรั่งเศสตีตะวันตก จับมือบีบให้กระชับ เขย่าเล็กน้อย กอด หรือใช้แก้มแตะแก้มกัน พวกมุสลิมยื่นมือทั้งสองออกมาประสานกับอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วลูบกลับเข้าหาตัว ชาวทิเบตมีประเพณียื่นจมูกชนกันเป็น การทักทาย เป็นต้น (วารสารวัฒนธรรม ไทย, 2537)

ปัจจุบันการไหว้การทักทายแบบไทยๆนั้น ถือได้ว่าเป็น อัตลักษณ์อย่างหนึ่งที่บ่งบอกถึง วัฒนธรรมของชาติ จากบทความของ ม.จ. หญิงพูนพิศสมัย ดิสกุล ที่ทรงนิพนธ์เกี่ยวกับสิ่งดีงามของ ไทย เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้รู้จักสัญลักษณ์แห่งความเป็นชาติไทยบทความนี้จากหนังสืออนุสรณ์ของกลุ่ม ศึกษาพุทธศาสน์และประเพณี สโมสรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2505 ในข้อที่กล่าวถึง กิริยามารยาท เราก็มียู่เป็นระเบียบแบบแผน ไหว้พระเราไหว้ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ คือ เข่า 2 มือ 2 หน้าผาก 1 เป็น 5 ต้องจดพื้นในระหว่างมือที่แบลงทั้ง 2 ข้าง จึงจะถูกต้อง การกราบพระ 3 ครั้ง คือ 1 กราบพระพุทเจ้า 2 กราบพระธรรมเจ้า 3 กราบพระสงฆ์ ถ้ากราบไหว้คนธรรมดาไม่ต้องแบมือ จะพนมมือขึ้นสูงต่ำเพียงไรอยู่ที่เรานับถือเพียงไร ถ้ารับไหว้ก็เพียงพนมมือเฉย ๆ ถ้าถวายบังคัพระ เจ้าแผ่นดิน ผู้ชายต้องนั่งโหยง คือ วางก้นบนส้นเท้าแล้วยกมือขึ้นจรดหน้าผากและลงมาถึงอก 3 ครั้ง ซึ่งหมายความว่า ข้าพระพุทธเจ้าเทิดทูนพร้อมด้วย กาย วาจาและใจ ถ้าเป็นผู้หญิงนั่งบนฝ่าเท้า 2 ข้าง ซึ่งซ้อนกันไว้ แล้วยกมือขึ้นหน้าผาก และก้มตัวลง พร้อมกับมือถึงอก จะเห็นได้ว่า ท่าทางของ ผู้ชายนั้นขึงขังและภาคภูมิ ส่วนผู้หญิงอ่อนน้อมนุ่มนวลเป็นถูกต้อง อ่อนหวานกับอ่อนแอผิดกันคนละ อย่าง ที่จริงเหตุการณ์เปลี่ยนไปมากมายแล้วเราควรจะใช้กิริยาหมอบคลาน เมื่อเรานั่งอยู่กับพื้น ถ้านั่งเก้าอี้แล้วก็น่าจะเป็นยืนไหว้ด้วยกิริยางาม อย่างไรก็ตาม โลกปัจจุบันได้ชมเชยกิริยา และสีหน้าของ ไทยอยู่เสมอนาน่ารัก ฉะนั้นจึงหวังว่าเราจะไม่ทิ้งเสียง่ายๆ (อรุณ เวชสุวรรณ 2543, 2544)

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (is changed) หมายความว่าวัฒนธรรมจะมีการ เปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมของสภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม เนื่องจากสังคมไม่ได้อยู่นิ่ง วัฒนธรรมก็จะมี การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเช่นกัน ซึ่งเราอาจจะเห็นได้จาก ประวัติศาสตร์ว่า วัฒนธรรมการแต่งกายของไทยสมัยก่อนได้เปลี่ยนแปลงมาจนถึงลักษณะการแต่ง กายในสมัยปัจจุบัน โดยทั่วไปการเปลี่ยนแปลงมักเป็นไปได้ 2 วิธีคือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใน สังคม เช่นการประดิษฐ์คิดค้น การเปลี่ยนแปลงที่มาจากภายนอกสังคม เช่น การยืมเอาวัฒนธรรม

หรือการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมอื่นเข้ามาในสังคม ทั้งนี้เกิดจากการติดต่อทางวัฒนธรรม (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2551: 17)

วัฒนธรรมที่แท้จริง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิต และ ความรู้สึกธรรมดาๆ ของผู้คนมากกว่า จะเป็นวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นผ่านผลงานของหนังสือพิมพ์ อย่างเช่น คอลัมน์จุดประกายของกรุงเทพธุรกิจ นิตยสาร Sawasdee ประจำเครื่องบินของบริษัทการบินไทย สาสน์สมเด็จพระเจ้า หรือ แม้กระทั่ง นิตยสารศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น เมื่อทุกคนชั้นมีวัฒนธรรมก็แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม (ธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2556: 307) ดังนั้นวัฒนธรรมคือกระบวนการสื่อความหมายระหว่างกันและเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในสัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ที่ผู้คนใช้ร่วมกันในสังคม

สัญลักษณ์ (Symbol) คือภาพที่มีความหมายต่างไปจากตัวมันเองหรือใช้แทนค่าความหมายใหม่ที่เป็นสัญลักษณ์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงอันใดเลยระหว่างตัวสัญลักษณ์กับวัตถุจริง หากจากความหมายเกิดจากการตกลงร่วมกันในหมู่ผู้ใช้สัญลักษณ์ ประเด็นสำคัญคือในการอ่านความหมายข้ามวัฒนธรรม ผู้อ่านความหมายต้องเข้าใจ กระบวนการสื่อสารทางวัฒนธรรมของอีกกลุ่มหนึ่งได้เป็นอย่างดี เช่นตัวอักษร หรือโลโก้ต่างๆที่สร้างขึ้น การถอดรหัสจึงจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้สัญลักษณ์ กล่าวคือการเชื่อมโยงตัวหมายและตัวหมายถึงเข้าหากันอย่าง สะเปะสะปะตามจารีต ซึ่งทั้งหมดถูกกำหนดและควบคุมจากสังคมและสภาพแวดล้อมในแต่ละแห่ง (รังสรรค์ นัยยพรม, 2557 :170)

ธีรยุทธ บุญมี (2551: 29) ได้กล่าวไว้ว่า กระแส สัญลักษณ์ มีการศึกษาวัฒนธรรมตลาด วิถีประจำวันของผู้คน จึงถือว่าสัญลักษณ์มีส่วนช่วยผลักดันการหักเหมาสู่สังคมนี้อย่าง

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2555: 17)ในทฤษฎีของนักทฤษฎีทางด้านสัญลักษณ์ สัญลักษณ์คืออะไรก็ได้ที่ก่อให้เกิดความหมายโดยการเทียบเคียงให้เห็นถึงความแตกต่างไปจากสิ่งอื่น และคนในสังคมยอมรับหรือเข้าใจ ในนัยนี้สัญลักษณ์จึงไม่จำเป็นต้องเป็นเครื่องหมายในภาษาแต่เพียงอย่างเดียว

ดังนั้นสัญลักษณ์จึงหมายรวมถึง การกระทำ หรือ ปราบฏกการณ์ทางสังคม ซึ่งมีส่วนในการผลักดันในการแสดงความเข้าใจความหมายของการไหว้การทักทายในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมไทย หรือรวมถึงความเข้าใจความหมายกันในสังคม การสื่อสารรับรู้วัฒนธรรมร่วมกัน การไหว้ การทักทายในวัฒนธรรมไทยนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ไทยที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

การไหว้เป็นประเพณีไทยโบราณ มีท่าที่อ่อนช้อย ละเมียดละไม แสดงความอ่อนโยน นุ่มนวล บ่งบอกถึงความเจริญทางจิตใจของคนไทยมาช้านาน ซึ่งไม่มีชาติใดสามารถทำได้งามเหมือนกับคนไทย ศิลปะการไหว้ของคนไทยนั้น เชื่อว่าถ่ายแบบมาจากนาฏศิลป์ไทย แต่ไม่ขัดช้อยกรีดกราย

เหมือนท่าไหว้ในการรำรำ กลายเป็นกิริยามาเกินธรรมชาติ (สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา, 2520: 28-29)

ชาวฮินดูมีความเชื่อด้วยว่า คัมภีร์ภารตะนาฏยศาสตร์ (Bharata Natayasastra) ซึ่งคัมภีร์โบราณและสมบูรณ์ที่สุดว่าด้วยทฤษฎีและศิลปะการฟ้อนรำและการละครอินเดีย นักปราชญ์ชื่อ ภารตะหรือ ภารตะมุนี (Bharata Muni) เป็นผู้ได้รับพระราชทานศาสตร์แห่งนาฏลีลาทั้งหลายทั้งปวงจากพระพรหมและพระศิวะ ความเชื่อโบราณของชาวฮินดูดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ทำไมชาวฮินดูจึงยกย่องพระศิวะเป็น “นาฏราชา” ทั้งนี้เพราะตามเชื่อโบราณแล้วว่า พระศิวะผู้ให้กำเนิดเสียงไพเราะของดนตรีและผู้สร้างลีลาและจังหวะระบำอันงดงาม ทรงตระหนักว่าศิลปะการแสดงที่พระพรหมทรงอำนวยการสร้างขึ้นนั้นยังขาดซึ่งการแสดงออกระบำ จึงได้ประทานเสียงดนตรีและท่ารำแก่หมู่เทพ จัดนางฟ้าบนสวรรค์มาฟ้อนรำประกอบการแสดงในครั้งนั้น ด้วยเหตุนี้ในการแสดงนาฏศิลป์ประกอบเป็นสำคัญ คำว่า “นาฏยา” ซึ่งแปลว่า “การละคร” ในความหมายนี้ ชาวอินเดียหมายรวมทั้งการรำรำ การขับบทกวี และดนตรี ผสมผสานกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างเหมาะสม (มาลินี ดิลกวนิช, 2543: 11)

2.1.2 ภารตะนาฏยศาสตร์

มาลินี ดิลกวนิช (2543: 38) กล่าวว่า คัมภีร์ภารตะนาฏยศาสตร์ของนักปราชญ์ภารตะคือแม่บทที่ใช้เป็นหลักบังคับในการแสดงนาฏศิลป์อินเดียที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่มีอยู่ โบราณวัตถุที่ค้นพบหลายแห่งเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าตำรานี้เก่าแก่และสำคัญมากต่อชาวฮินดูมาช้านาน ศิลปวัตถุอันมีค่าชิ้นหนึ่งก็คือ รูปนักฟ้อนสตรีทำด้วยทองสัมฤทธิ์ซึ่งอยู่ในซากปรักหักพังของโมเฮนจาโร (Mohenjodaro) มีอายุมากกว่า 4,000 ปี และยังพบภาพเขียนการฟ้อนรำในหมู่ถ้ำนัจมาฮี (Najmah) ในอินเดียตอนกลางเมื่อประมาณ 2,000 ปีล่วงมาแล้ว ชาวอินเดียมีความเชื่อว่า ภารตะได้แต่งตำรานาฏยศาสตร์ไว้จริง และเชื่อว่าภารตะมีชีวิตในช่วงระหว่าง 200 ปีก่อนคริสต์ศักราช ถึง ค.ศ. 200 อย่างไรก็ตามไม่มีหลักฐานชัดเจนพิสูจน์ได้ว่ามีนักปราชญ์ชื่อนี้อยู่ในยุคสมัยใด นักวิชาการบางท่านจึงสันนิษฐานว่า อาจจะเป็นชื่อของตัวละครในนิทานโบราณก็ได้ แต่ไม่ว่า “ภารตะ” จะมีตัวตนจริงหรือไม่ ผู้ประพันธ์หรือกลุ่มผู้ประพันธ์คัมภีร์นาฏยศาสตร์เหล่านี้ได้สร้างคุณูปการอันยิ่งใหญ่แก่นาฏศิลป์อินเดีย และมีอิทธิพลต่อความนึกคิดและจิตใจของผู้สร้างสรรค์ศิลปะในรูปแบบต่างๆ อีกด้วย เช่น ผลิตผลงานแกะสลักบนหินไม้ ปูนขาว และงานจิตรกรรมภาพเขียนบนฝาผนังในถ้ำ วิหารโบราณสถานและศาสนสถานต่างๆ ล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวและจังหวะ ซึ่งประกอบกับการฟ้อนรำนาฏศิลป์อินเดียอย่างมีแบบแผน

มาลินี ดิลกวนิช (2543: 14) พูดถึง การพ้อนรำมีภาษาเฉพาะของมันเองนั่นคือ ภาษาท่าที่ของอาการต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งบอกความหมายและเสริมแต่งความน่าดูน่าชม ภาษาของการพ้อนรำแสดงออกโดยใช้มือและนิ้วแสดงท่าทางอาการต่างๆ เรียกว่า “มุทรา” (Mudra) และท่าที่แสดงสองมือเรียกว่า “สัมยุตรา มุทรา” (SamyutaMudra) ท่าท่าต่าง ๆ เหล่านี้ใช้สื่อความหมายดุจเดียวกับการใช้คำพูด การสื่อความหมายด้วยมุทรา ผู้แสดงต้องอาศัยการแสดงออกทางใบหน้าและอวัยวะส่วนอื่นๆของร่างกายประกอบกัน และรวมทั้งอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้เรียกว่า “อภินัย” (Abhinya) ตามทฤษฎีแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. การแสดงอารมณ์และภาวะด้วยเพลง คำพูดบทร้อง และดนตรี
2. การแต่งหน้า แต่งกายบ่งบอกความแตกต่างของตัวละคร
3. การแสดงออกซึ่งอารมณ์ภายใน เช่น ความโศกเศร้า ความสุข ความดีใจ ความเสียใจ
4. การแสดงการเคลื่อนไหวด้วยท่าทางต่าง ๆ

การสื่อความหมายด้วยภาษามือ (มุทรา) และการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายมีกฎเกณฑ์ที่กล่าวไว้อย่างละเอียด เป็นต้นว่า ใช้มือข้างหนึ่งหรือสองข้างสื่อความหมาย เช่น กลีบบัวค่อยๆ บาน หมู่มรโผผิน บินมาดมกลิ่นบุปผา วิหคเหินฟ้า มัจฉาในวาริมฤดีหลงป่า หรือสื่ออารมณ์ความรู้สึก เช่น สุขุทรรษา อวยชัยอวยพร บอกห้าม ชักชวน เป็นต้น แขนหนึ่งข้างอาจเคลื่อนไหวได้ 27 ลักษณะ การแสดงออกทางใบหน้ามี 24 ลักษณะ โดยอาศัยคิ้ว ตา จมูก แก้ม คาง ส่วนคอสามารถยกเอียงไปด้านข้างและหน้าหลังประกอบอารมณ์ต่าง ๆ หลายลักษณะ เท้าใช้กระทบจังหวะทั้งช้า เร็ว หรือรัว ได้ทุกลักษณะอย่างคล่องแคล่ว (มาลินี ดิลกวนิช, 2543: 16)

ส่วนการใช้ภาษามือ มีชื่อเรียกต่างหากในปัจจุบันว่า “มุทรา” (Mudra) หรือ “หัตถมุทรา” (Hasta Mudra) ซึ่งแบ่งเป็น 2 อย่างดังนี้ (มาลินี ดิลกวนิช, 2543: 36)

1. อสัมยุตรา มุทรา (Asamyata Mudra) ท่ารำที่ใช้มือเดียวสื่อความหมาย
2. สัมยุตรา มุทรา (Samyuta Mudra) ท่ารำที่ใช้สองมือสื่อความหมาย

ภาพที่ 2 สัมยุตา มุทรา (Samyuta Mudra) อสัมยุตรา มุทรา (Asamyata Mudra) แหล่งที่มา <http://aditra.e-monsite.com/en/pages/sous-pages/samyuta-hasta.html>

นอกจากนี้ยังแสดงออกโดยใช้สีหน้าแสดงอาการต่างๆเช่น ร้องไห้ เหงื่อแตก เป็นต้น มุทรา คือ การแสดงออกโดยใช้ภาษามือ ในคัมภีร์บัญญัติว่า การใช้มือเดียวมีท่าพื้นฐานอยู่ 24 ท่า การใช้สองมือมีท่าพื้นฐาน 13 ท่า มุทราที่แสดงความหมายตามคำในบทขับร้องและการแสดง คำสนทนา สามารถแสดงภาษามือได้ 108 ท่า แขนหนึ่งเคลื่อนไหวได้ 31 ลักษณะ แขนสองข้างเคลื่อนไหวได้ 27 ลักษณะ การเคลื่อนไหวของนิ้วมือใช้สื่อความหมายแทนสัตว์ประเภทต่าง ๆ เช่น ลักษณะรูปปากนก เขี้ยวสัตว์ หรือรูปลักษณะของสัตว์ที่ต้องการสื่อ นอกจากนี้มุทรายังใช้สื่อปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น แสงอาทิตย์ ฝน สายธาร เป็นต้น ในกรณีที่กล่าวถึงเทพเจ้า ต้องอาศัยการแสดงที่สื่อถึงอาวุธประจำตำแหน่งของเทพองค์นั้น ๆ หรือสัตว์ที่เป็นพาหนะประจำองค์หรือเครื่องดนตรีประจำพระองค์ เช่น พระศิวะกับงูเห่าบนเศียร พระศิวะกับพระโคซึ่งทรงต่างพาหนะ พระกฤษณะกับขลุ่ย เป็นต้น (มาลินี ดิลกวิช, 2543: 38)

ภาพที่ 3 ตัวอย่างทำรำมูทรา หรือ หัตถมูทรา พื้นฐานของภารตะนาฏยัม
ที่มา : Pinterest

โรดา เกราเออร์ นักวิจัยชาวอเมริกันให้ความเห็นว่า นาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และต้องเข้าใจวัฒนธรรมนิยม และให้คำจำกัดความของนาฏศิลป์ในแง่ต่างๆทางสังคมว่า “เราเข้าใจ วัฒนธรรมที่หล่อหลอมนาฏศิลป์นั้น เราต้องเปิดตัวเรารับวัฒนธรรมที่นาฏศิลป์นั้นถือกำเนิด และใน ทางตรงข้าม ถ้าเราเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงนาฏศิลป์ชุดนั้นเราก็อยู่ในวิถีทางที่จะเข้าใจวัฒนธรรมที่หล่อ หลอมนาฏศิลป์นั้น” นาฏศิลป์เป็นเครื่องหมายแห่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม (เรณู โกศินานนท์, 2543: 9-11)

จินน์ นักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม อธิบายถึงนาฏศิลป์ในลักษณะของการมีคุณสมบัติทั้งที่เป็นสากลและเป็นของท้องถิ่นและใช้สื่อความหมายต่าง ๆ นาฏศิลป์คงเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายที่สุด นาฏศิลป์ในแวดวงของวัฒนธรรมท้องถิ่นจะเป็นรูปลักษณะทางทัศนศิลป์เพื่อการเล่าเรื่องต่างๆ ความหมายต่าง ๆ นั้น ถ่ายทอดได้ด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกาย การแสดงสีหน้า การทำมือเป็นรูป ต่าง ๆ ซึ่งมักจะประกอบด้วยดนตรีและขับร้อง (เรณู โกศินานนท์, 2543: 22)

จากข้อมูลเบื้องต้นนั้นผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่านาฏศิลป์ถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่สืบต่อกันมาแต่ โบราณและส่งอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังที่ ธนิต อยู่โพธิ์ ได้กล่าวไว้ว่า ศิลปะแห่งการละครฟ้อนรำนั้นมีมาแต่ดึกดำบรรพ์คู่กับมนุษยชาติ และมีอยู่ด้วยกันในทุกๆชาตินั้นๆ ถ้าท่าน

สังเกตจะเห็นว่าในชีวิตประจำวันของมนุษย์ก็มีอะไรเป็นเรื่องละครอยู่บ่อยๆ และอากัปกิริยาของคนเราก็มีเป็นอันมากที่เป็นลีลาทางนาฏศิลป์เบื้องต้น (ธนิต อยุธยา, 2516: 1)

สรุปผู้วิจัยเห็นว่าจากข้อมูลที่ได้ศึกษามานั้นมีความเป็นมาที่เป็นจุดเริ่มต้นของการกำเนิดการไหว้ สัญญาของการทักทายในวัฒนธรรมไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็รรากเหง้าของอินเดียโบราณ จากคัมภีร์ภารตะนาฏยัมที่มีทำอัญชลีเป็นท่าทางของการไหว้ หรือการเริ่มต้นนำคำว่าสวัสดิเข้ามาใช้โดยพระยาอุปกิตศิลปสาร รวมไปถึงการรณรงค์ให้ใช้คำว่าสวัสดิ และยกมือไหว้ในสมัยของ จอมพล ป.พิบูลสงครามที่เป็นสิ่งเชื่อมโยงไปสู่ลักษณะท่าทางของการไหว้ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ในวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในปัจจุบัน

จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต (2551:3) กล่าวถึงวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวคั่นระหว่างธรรมชาติของมนุษย์ และการหล่อหลอมบุคลิกภาพ (Personality) ของคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอิทธิพลทางวัฒนธรรมในเรื่องของความเชื่อ ค่านิยม โลกทัศน์ ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์

วัฒนธรรมนั้นเปรียบเสมือนวิถีหลักที่มนุษย์ปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและยังให้ความหมายสำหรับชีวิตด้วย หนึ่งวัฒนธรรมสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่ทำให้มนุษย์สามารถสร้างสำนึกกับสิ่งที่อยู่รอบตัว เนื่องจากวัฒนธรรมสร้างสรรค์ทุกสิ่งในชีวิตมนุษย์ให้ง่ายขึ้นโดยที่มีเหตุผลสำคัญหลักอยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก วัฒนธรรมให้ความหมายต่อเหตุการณ์ ประการที่สอง วัฒนธรรมทำให้ชีวิตมีความสับสนน้อยลง และทำให้ปัจเจกสามารถปรับตัวเข้ากับโลกและกระแสโลกได้ดีขึ้น (จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2551: 39)

สรุปวัฒนธรรมเป็นบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงและหล่อหลอมให้มนุษย์มีความเข้าใจร่วมกันในสังคม การเรียนรู้ร่วมกันจากสังคมหนึ่งและสืบทอดกันมาสู่สังคมปัจจุบัน ดังเช่น การไหว้การทักทายสวัสดิ ที่เป็นอัตลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นวัฒนธรรมไทย

ขนบธรรมเนียม หมายถึง พฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติของผู้คนในสังคมไทย โดยนิยมปฏิบัติต่อเนื่องสืบกันมาถึงปัจจุบัน และเชื่อว่าสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติตามกันมานั้นเป็นเรื่องที่ดิงาม

โดยข้อมูลจากกรมศิลปกร ได้กล่าวเกี่ยวกับ ขนบธรรมเนียมประเพณี กับชีวิตของไทยดังนี้

1. ขนบธรรมเนียมประเพณี นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ตกทอดมาสู่อนุชนรุ่นหลัง และได้ปฏิบัติต่อเนื่องกันมาอย่างไม่ขาดสายจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ขนบธรรมเนียมประเพณียังเป็นสิ่งหนึ่งที่กำหนดรูปแบบของสังคมไทย เช่น การทำความเคารพด้วยการยกมือไหว้ ขนบธรรมเนียมไทยซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของคนไทย ถ้าเทียบกับประเทศอื่นในแถบเอเชียที่นิยมการไหว้ด้วยกัน เช่น อินเดีย หรือ ศรีลังกา เราก็สามารถทราบได้ทันทีว่าคนไหนเป็นคนไทย ยิ่งถ้าเทียบกับประเทศตะวันตกด้วย

แล้วจะมองเห็นลักษณะของขนบธรรมเนียมประเพณีได้อย่างชัดเจน อันจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสังคมของชาตินั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ลักษณะพิเศษของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ยกย่องเจ้านายนั้นทำให้คนไทยส่วนใหญ่มีลักษณะสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน เจียมเนื้อเจียมตัว ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น สังคมไทยจึงเป็นสังคมที่รวมอำนาจไว้ส่วนกลาง การที่คนไทยยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ก็เพราะชาติไทยเป็นชาติเอกราชมาช้านาน การแสดงออกของคนในชาติและประเพณีเกี่ยวกับบุคคลทั่วไป เช่น ความสมัครสมานร่วมมือร่วมใจกันในการประกอบอาชีพ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ตกทุกข์ได้ยากหรือผู้ด้อยกว่าตน ในฐานะและโอกาส ความนับถือยกย่องกันและกันในชุมชน สิ่งเหล่านี้ช่วยให้สังคมไทยดำรงอยู่ได้ด้วย ความสันติสุข และผ่านพ้นภัยพิบัติได้ตลอดมา

ในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีมีความผูกพันกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมไทยเป็นอย่างมาก เช่น การทำบุญในโอกาสต่าง ๆ ของคนไทยจะมีอยู่หลายลักษณะ มีความแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

ส่วนพระมหากษัตริย์ ทรงประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ ตามโบราณราชประเพณีสืบทอดมาเป็นเวลาช้านาน แสดงให้เห็นถึงความผูกพันอยู่กับประเพณีของชุมชนในชาติไทย ประชาชนชาวไทยต่างตระหนักดีว่า พระบรมเดชาานุภาพและพระบารมีแห่งพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนไทย และชาติไทย ทำให้สามารถรักษาเอกราชอธิปไตยและความมั่นคงมาได้ด้วยดีตลอดมา

ดังนั้น ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยบางอย่างจึงกำหนดรูปแบบของสังคมไทยให้มีลักษณะเฉพาะของตนเอง หรือเป็นเอกลักษณ์ของไทย แม้บางสิ่งบางอย่างจะรับวัฒนธรรมของต่างชาติมาใช้ แต่ก็ได้นำมาดัดแปลงแก้ไขจนเกิดเป็นรูปแบบของตน ดังที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงกล่าวไว้ว่า “ไทยเป็นชาติที่เก่งในการประสานประโยชน์” เช่น การรับวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับนานาประเทศในการนับปีปฏิทินเพื่อความสะดวกนานาประการ แต่ก็มีการทำบุญตักบาตรตามประเพณีไทยด้วย เป็นต้น (กรมศิลปากร, 2014: ออนไลน์)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณี กับ ชีวิตคนไทย เพื่อทำความเข้าใจที่มาและจุดเริ่มของการกระทำร่วมกันที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อความลึกซึ้งและสามารถนำไปประกอบเป็นข้อมูลในผลงานสร้างสรรค์ได้

2.2 การทักทายของประเทศต่าง ๆ

การทักทายถือว่าเป็น การสืบทอดความสัมพันธ์กันทางสังคม เป็นอารยธรรมที่งดงามของมวลมนุษยชาติ การทักทายนั้นมีหลากหลายรูปแบบ แตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ ดังนั้น

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลของการใช้ท่าทางการทักทายของแต่ละประเทศเพื่อเป็นการศึกษาเรื่องราวของการทักทายที่เกิดขึ้นของมนุษย์ ซึ่งการทักทายเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกัน แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นการสื่อสารร่วมกันในสังคม โดยเริ่มต้นจาก 10 ประเทศอาเซียน และประเทศอื่น ๆ อีก 13 ประเทศ ซึ่งพบว่าประเทศในอาเซียน จะมี 2 ประเทศ ที่มีท่าทางคล้ายกับประเทศไทยคือ ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา และนอกเหนือจาก 10 ประเทศอาเซียน แล้วก็ยังมีประเทศ อินเดียที่มีการใช้ท่าทางคล้ายกับประเทศไทย ภาพตารางข้อมูลอธิบาย ลักษณะท่าทางการทักทายของประเทศต่าง ๆ

ตารางที่ 1 การทักทายของ 10 ประเทศอาเซียน (วัฒนธรรมอาเซียน, 2561: ออนไลน์)

ประเทศ	การทักทาย
1. ไทย	ใช้การไหว้เป็นการทักทาย ส่วนคำพูดที่ใช้ทักทาย คือคำว่า “สวัสดีครับ” “สวัสดีค่ะ”
2. ลาว	ใช้การไหว้เป็นการทักทายเหมือนกับบ้านเรา ส่วนคำพูดที่ใช้ทักทาย คือคำว่า “สบายดี”
3. พม่า	ชาวพม่าจะทักทายกันด้วยการจับมือ และใช้คำว่า “มิงกะลาบา”
4. กัมพูชา	การทักทายของชาวกัมพูชาจะคล้ายกับการไหว้ของไทย แต่จะโค้งศีรษะลงเพียงเล็กน้อย เอามือไว้ระดับหน้าอก ส่วนคำทักทายคือ “ซัวสเด”
5. มาเลเซีย	ผู้ชายจะจับมือทักทายกับผู้ชาย และผู้หญิงจับมือกับผู้หญิง และคำทักทายคือ “ซาลามัต ดาตัง”
6. บรูไน	บรูไนใช้ภาษาเดียวกับมาเลเซีย จึงใช้คำว่า “ซาลามัต ดาตัง” เหมือนกัน และยังใช้วิธีการทักทายเหมือนกันคือ ผู้ชายจับมือกับผู้ชาย และผู้หญิงจับมือกับผู้หญิง
7. อินโดนีเซีย	ชาวอินโดนีเซียทักทายกันด้วยการจับมือ และใช้คำว่า “ซาลามัต เซียง”
8. สิงคโปร์	ชาวสิงคโปร์จะจับมือกันเบาๆ และกล่าวคำว่า “หนี่ห่าว” ซึ่งเป็นภาษาจีนนั่นเอง
9. เวียดนาม	ชาวเวียดนามจะทักทายด้วยการจับมือ 2 ข้าง และเด็กๆชาวเวียดนามจะกอดอกพร้อมกับโค้งตัวลงคำนับผู้ใหญ่ ส่วนคำทักทายคือ “ซินจ่าว”
10. ฟิลิปปินส์	ชาวฟิลิปปินส์จะจับมือหรือโค้งคำนับ และใช้คำว่า “กมุสตา” ที่ฟิลิปปินส์ก็มีวัฒนธรรมการทักทายผู้หลักผู้ใหญ่ โดยการกุมมือของผู้ใหญ่ แล้วเอาน้ำผากลงไปแตะ

ตารางที่ 2 การทักทายในประเทศอื่น ๆ (ข่าวรอบโลก, 2560: ออนไลน์)

ประเทศ	การทักทาย
1. ญี่ปุ่น	ที่ญี่ปุ่นจะใช้วิธีการเคารพด้วยการโค้งคำนับ โดยระดับองศา และระยะเวลาในการโค้งคำนับ จะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์
2. อินเดีย	ที่อินเดียผู้คนจะทักทายกันด้วยการกล่าวคำว่า ‘นมัสเต’ พร้อมกับพนมมือไว้บนอก คล้ายกับของไทยเรา
3. ฝรั่งเศส	การทักทายสไตล์ฝรั่งเศสผู้คนจะทักทายกันด้วยการหอมแก้มของกันและกัน
4. นิวซีแลนด์	ชนพื้นเมืองในนิวซีแลนด์ (เผ่าเมารี) มีวัฒนธรรมการทักทายที่เรียกว่า ‘hongi’ ด้วยคนสองคนจะเอามาจุม และหน้าผากมาชนกัน
5. บอตสวานา	ที่บอตสวานา จะมีการทักทาย โดยจะทำการทักทายด้วยมือขวา พร้อมทั้งนำมือซ้ายมาจับที่ข้อศอกขวา จากนั้นก็จับมือกับอีกคนหนึ่งโดยใช้นิ้วโป้ง และฝ่ามือ ประสานเข้าหากัน จากนั้นก็กล่าวคำว่า ‘Lae kae?’ ซึ่งแปลว่า ‘คุณสบายดีไหม?’
6. มองโกเลีย	สำหรับแขกที่มาเยือนเจ้าบ้านในมองโกเลีย ตามประเพณีเจ้าบ้านจะมอบผ้าพันคอที่เรียกว่า ‘hada’ ให้เป็นของขวัญ โดยผู้รับจะต้องใช้ทั้งสองมือรับ พร้อมทั้งก็โค้งคำนับเล็กน้อย
7. ซาอุดีอาระเบีย	ที่ซาอุดีอาระเบีย ผู้คนจะทักทายกันด้วยการจับมือ พร้อมกับกล่าวคำว่า ‘As-salamu alaykum’ ซึ่งแปลว่าขอให้สันติสุขจงมีแด่ท่าน จากนั้นจะทำการชนจุมูกกัน พร้อมทั้งเอามือแตะไว้ที่หัวไหล่ของอีกคนหนึ่ง
8. ตุวาลู	วิธีการทักทายตามประเพณีของชาวตุวาลู พวกเขาจะสูดหายใจเข้าลึกๆ จากนั้นก็เอาก้มมาชนกัน
9. กรีซ	วิธีการทักทายของชาวกรีกนั้นเรียบง่ายมาก เพียงแค่เอามือตบ (แบบเบาๆ) ตรงบริเวณหลัง หรือหัวไหล่
10. เคนย่า	นักรบแห่งชนเผ่ามาไซ (ชนพื้นเมือง) จะทักทายผู้มาเยือนด้วยการล้อมวงเต้นรำเฉลิมฉลอง จากนั้นก็ทำการแข่งกันกระโดดว่าใครทำได้สูงที่สุด
11. ทิเบต	ชาวทิเบตมีวิธีการทักทาย โดยการแลบลิ้นใส่กัน

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทักทายแบบต่าง ๆ

ที่มา การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม,เมตตา วิวัฒนานุกูล. (2559:266)

และ<https://knowledge.jarm.com/view/79029>

จากการศึกษาลักษณะท่าทางของการทักทายในแต่ประเทศนั้นแล้วผู้วิจัยสามารถเปรียบเทียบการไหว้ได้ว่า เป็นภาษาของการทักทาย โดยทุกประเทศจะมีเอกลักษณ์และท่าทางเฉพาะของตนเองในการทักทายในลักษณะต่างๆที่แตกต่างกันไป ซึ่งเป็นการทักทายของมนุษย์นั้นเป็นตัวผลักดันให้เกิดสังคม การที่มนุษย์นั้นอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องมีความเข้าใจกัน และมีสิ่งที่มีมนุษย์สามารถใช้ในการสื่อสารเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าการไหว้การทักทายในประเทศไทยนั้นเป็นเรื่องราว หรือปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เป็นเกิดขึ้นและผู้คนใช้ปฏิบัติตามกันมาจนโลกปัจจุบัน แม้บริบทแวดล้อมต่างๆอาจจะเปลี่ยนแปลงไป ก็ยังคงใช้การไหว้การทักทายเป็นการสื่อสารกัน ซึ่งเรื่องราวลักษณะท่าทางการไหว้การทักทายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอาจจะมีลักษณะท่าที่อิริยาบถที่แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมนั้น ๆ ตามแต่สถานการณ์ หรือแสดงให้เห็นถึงท่าทางการไหว้ การทักทายที่มีความปัจจุบันทันด่วนด้วยสถานการณ์ที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ตามท้องถนนหนทาง หรือสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประเด็นเรื่องราวของผู้คนในสังคม ที่ใช้การไหว้การทักทาย เป็นอารยธรรมในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกันในสังคม

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจและศึกษาที่มา ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีกับชีวิตของคนไทย การทำความเข้าใจในท่าทางการไหว้การทักทายที่เป็นปรากฏการณ์ของสังคมไทยปัจจุบัน และศึกษาการทักทายในรูปแบบอื่นๆ ของต่างประเทศที่มีความแตกต่างกันออกไปเพื่อทำความเข้าใจในเรื่อง ภาษาทักทายของแต่ละประเทศที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นประเด็นชี้ชัดให้เห็นว่า การไหว้ เป็นภาษาของการทักทายที่ใช้ในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันท่าทางการไหว้การทักทายที่เกิดขึ้นอาจจะไม่ถูกต้องตามขนบประเพณีเดิม

โดยผู้วิจัยนำเสนอประเด็นของความคิดเห็นจากการไปสัมภาษณ์และสอบถามจากบุคคลในละแวกแวดล้อมของผู้วิจัยในสังคมเมือง การสอบถามสัมภาษณ์เป็นการแสดงถึงการยืนยันและสะท้อนให้เห็นว่า การไหว้หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหล่านี้ เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่บริเวณแวดล้อมในบริบทของสังคมที่ผู้วิจัยได้อาศัยและปฏิบัติงานอยู่เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

2.3 การสังเกตพฤติกรรมการไหว้ การทักทาย

2.3.1 การสังเกตพฤติกรรมจากสถานที่จริง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยการไปสังเกตพฤติกรรม ท่าทางการไหว้การทักทาย ในลักษณะต่างๆ รวมถึงการ ถ่ายรูปเก็บรายละเอียดท่าทางการไหว้การทักทายของบุคคลที่มีหลากหลาย สถานะจาก

สถานที่จริง เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยค้นพบว่าเมื่อเริ่มทำการสังเกตและขอถ่ายภาพจากบุคคลจริง ลักษณะท่าทางการไหว้การทักทายที่เกิดขึ้นนั้นยังดูเกร็งๆไม่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากการที่ผู้วิจัยไปยืนและตั้งกล้องจัดจ้องอิริยาบถท่าทางการไหว้ ทำให้บุคคลที่ผู้วิจัยไปสังเกต แสดงความเขินอายและแสดงท่าทางการไหว้ได้อย่างไม่สะดวกและเต็มที่ จากภาพจริงของบุคคลต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตนั้น มีความหลายหลายอิริยาบถในการไหว้ ที่กำลังแสดงท่าทีการไหว้ การทักทาย ตามสถานที่ต่างๆในบริบทแวดล้อมของที่ทำงานผู้วิจัย (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ลักษณะท่าทางการทักทายที่ปรากฏขึ้นนั้นเป็นการทักทายในรูปแบบต่างๆที่มีความหลากหลายในท่าทางที่แตกต่างกันไป

ลัดดาวลีย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานิประศาสน์ (2545: 137) ได้กล่าวไว้ว่า ข้อได้เปรียบของการใช้แบบสังเกตมีดังนี้ ประการแรกใช้ในการศึกษาพฤติกรรมค่อนข้างลึกซึ้ง ซึ่งบางครั้งไม่ได้มีการแสดงออกมาได้โดยคำพูด ประการที่สอง ช่วยเก็บข้อมูลที่ถูกสังเกตอาจจะไม่เต็มใจหรือไม่บอก เพราะมีเวลาจำกัด หรือไม่แน่ใจในข้อเท็จจริง หรือกลัวการบอกจะมันเป็นภัยต่อตนเอง ประการที่สาม ใช้ศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆได้ทันที ไม่ต้องรอการบอกเล่าจากผู้อื่น ซึ่งอาจทำให้คลาดเคลื่อนได้ ประการที่สี่ สามารถเก็บข้อมูลได้กับบุคคลทุกระดับ ประการที่ห้า ทำให้ได้ข้อมูลละเอียดนำไปสู่การอธิบายได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ประการสุดท้ายคือ สามารถลำดับเหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง เพราะใช้เวลาศึกษายาวนาน

สรุปการสังเกตพฤติกรรมจากสถานที่จริงนั้นคือผู้วิจัยได้เริ่มทำการสังเกตพฤติกรรมลักษณะท่าทางการทักทายของครูและนักเรียน รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่เดินผ่านไปผ่านมาจำนวนหนึ่ง พร้อมทั้งถ่ายภาพเก็บรายละเอียด โดยผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมจากสถานที่จริง เป็นเวลาสองเดือน เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลและลักษณะท่าทางพฤติกรรมการไหว้ในลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนที่ปฏิบัติต่อครูที่ทำหน้าที่ยืนเวรหน้าโรงเรียนในตอนเช้ารวมถึงพฤติกรรมของผู้คนที่เดินผ่านไปผ่านมาทางหน้าโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของผู้วิจัย และบริบทแวดล้อมของสถานที่ทำงานของผู้วิจัย โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

สังเกตพฤติกรรม

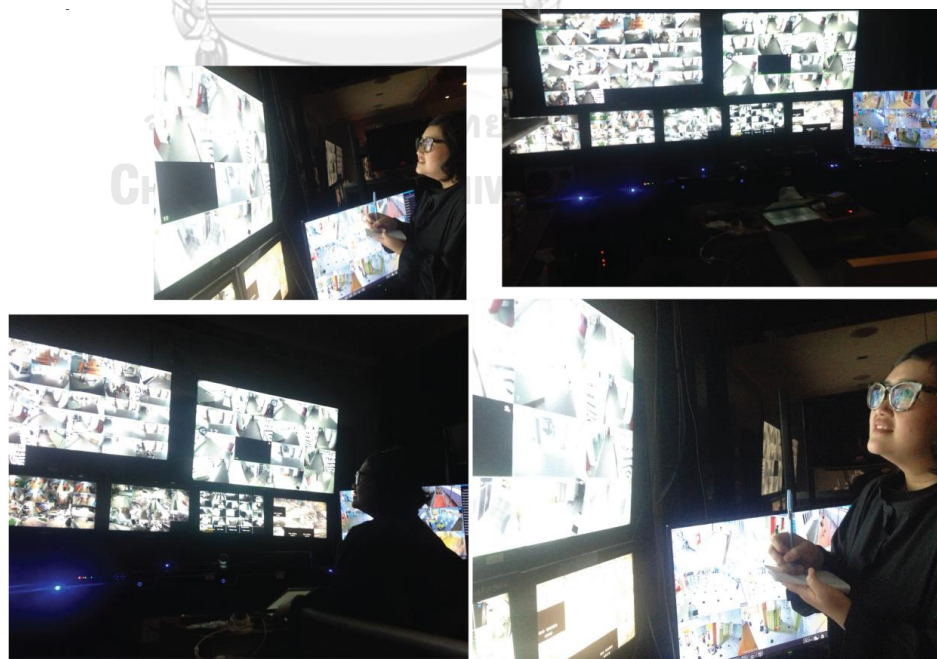
ภาพที่ 5 ภาพถ่ายอย่างภาพถ่ายจากการไปสังเกตพฤติกรรมจากสถานที่จริง

3.2 การสังเกตพฤติกรรมจากกล้องวงจรปิด

จากการที่ได้เก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม การไหว้ การทักทายของผู้คนต่างๆ โดยการสังเกตจากสถานที่จริงผ่านกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งอยู่หน้าโรงเรียนของผู้วิจัย เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยการสังเกตผ่านกล้องวงจรปิดนั้น ผู้วิจัยค้นพบว่าสามารถพินิจวิเคราะห์ในท่าทางของผู้คนนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน และได้เห็นถึงความเป็นธรรมชาติของท่าทางการทักทายนั้นๆมากกว่า การที่ผู้วิจัยไปสังเกตพฤติกรรมของผู้คนจากสถานที่จริงๆ

สรุป

การสังเกตพฤติกรรม คือ ผู้วิจัยได้เริ่มทำการสังเกตพฤติกรรมผ่านกล้องวงจรปิด โดยสังเกตลักษณะท่าทางการทักทายของครูและนักเรียน รวมทั้งบุคคลอื่นๆที่เดินผ่านไปผ่านมาจำนวนหนึ่งจากสถานการณ์จริง พร้อมจดรายละเอียดและ Sketchภาพ โดยผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมผ่านกล้องวงจรปิดเป็นเวลาสองสัปดาห์ เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลและลักษณะท่าทางพฤติกรรมการไหว้ในลักษณะต่างๆของนักเรียนที่ปฏิบัติต่อครูที่ทำหน้าที่ยืนเวรหน้าโรงเรียนในตอนเช้า รวมถึงพฤติกรรมของผู้คนที่เดินผ่านไปผ่านมาทางหน้าโรงเรียนจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งไว้ ซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของผู้วิจัย แต่เพื่อแสดงถึงความมีจรรยาบรรณจากข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลภาพจากกล้องวงจรปิดนี้ถือเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถจะนำภาพหรือ capture ภาพบุคคลนั้นๆมาเปิดเผยได้ด้วย โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ภาพที่ 6 ภาพถ่ายจากการไปสังเกตพฤติกรรมผ่านกล้องวงจรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) จากห้องปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย

2.4 การสัมภาษณ์

2.4.1 การใช้แบบสอบถาม

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ไปทำตามการสังเกตพฤติกรรมจากบริบทแวดล้อมที่ผู้วิจัยได้ทำงานนั้น ได้มีการพูดคุยกับครูและนักเรียนรวมถึงบุคคลทั่วไปที่เดินผ่านไปผ่านมาในระแวกนั้น ทุกคนต่างมีความหลากหลายในบริบทที่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้มีการใช้แบบสอบถามโดยผู้วิจัยมีกระบวนการที่ไปสัมภาษณ์และแบ่งเป็นออกมาเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้กลุ่มแรกคือสอบถามกลุ่มครู และนักเรียน กลุ่มที่สองคือสอบถามกลุ่มบุคคลทั่วไปและกลุ่มสุดท้ายคือสอบถามกลุ่มที่ทำงานด้านฝ่ายการตลาดหรือด้านโฆษณา Agency โดยใช้เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ ผู้ตอบจะต้องเขียนคำตอบเองตามความคิดอิสระ ซึ่งคำถามแบบนี้ผู้ตอบต้องใช้ความคิด จึงต้องใช้เวลาตอบและตอบยากผู้ตอบจึงมักไม่ค่อยเต็มใจตอบเท่าใด และหากมีคำถามแบบอื่นประกอบด้วย ผู้ตอบส่วนใหญ่มักจะเว้นการตอบคำถามปลายเปิด สำหรับคำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิดอาจจะตอบไม่ตรงกับความต้องการของผู้ถาม และการวิเคราะห์มักจะแปลความหมายยาก ผู้วิจัยมักใช้คำตอบจากคำถามปลายเปิดเป็นการสำรวจเบื้องต้นเพื่อไปใช้สร้างเป็นคำถามปลายปิดหรือเป็นแนวทางเพื่อหาข้อสรุปเพื่อการเสนอแนะ (ลัดดาวัลย์ เพชรไพโรจน์ และอัจฉรา ชำนิ ประศาสน์, 2545: 115)

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นการยืนยันทำให้เห็นว่ามันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน การถามเพื่อให้รู้สึกว่ามันเป็นสิ่งที่ถูกหรือเป็นสิ่งที่ผิด แต่มันสะท้อนในสถานะจำเป็นในธรรมเนียมปฏิบัติของ Everyday life มีดังนี้ (โดยคำถามได้ถูกแบ่งเป็น 2 ชุด คือ ชุดแรกมีจำนวน 4 ข้อ สำหรับกลุ่มครู นักเรียนและกลุ่มบุคคลทั่วไป ชุดที่สองสำหรับกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการตลาดหรือกลุ่มที่ทำงานตามเอเจนซีต่างๆ)

คำถามชุดแรก ใช้เพื่อสอบถามกลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มบุคคลทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. คุณเห็นท่าทางการไหว้ การทักทายในปัจจุบัน แล้วรู้สึกอย่างไร
2. คุณเคยทำไหม? กรุณาเล่าประสบการณ์ของคุณ?
3. ทำแล้วรู้สึกอย่างไร?
4. คิดอย่างไรกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือคิดอย่างไรกับท่าทางเหล่านี้

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของครุมีจำนวนทั้งหมด 10 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 25-58 ปี

ผู้ให้สัมภาษณ์	สถานภาพ	อายุ
1. นางสาวทิพภรณ์ทนต์	ครู	25
2. นายชโยทิตศิริโชติ	ครู	27
3. นายธนันท์อินทิตานนท์	ครู	28
4. นายธีรพงศ์ บำเพ็ญทาน	ครู	30
5. นางยาตรา จำปาเฟื่อง	ครู	33
6. นางสาวณัฐนิชา สุโพธิ์	ครู	34
7. นายภคพงศ์ ทุงสี	ครู	36
8. นายยุทธกร ไพรวงษ์	ครู	38
9. นายนิกุล ชุ่มมัน	ครู	39
10. นายสุรพงษ์ด่านลักษณะโยธิน	ครู	58

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของนักเรียนมีจำนวนทั้งหมด 10 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 15-16 ปี

ผู้ให้สัมภาษณ์	สถานภาพ	อายุ
1. นางสาวปัทมาธิ์ รุจาคม	นักเรียน	15
2. นายปฎิพัทธ์ โอวะกุลวงศ์	นักเรียน	15
3. นายปณณณ์ เลี้ยงศรี	นักเรียน	16
4. นางสาวภัณฑิรา เต่นแพทย์ชรางกูร	นักเรียน	15
5. นางสาวฉัตรแก้ว เพิ่มเกียรติ	นักเรียน	15
6. นางสาวทิพย์วีรา พงศ์ศุภนิมิต	นักเรียน	15
7. นางสาวปานตะวัน ทิรัญพิศ	นักเรียน	15
8. นางสาวพนิตลดา ลีลาภัทร	นักเรียน	16
9. นายคมิก คำทอง	นักเรียน	16
10. นางสาวจิตาภา นิธิรังสี	นักเรียน	16

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของบุคคลทั่วไปหลากหลายอาชีพ มีจำนวนทั้งหมด 5 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 30-47 ปี

ผู้ให้สัมภาษณ์	สถานภาพ	อายุ
1. นายกฤษพล วัฒนพาน	ศิลปิน sketcher อิสระ และอาจารย์	33
2. นางสาวจิตร์รัตน์ ฐากรกิตติพันธ์ุ	Head chef Thai cuisine ที่Singapore	30
3. นางสาวเดือนตา พรมุตตาวรงค์	Visual merchandise	36
4. นางสาวขวัญชนก พิทักษ์ปฐพี	นักธุรกิจ	37
5. นายศุภศิษย์ นามโฆชน์	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและอาจารย์	47

ตารางที่ 6 สรุปประเด็นสำคัญ โดยเรียงลำดับจากจำนวนร้อยละที่มากที่สุดไปจนถึงน้อยสุดได้ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้สึก	ด้านการกระทำ ประสบการณ์	ความรู้สึกหลังจากที่ ทำ	คิดอย่างไรกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น คิดอย่างไรกับท่าทาง เหล่านี้
รู้สึกดีในเชิงบวกที่ยังมีการไหว้หรือทำความเคารพซึ่งกันและกัน ทุกๆ ที่อยู่ใน สถานการณ์ซับซ้อน	เคยทำขณะถือของ เยอะ พระรูงพระรัง เอกสาร งานต่างๆ แล้ว ยกมือขึ้นไหว้	รู้สึกว่ามันเป็นเหตุ บังเอิญเหตุสุดวิสัย 32%	คิดว่ามันยังก็ยังคงดี ยัง รู้สึกถึงความอบอุ่น การให้เกียรติกันและ กัน 45%
27.0%	เคยทำเพราะกลัวไม่ทัน เช่น ไหว้ทั้งกระเป่า	รู้สึกว่ามันไม่ถูกและไม่ ผิด ขอให้ไหว้ออกมา จากใจก็พอ 25%	คิดว่ามันเป็นเรื่องที่ดีที่ ไหว้แต่มันก็อาจจะดูไม่ เรียบร้อย 25%
รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ตั้งใจทำ ไหว้ออกมาจากใจจริง ถึงแม้ว่าจะไหว้แบบ ไม่ได้ถูกต้องตามจารีต แต่เต็มด้วยความนอบ น้อม 20.0%	20% เคยทำตอนถือแฟ้ม แล้วเจอผู้ใหญ่หนีบ แฟ้มไหว้ 15%	รู้สึกว่ามันเป็นเรื่อง ปกติ เรื่องธรรมดา 15%	คิดว่าแล้วแต่ สถานการณ์ หากของ หนักก็อีกเรื่องนึงถ้าจะ ตำหนิใครต้องดู สถานการณ์ 10%
ไม่มีผลต่อความรู้สึกไม่	เคยทำขณะเร่งรีบ เช่น ไหว้ถือแก้วกาแฟ 10%	รู้สึกที่เราทำแล้วยัง ดีกว่าไม่ไหว้เลย เพราะ อยากทักทาย 10%	

ดี เพราะมันจำเป็น			คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมันไม่
จริงๆ เป็นการไหว้แบบ	เคยทำบ่อยมาก เพราะ	รู้สึกว่าจะไม่ได้เป็นเรื่อง	ถูกและไม่ผิด เพราะ
ถูกเดิน 25.0%	ไม่รู้ว่าจะเจอใคร ตอน	ผิดอะไร อย่างน้อยก็ได้	เราอาจจะเห็นแค่มุม
	นั้นกำลังถือของกิน	ทำความเคารพ 10%	เดียว ซึ่งเราไม่รู้ว่าจะ
เฉยๆเป็นเรื่องปกติไม่ได้	10%		สถานการณ์ของเขารีบ
มีผลต่อความรู้สึก		รู้สึกว่ามันไม่เรียบร้อย	ร้อนรีปาวขอให้ไหว้
รู้สึกว่า เป็นเรื่องที่	เคยทำขณะเร่งรีบ แล้ว	แต่เพราะสถานการณ์	ออกมาจากใจก็พอ
เกิดขึ้นบ่อยเป็นปกติ	เจอคนรู้จักข้างทาง	บังคับ 7%	10%
เนื่องจากปัจจัยหลายๆ	เช่น ไหว้ขณะถือ		
อย่าง 15.0%	โทรศัพท์ 5%	รู้สึกไม่ดี มันผิด 1%	คิดว่าถึงจะเป็นอย่างไร
			มันเป็นเรื่องที่ควรทำ
มีความเคารพอ่อนน้อม	เคยทำตอนนั้นกระเป๋		เพราะ การไหว้คือ
ดีกว่าเดินผ่าน 9%	หนักมาก แล้วเจอ		วัฒนธรรมของไทย 6%
	ผู้ใหญ่คนสำคัญมาก		
รู้สึกว่าไม่เหมาะสมกับ	วางไม่ทัน รีบก้มไหว้		คิดว่าไม่ผิด และคิดว่า
กาลเทศะ แล้วแต่	ทั้งๆที่สะพาย 5%		มันเป็นเรื่องปกติเป็น
สถานการณ์บางทีก็ไม่			การทักทายปกติของ
สามารถจะวาง 3%	ไม่เคยทำ 1%		มนุษย์ 3%
ไม่เหมาะสม ไม่ควรทำ			คิดว่าอะไรที่มันสามารถ
ไม่มีมารยาท 1%			วางได้หรือมีที่วางก่อน
			เพราะบางทีมันก็ดูไม่ดี
			เหมือนกัน 1%

คำถามชุดที่สอง เป็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ กลุ่มที่ทำงานฝ่ายการตลาดและกลุ่มที่ทำงานเอเจนซีต่างๆ

การสัมภาษณ์สอบถามเพื่อยืนยันถึงวัฒนธรรมการไหว้นั้นได้เป็นส่วนหนึ่งของเชิงพาณิชย์อย่างไร และการไปสัมภาษณ์นั้น เพื่อย้ำให้เห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยมุ่งไปสอบถามบุคคลเฉพาะกลุ่มที่มีอาชีพทำงานงานเกี่ยวข้องกับการตลาด เพื่อให้ได้เข้าใจถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น คำถามมีดังต่อไปนี้

1. ทำไมถึงใช้การไหว้ในแง่ของโฆษณา เพราะอะไร?
2. ทำไมเอาลักษณะท่าทางของการไหว้ม้าใช้?

ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มของบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการตลาด หรือ เอเจนซี่มีจำนวนทั้งหมด 5 คน มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 36-50 ปี

ผู้ให้สัมภาษณ์	สถานภาพ	อายุ
1. นางสาวนพพร จารุวัตร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด Digital Banking	36
2. นางสาวยุวดี สุทธิเศรณี	Senior education representative (Cambridge University press)	37
3. นางกชกร ทุงสี	ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ บริษัทเขาช่อง	38
4. นางสาวกอแก้ว ขวัญบุญ	ผู้จัดการฝ่ายมูลค่าผลิตภัณฑ์	38
5. นายวรพจน์สงเจริญ	ผู้อำนวยการด้านนิเวศมีเดียบริษัท สงเจริญมีเดีย กรุ๊ป จำกัด และ อาจารย์ประจำหลักสูตร คอมพิวเตอร์กราฟฟิก และมัลติมีเดีย วิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยกรุงเทพ	50

สรุปประเด็นคำถาม

1. ทำไมใช้การไหว้ในแง่ของโฆษณา

1.1 เพราะการไหว้เป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ไทยที่คนไทยและคนต่างชาติยอมรับ และรูปแบบการไหว้ของไทย มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากการไหว้ของชาติอื่น คนไทยเข้าใจ และรับรู้ความหมายของการไหว้ในบริบทที่แตกต่างกัน

1.2 ตามกลยุทธ์การขายที่ใช้วัฒนธรรมพื้นถิ่นอันมีเอกลักษณ์มาสร้างจุดสนใจให้กับลูกค้าเพื่อใช้สร้างคุณค่าทางจิตใจ

1.3 เพราะเป็นการทักทายที่ยอมรับกันในระดับสากล

2. ทำไมเอาลักษณะท่าทางการไหว้มาใช้?

2.1 เพราะเป็นอะไรที่เข้าใจง่าย ถึงความหมายในการแสดงออกและการสื่อสารเป็นลักษณะที่แสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นมารยาทที่บุคคลทั่วไปหรือคนต่างชาติสามารถรับรู้และเข้าใจได้

2.2 เพราะเป็นลักษณะท่าทางดูอ่อนช้อย แสดงถึงการต้อนรับด้วยความเต็มใจทางการค้า

2.3 เพราะเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์ในทางการค้า เพื่อสร้างจุดสนใจกับลูกค้า

ผลสรุปจากแบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมทั้งหมด

จากการที่ได้ไปสังเกตมาทั้งหมดทั้งหมดแล้วทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ส่งผลต่อความรู้สึกและความคิดของผู้วิจัย ที่จะนำไปเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน อันจะนำไปสู่ Art form ของงานประติมากรรม ผู้วิจัยค้นพบว่า การที่ได้ไปสังเกตข้อมูลพฤติกรรมของการทักทายจากกล้องวงจรปิด ของผู้คนนั้น ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นท่าทางที่แสดงออกถึงความสบาย ๆ (Relax) ของผู้คนที่ส่งผลในการสร้างสรรค์ Art form ของงานประติมากรรม ที่แสดงให้เห็นลักษณะท่าทางการไหว้ การทักทาย ในแบบต่างๆ รวมถึงจากการที่ได้ไปค้นคว้าหาข้อมูลโดยการไปสัมภาษณ์สอบถามผู้คนแต่ละประเภทถึงสถานการณ์ของการไหว้ของสังคมไทยในปัจจุบันนี้ที่เกิดขึ้น โดยสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงสถานการณ์หรือภาวะต่าง ๆ ของท่าทางการไหว้ การทักทายสวัสดิ์ ที่อาจจะเรียกว่าเป็นสภาวะที่ซับซ้อน หรืออาจจะเรียกอีกอย่างว่าท่าทางการไหว้แบบสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน หรือจากแบบสอบถามที่พบว่าคำตอบส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานการณ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทักทาย ท่าทางการแสดงออกที่เกิดขึ้นเลย เป็นการแสดงถึงความตั้งใจที่จะไหว้ทักทาย โดยไม่ได้คิดคำนึงถึงความถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี

การไหว้การทักทายคือสิ่งที่เห็นได้ทุกวันในสังคม การไหว้ที่ถูกเชื่อมโยงไปสู่เครื่องหมายการค้า ล้วนแล้วเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ ในสังคม จากแบบสอบถามผู้วิจัยคิดพบว่า การไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นนั้นเป็นที่เข้าใจกันในระดับสากล เปรียบเสมือนอัตลักษณ์ของคนไทยที่ต่างชาติยอมรับ แสดงให้เห็นถึงความงามในรูปแบบของตัวเองที่มีคุณค่ารวมถึงความหลากหลายน่าสนใจอันเป็นแนวทางและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงความเป็น Everyday life ของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดของ

ศิลปะ ประชานิยม (Pop Art) ที่นำเอาสิ่งทั่วไป หรือความเป็นสามัญธรรมดาที่เกิดขึ้นทุกวันในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นความซาซนในเรื่องของการไหว้การทักทายที่ปรากฏในสังคมไทยปัจจุบัน และรูปแบบความเป็น Kitsch ในการเล่าเรื่องราวของการไหว้ในวัฒนธรรมไทยที่ด้าขต้นสามัญปกติ หรือลอกเลียนแบบของเดิมของการไหว้การทักทายที่มีอยู่แล้วโดยสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ที่แปลกต่า น่าสนใจ และเสนอความเป็นไทยมากระตุ้นสร้างสรรค์ผ่านงานศิลปะ โดยทั้งหมดทั้งมวลเหล่านี้เป็นสิ่งทำให้ผู้วิจัยเกิดพลังในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นจึงสรุปแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรม ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มการสร้างงานทั้งหมดออกมาได้ 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 การไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต

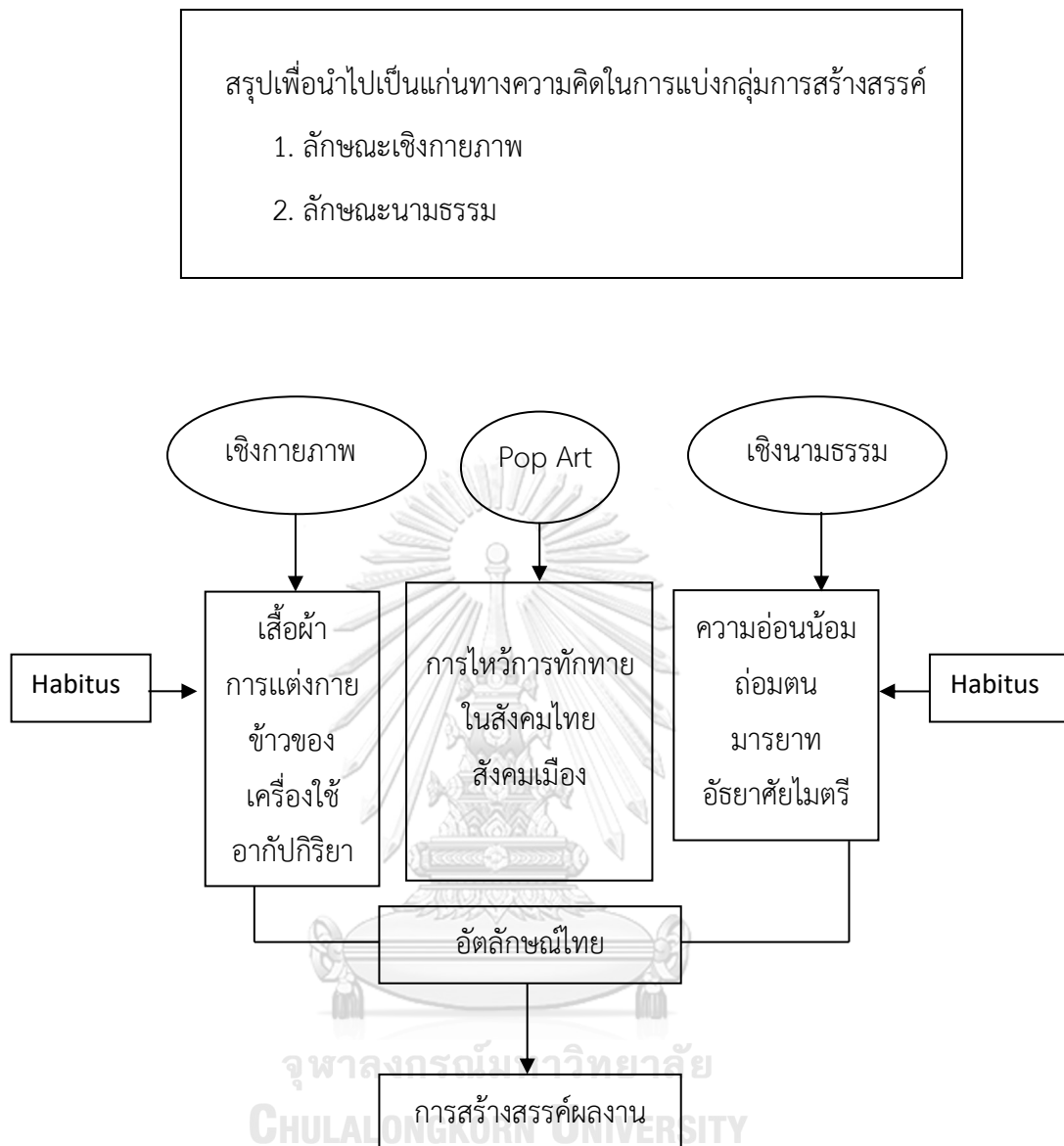
กลุ่มที่ 2 การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี การไหว้ในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้

กลุ่มที่ 3 การไหว้ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาด

จากสิ่งที่คุณวิจัยได้ไปศึกษาและสัมภาษณ์สอบถามมาทั้งหมดนั้นทำให้ผู้วิจัยได้รูปแบบแนวคิดของการกำหนดเนื้อหาเรื่องราวที่ใช้ในการนำเสนอและสร้างสรรค์โดยผู้วิจัยได้นำแนวความคิดของศิลปะประชานิยม (Pop Art) และแนวคิดฮาบิตัส (Habitus) มาใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการคัดเลือกแบ่งกลุ่มสร้างผลงานศิลปะในครั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเชิงกายภาพ

2. ลักษณะนามธรรม

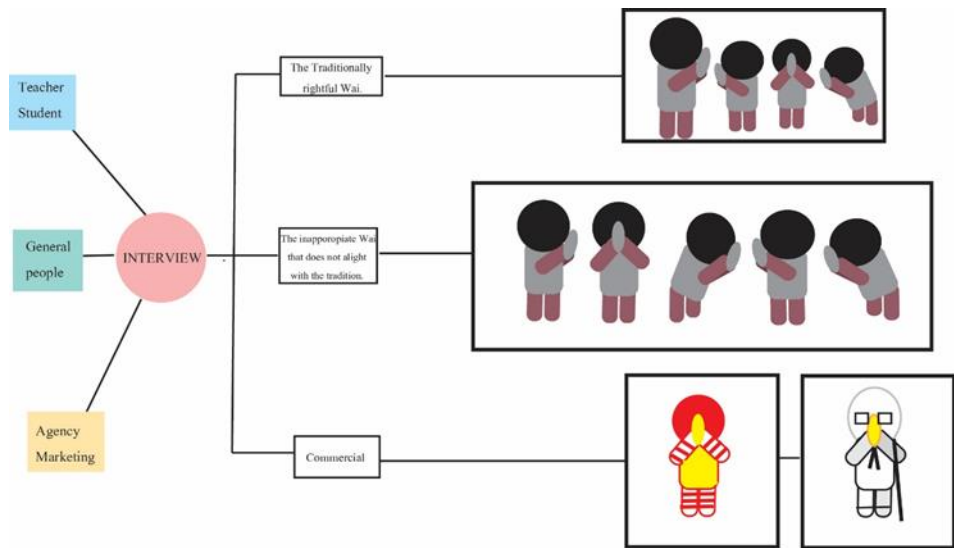

แผนภูมิที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ จัดกลุ่มการคัดเลือกเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

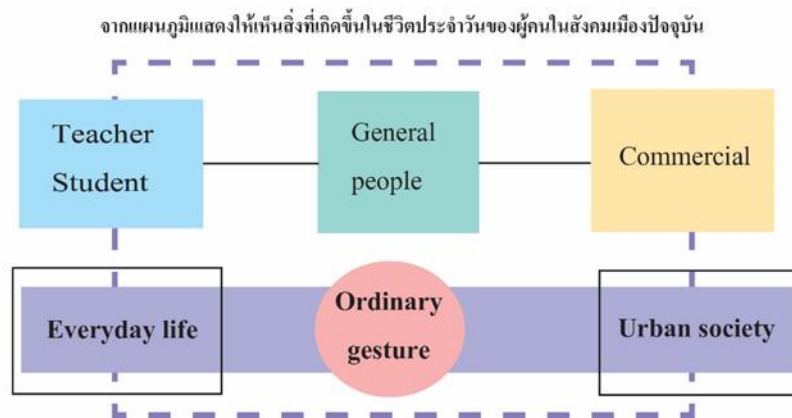
ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดของศิลปะประชานิยม (Pop Art) ที่มีแนวคิดในเรื่องของการเอาสิ่งธรรมดาสามัญ ที่ปรากฏอยู่ทุกวันเป็นเรื่องปกติอย่าง การไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยที่มีในสังคม และแนวคิดฮาบิทัส (Habitus) สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต (2553: 77) ได้กล่าวว่า เป็นโครงสร้างที่ดำรงอยู่อย่างคงทนในร่างกาย เป็นเหมือนสิ่งที่ถูกฝัง หรือจารึกอยู่ในตัวคน กลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า ความโน้มเอียงทางอุปนิสัย อากัปกริยาต่างๆที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงในการสื่อสารของภาษาทางทัศนศิลป์กับผลงานประติมากรรมได้ มาใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการคัดเลือกแบ่งกลุ่ม

ผู้วิจัยวิเคราะห์สิ่งที่สามารถใช้สื่อสารเรื่องการไหว้ ได้จากแผนภูมิด้านบน โดยได้คัดเลือก ลักษณะต่างๆที่สามารถสร้างเรื่องราวบริบทของเรื่องราวการไหว้ในวัฒนธรรมไทยออกมาได้ดังนี้ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่มการไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี การไหว้ในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้ และการไหว้ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาดที่ประกอบไปด้วยครูและนักเรียน กลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีความหลากหลายสถานะและ กลุ่มเชิงพาณิชย์ที่สามารถบ่งบอกถึงสถานะอาชีพ ข้าวของเครื่องใช้ของแต่ละกลุ่มที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกนั้นสามารถสื่อแสดงที่บ่งบอกยุคสมัย อากัปกริยา มารยาท ความอ่อนน้อมถ่อมตน อธิยาศัยไมตรี ของการไหว้การทักทาย ที่บ่งบอกอัตลักษณ์ไทย ความเป็นสังคมเมือง สังคมไทยในปัจจุบัน ที่ผู้วิจัยใช้เป็นภาษาทางทัศนศิลป์ ซึ่งทั้งหมดเป็นสิ่งที่มีความร่วมกันระหว่างลักษณะเชิงกายภาพ และลักษณะเชิงนามธรรมที่สามารถแสดงออกด้วยท่าทางผ่านงานประติมากรรม

การแบ่งกลุ่ม และ กำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์

แผนภูมิที่ 2 แบ่งกลุ่มกำหนดแนวคิด

บทที่ 3

ทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคผลงานวิจัย ใหม่ว ประติมากรรมร่วมสมัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีแนวคิด จากเอกสาร ตำรา บทความ รวมถึงงานวิจัยและผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด รูปแบบและในผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวของ เพื่อนำมาทำทางหรือภาษากายของงานประติมากรรม โดยถอดความหมายจากลักษณะท่าทางที่ปรากฏในผลงานศิลปกรรมด้วยการวิเคราะห์ทฤษฎีสัญวิทยา เพื่อสร้างหลักการทางศิลปะ ภาษากายที่ใช้สื่อสารทางทัศนศิลป์ เป็นกรอบแนวความคิดที่ถ่ายทอดลักษณะท่าทางของการทักทายในวัฒนธรรมไทย สามารถสรุปการรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1.แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.1แนวคิดศิลปะประชานิยม

1.2 kitsch (คิทช์)

2.ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

2.1ทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม

3.ผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง

3.1ผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องต่อแนวคิดในการสร้างสรรค์

3.2ผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบในการสร้างสรรค์

3.1 แนวคิดศิลปะประชานิยม

ความหมายและที่มาของศิลปะประชานิยมป๊อป อาร์ต(Pop art)

ความเป็นมาของป๊อปอาร์ตในอังกฤษและอเมริกา ป๊อปอาร์ต ในอังกฤษในฤดูหนาวระหว่างปี ค.ศ. 1954-1955 ที่สถาบันศิลปะร่วมสมัย(Institute of Contemporary Art) ประเทศอังกฤษ ศิลปินกลุ่มอิสระกลุ่มหนึ่งได้จัดให้มีการพบปะสังสรรค์และเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันในกลุ่มนี้อัลโลเวย์(Alleyway)นักวิจารณ์ศิลปะร่วมสมัยคนสำคัญของอังกฤษร่วมด้วย จากการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันนี้ก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่แก่วงการศิลปะขึ้น พวกเขาได้ยอมรับ

และประกาศชื่อแนวคิดนี้ว่า “ป๊อปอาร์ต” อัลโลเวย์ผู้เป็นตัวตั้งตัวตีคนสำคัญคนหนึ่งแถลงว่า พวกเราได้ค้นพบบางสิ่งบางอย่างในวัฒนธรรมพื้นบ้านธรรมดาๆ สิ่งเหล่านี้มีอยู่แล้ว แม้ว่ามันดูเป็นของสามัญ ไม่น่าสนใจเป็นพิเศษในเรื่องพุทธิปัญญาทางศิลปะไม่ว่าจะเป็นผลงานทางด้านสถาปัตยกรรม การออกแบบ หรือ แม้แต่ในการวิพากษ์วิจารณ์ ถึงกระนั้นสิ่งเหล่านี้มีอยู่แล้ว แม้ว่ามันดูเป็นของสามัญไม่น่าสนใจเป็นพิเศษ ในเรื่องพุทธิปัญญาทางศิลปะไม่ว่าจะเป็นผลงานทางด้านสถาปัตยกรรม การออกแบบ หรือแม้แต่ในการวิพากษ์วิจารณ์ ถึงกระนั้นสิ่งเหล่านี้ได้ครอบคลุมเราทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากแหล่งต่างๆที่ผลิตวัฒนธรรมชาวบ้านมากมายหลายแหล่ง เช่น จากภาพยนตร์ การโฆษณา หรือนวนิยาย เรารู้สึกว่ามีบางอย่างอยู่ วัฒนธรรมเหล่านี้มีทั้งที่เกี่ยวกับทางด้านการค้าและทางพุทธิปัญญาควบคู่กัน เรายอมรับว่ามันเป็นความจริง ซึ่งปฏิเสธไม่ได้หลังจากมีการถกเถียงกันอย่างละเอียด และแล้วพวกเราต่างยอมรับความสำคัญของมัน ส่วนป๊อปอาร์ตเนออเมริกาเกิดขึ้นราว ค.ศ.1955 เป็นยุคที่พวกแอบสแตรกท์เอกซ์เพรสชันนิสม์ มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เราเซนเบอร์ก ได้ใช้วิธีการบางอย่างของกลุ่มนี้พร้อมก็นำวิธีการใหม่มาใช้ มีที่น่าสนใจคือการทำลายประเพณี การสร้างภาพที่จำกัดเพียงแคภายในกรอบสี่เหลี่ยมของผ้าใบ เราเริ่มนำวัสดุสำเร็จรูปจริงๆ มาติดเข้ากับผืนผ้า ดังเช่นภาพ “เตียง”(Bed) โดยนำเตียงนอนจริงๆ อันประกอบด้วยผ้าปูที่นอนเก่าๆ มาติดบนพื้นภาพเท่ากับเขาเสนอเงื่อนไขของศิลปะแนวใหม่ขึ้น คือสร้างศิลปะจากสิ่งที่เป็นอยู่ทั่วไปในวัฒนธรรมตามสามัญต่อชีวิตประจำวัน และนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการสร้างงานตามอย่างพวกดาตา เคยกระทำ ภายหลังจากการแสดงงานของเราเซนเบอร์กสิ้นสุดลงไม่กี่เดือน ศิลปินอเมริกาอีกคนชื่อ จอห์น (John) ซึ่งศึกษาผลงานและทฤษฎีของคูซอมพ์ มาอย่างลึกซึ้งได้ สร้างภาพขึ้นด้วยการวาดทำเป็นรูปธงชาติสหรัฐฯ ภายในบรรจุหมายเลขและ เทคนิคการขว้างปาสีแตกกระจายเปื้อนเปรอะรูปธง (กำจร สุนพงษ์ศรี. 2528 : 360-365)

ป๊อป อาร์ตในสหรัฐอเมริกาเมื่อป๊อปอาร์ตอุบัติขึ้นและสร้างความสนใจให้แก่สังคมทางพิพิธภัณฑสถานศิลปะสมัยใหม่ในอเมริกา (The Museum of Modern Art) จึงได้จัดการประชุมอภิปรายเกี่ยวกับศิลปะแบบป๊อปอาร์ตนี้ขึ้น เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ.1962 โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะโดยตรงมาร่วมอภิปรายหลายคน ความมุ่งหมายของการอภิปรายในครั้งนั้น เพื่อรวบรวมความเห็นต่างๆ พิมพ์เป็นหลักฐานบันทึกความเปลี่ยนแปลงทางศิลปะของสังคมปัจจุบันและได้มีการฉายกระจกฉากและจัดแสดงผลงานทางป๊อปอาร์ตด้วย

ในอภิปรายครั้งนั้น ผู้อภิปรายบางคนให้ความเห็นว่าควรเรียนแบบอย่างศิลปะที่สะท้อนภาพความจริงนี้ว่าเป็นลัทธิเรียลลิสม์ใหม่ (The new Realism) เพราะเป็นความเคลื่อนไหวทาง

ศิลปะคล้ายกับในเยอรมนีและฝรั่งเศส ซึ่งแสดงออกเหมือนกัน หลังจากพิจารณากันแล้วต่างลงความเห็นว่าชื่อ ป๊อปอาร์ต มีความหมายตรงชัดเจนมากที่สุด จึงให้ป๊อปอาร์ตเป็นแบบอย่างของศิลปะที่สร้างความตื่นเต้นพลุ่งขึ้นทันทีทันใดแก่ผู้พบเห็น อันมีเรื่องราวเกี่ยวกับคนทั่วไป เป็นเรื่องราวที่แสดงความเป็นอยู่ปัจจุบัน (The New realism) ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวข้องกับศาสตร์ความเชื่อหรือโบราณนิยายอย่างแต่ก่อน ประกอบกับใช้เทคนิคในการแสดงออกตามแบบอย่าง แอบสเตรกเอกซ์เพรสชันนิสต์ นักวิจารณ์ศิลปะและผู้สนใจต่างให้ความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ป๊อปอาร์ต เป็นแบบอย่างของศิลปะที่สะท้อนพลังสภาพที่แท้จริงของสังคมปัจจุบันตามความรู้ ความเข้าใจของสามัญชนทั่วไป ช่วงเวลาหนึ่ง เช่น ดารา ยอดนิยม ดาราภาพยนตร์ คุณภาพอันเลอเลิศของสินค้า คำขวัญ ฯลฯ เป็นศิลปะที่แสดงเกี่ยวกับความซุกมุ่นวุ่นวายของสังคม ซึ่งพุ่งประดุจพลุดังที่นิยมกันในวันนี้ พรุ้งนี้อาจจะลืมนิยาม กลุ่มป๊อปอาร์ตนี้ มีความเชื่อเกี่ยวกับศิลปะว่า ศิลปะสร้างขึ้นจากสิ่งสัพเพเหระของชีวิตปัจจุบัน เป็นการแสดงความรู้สึกของประสบการณ์ทั้งหมดของศิลปินในช่วงเวลาหนึ่ง ขณะหนึ่ง ซึ่งสะท้อนความรู้พื้นฐานธรรมดาที่ศิลปินมีส่วนร่วมอยู่ให้ปรากฏ (อารี สุทธิพันธ์.2528)

อย่างไรก็ตาม ป๊อป อาร์ต ในประเทศอังกฤษ ช่วงปี ค.ศ.1950 เป็นการนำเสนอในลักษณะสหสาขาร (interdisciplinary Subject) นำเสนอผลงานที่สถาบันศิลปะร่วมสมัย(Institute of Contemporary Arts) ในกรุงลอนดอน มักเป็นการนำเสนอที่สอดคล้องกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดนตรี การแสดง และศิลปะ เป็นการตอบสนองวัฒนธรรมและสื่อมวลชนร่วมสมัย การแสดงครั้งสำคัญได้จัดขึ้นที่ whitechapel Art Gallery ในกรุงลอนดอน เป็นการแสดงที่ชื่อว่า “นี่คือ พรุ้งนี้” หรือ This is tomorrow โดยเน้นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับชีวิต ร่วมสมัยเป็นด้านหลัก ซึ่งแนวคิดเช่นนี้ได้ส่งผลไปสู่ป๊อปอาร์ต ในสหรัฐอเมริกา(วิรุณ ตั้งเจริญ. 2544:72)

ศิลปินประชานิยมมีรูปแบบ วิธีคิด และวิธีทำงาน ได้ส่งอิทธิพลต่อศิลปินและยังเป็นกระแสศิลปะในยุคต่อมาที่นำมาใช้กันอย่างมาก รวมถึงประเทศไทยในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นกับภาพลักษณ์ต่างๆ หรือการนำเอาตัวการ์ตูน สินค้า หรือสิ่งที่ผู้คนคุ้นเคยมาใช้สร้างสรรค์ ทำให้ศิลปะประชานิยมเป็นที่กล่าวขานและชื่นชอบ เป็นยอดฮิตของคนทุกๆ ไป ป๊อปอาร์ตเป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ศิลปินในลัทธินี้มีความเชื่อว่าศิลปะสร้างขึ้นจากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกของประสบการณ์ทั้งหมดของศิลปิน ในช่วงเวลาหนึ่งและสถานที่หนึ่งเท่านั้น รูปแบบของศิลปะจะขึ้นอยู่กับความสนใจของศิลปินแต่ละคน ที่ได้พบเห็นสิ่งเหล่านั้นอยู่ทุกวันนี้

ศิลปินต้องการสะท้อนชีวิตในสังคมปัจจุบัน ยอมรับสรรพสิ่งที่มียู่ โดยเฉพาะในสภาวะแวดล้อมซึ่งมองเห็นและรับรู้ได้ โดยใช้เทคนิคและการผลิตทางอุตสาหกรรมเข้ามาช่วยสร้างงานด้วย เช่น การพิมพ์หรือการถ่ายภาพ อาจใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย เช่น หดสี สลัดสี ป้ายสี หรือการใช้สีที่ฉูดฉาด

พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง ได้กล่าวถึงความเชื่อมโยงระหว่างบริบทของสังคมกับบริบทของศิลปะป๊อปอาร์ตในประเทศสหรัฐอเมริกาช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองว่า ช่วงปี ค.ศ.1968 เมื่อนักศึกษายึดครองบริเวณมหาวิทยาลัย และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทางหลักสูตรการศึกษาซึ่งดำเนินต่อเนื่องไปจนถึงช่วงปี ค.ศ.1970 แนวเรียกร้องสิทธิสตรี ความขัดแย้งเรื่องสิทธิพลเรือน และที่สำคัญที่สุด ความขัดแย้งเรื่องสิทธิพลเรือนและที่สำคัญที่สุด ความขัดแย้งเรื่องสิทธิพลเรือนและที่สำคัญที่สุด ความขัดแย้งทางความเห็นกันอย่างรุนแรงเรื่องสงครามเวียดนาม ทำให้เกิดความวุ่นวายครั้งนี้ ในทางศิลปะมีลักษณะปรากฏออกมาในรูปทรงนี้ และเดิวนี่ของศิลปะ เรียกว่า แอฟเฟินนิ่ง และตรงการตอบโต้ลัทธิทางการค้าที่ปรากฏอยู่ในป๊อปอาร์ต เป็นนัยๆ

การขัดแย้งในทศวรรษนี้เป็นเรื่องของคนสองรุ่นที่ปะทะกัน ด้วยประเด็นทางวัฒนธรรมและการเมือง ศิลปินนำสิ่งเหล่านี้มาสร้างงานศิลปะ ศิลปินป๊อปเป็นตัวอย่างยกย่องสิ่งของ โดยทำสิ่งของให้เป็นศูนย์กลางของจินตภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ต่อต้านการข่มเหงของลัทธิวัตถุนิยม และการแสวงหากำไรของอุตสาหกรรมมินิมัลล์ ขจัดเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งของหันไปหารูปทรงเรขาคณิต แต่ก็ใช้วัสดุจากอุตสาหกรรม(พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง.2543:85)

Walker ได้กล่าวถึงกลวิธีสร้างสรรค์งานศิลปะป๊อปอาร์ตในประเด็นศิลปะแนวป๊อปที่แปลเปลี่ยนวัฒนธรรมมวลชน(Pop Art Translate Mass Culture) หมายความว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้งหมดแล้ว ศิลปะแนวป๊อปเป็นตัวอย่างอันบ่งชี้ถึงการขานรับในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ หรือด้านการวิเคราะห์สำหรับคำว่า Pop Art (ศิลปะแนวป๊อป) ตีวงครอบคลุมไปถึงงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และภาพปะติด Collage ที่หลากหลายกว้างขวาง ซึ่งได้รับการสร้างขึ้นโดยบรรดาศิลปินมืออาชีพผู้ซึ่งได้วัฒนธรรมแนวป๊อป(Popular culture) และวัสดุทางด้านสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นแหล่งที่มาของภาพ เทคนิคต่างๆ และขนมประเพณีต่างๆ เกี่ยวกับการเป็นตัวแทน ศิลปะแนวป๊อปสามารถจะได้รับการกำหนดคุณลักษณะว่าเป็น meta-art หรือ meta-language (สำหรับ meta-language นั้นคือภาษาบางภาษาที่ใช้สำหรับพูดถึงภาษาอีกภาษาหนึ่ง) ซึ่งอันหมายความว่ามันปฏิบัติการเสมือนหนึ่งมีเป้าหมายเกี่ยวกับการพินิจพิเคราะห์อย่างละเอียด ซึ่งมีได้หมายถึงการรับรู้

ความเป็นจริงโดยตรง แต่เป็นการพิจารณาถึงความเป็นตัวแทนต่างๆ ที่มีอยู่ของความเป็นจริง ซึ่งพบในอาณาเขตต่างๆ ของงานออกแบบทางด้านกราฟฟิก บรรจุภัณฑ์ ต่างๆ ภาพยนตร์และอื่นๆ อีกมาก ฯลฯ เป็นความจริงที่ว่าบรรดาศิลปินแนวป๊อปมิได้ดำเนินรอยตามศิลปินในแนวอิมเพรสชันนิสต์ทั้งหลายไม่ได้ทำงานขึ้นมาโดยตรงจากธรรมชาติซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอันนั้น สำหรับผู้อาศัยในเมืองสมัยใหม่ “ธรรมชาติ” ในความรู้สึกของขอบเขตต่างๆ หมายถึงต้นไม้และ ภูเขา ได้ถูกแทนที่จนเกือบจะสมบูรณ์โดยโลกที่สร้างขึ้นมาจากฝีมือมนุษย์ อาทิ สิ่งก่อสร้างต่างๆ การตกแต่งภายใน ทางรถยนต์ เครื่องหมายการค้าต่างๆ โปสเตอร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง การถ่ายทอดโทรทัศน์ และอุปกรณ์ลอกเลียนแบบประเภทคอมพิวเตอร์ (Computer simulation) กล่าวโดยสรุปสั้นๆ ผู้คนเป็นพันๆ ล้าน ได้ดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมอันหนึ่งที่เต็มไปด้วยสื่อต่างๆ นั้นเอง(Walker.2544:27-28)

Pop art ศิลปะประชานิยมภาณุ บุญพิทักษ์พัฒนาพงศ์(2560) ได้กล่าวถึงว่า

- 1.งานป๊อปอาร์ต (Pop Art)มักหยิบเอาสิ่งที่คนพบเห็นในชีวิตประจำวันมาจำลอง หรือทำขึ้นมาใหม่ ในรูปแบบอันแปลกตา เพื่อเล่นสนุกกับประสบการณ์ และการรับรู้ของผู้ชม กลายเป็นงานศิลปะชั้นเลิศ
- 2.ศิลปินป๊อปอาร์ตหลายคนมีพื้นเพมาจากงานพาณิชย์ศิลป์ และนั่นทำให้พวกเขาเข้าใจไวยากรณ์ของวัฒนธรรมมวลชน
- 3.ภาพลักษณ์อันเปี่ยมสีสันของฮอลลีวูดหลอหลอม รวมเข้ากับวัฒนธรรมโฆษณาและทีวีทัศน์ ของลอสแอนเจลิส ศิลปินเปลี่ยนวัตถุ และสถานที่ธรรมดาสามัญอย่างป้มน้ำมัน ให้กลายเป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมบริโภคนิยมของอเมริกัน
- 4.ศิลปะแบบป๊อปอาร์ตแสดงให้เห็นว่า งานศิลปะเองก็เป็นสินค้าชิ้นหนึ่ง ไม่ต่างอะไรกับซูเปอร์บ็อก แคมเบลล์ ที่มีมูลค่าทางการค้า และสามารถซื้อขายได้ เช่นเดียวกับสินค้าอุปโภคทั่วๆไป

สรุปการสร้างรูปแบบทางศิลปะเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ของป๊อปอาร์ต Pop Art

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของศิลปิน รูปแบบผลงานและเทคนิคทางศิลปะของป๊อปอาร์ตในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์แนวทางในผลงานประติมากรรมร่วมสมัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ศิลปะประชานิยม ศิลปะสร้างขึ้นจากสิ่งสัพเพเหระของชีวิตปัจจุบัน เป็นการแสดงความรู้สึกของประสบการณ์ทั้งหมดของศิลปินในช่วงเวลาหนึ่ง ขณะหนึ่ง ซึ่งสะท้อนความรู้พื้นฐานธรรมดาที่ศิลปินมีส่วนร่วมอยู่ให้ปรากฏ (อารี สุทธิพันธ์. 2528) ศิลปะประชานิยม นิยมนำเสนอลักษณะความดาษดื่นซาชินสิ่งที่เห็นทุกวันในชีวิตสามัญประจำวันมาสร้างสรรค์ให้กลับมาดูน่าสนใจ

2. ศิลปินศิลปะประชานิยมที่มักเลือกใช้วัสดุหลากหลายรูปแบบ หาววัสดุมาผสมผสานกับวิถีชาวบ้านรวมถึงเทคนิคในการสร้างสรรค์งานให้โดดเด่นเป็นที่น่าสนใจ

โดยผู้วิจัยนำแนวคิดของศิลปะประชานิยม (Pop Art) ในเรื่องของความเป็น Everyday life มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างผลงาน เมื่อก้าวถึงความเป็น Everyday life ในผลงานศิลปะนั้นในนิทรรศการศิลปะนานาชาติอย่างเวียนนาเล่ (Biennale) 11th of Sydney: Everyday ในชิตินี้ที่จุดมุ่งหมายที่พูดถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของทุกวัน ธรรมชาติของชีวิตประจำวัน ความแตกต่างของสิ่งสามัญธรรมดาที่เราคุ้นเคย จากสิ่งธรรมดาให้เป็นที่น่าสนใจสู่ความเป็นจริงผ่านการสื่อสารกับธรรมชาติของทุกวันที่มีความเป็นวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอศิลปะที่โดดเด่นไม่มีความเป็นพวกศิลปิน Non-western เป็นการนำแนวความคิด Everyday มาใช้ในการนำเสนอผลงานของศิลปิน (สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2561) <https://www.mca.com.au/artists-works/exhibitions/613-11th-biennale-of-sydney>

ซึ่งผู้วิจัยเองก็นำแนวความคิดที่เกี่ยวกับความเป็น Everyday ที่กล่าวมาข้างต้นมาใช้ต่อยอดและเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอลักษณะของการตกทายในวัฒนธรรมไทยของผู้คนในชีวิตประจำวันของสังคมไทย

ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่างผลงานศิลปะในงาน 11th Biennale of Sydney, MCA, 1998

Julian Opie, installation view, 11th Biennale of Sydney, MCA, 1998.

Image courtesy and © the artist

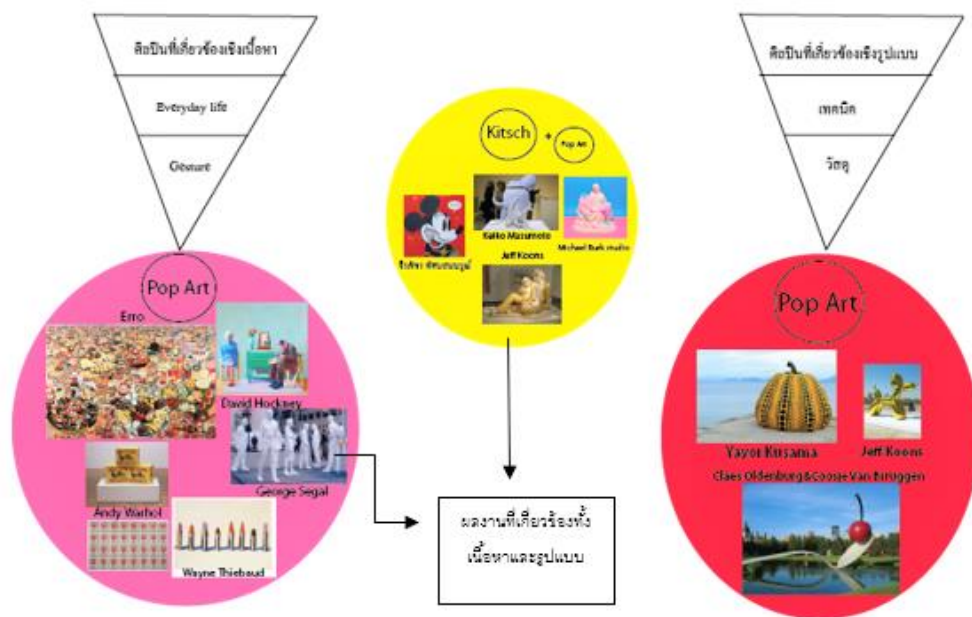
แหล่งที่มาภาพและข้อมูล (สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2561)

<https://www.mca.com.au/artists-works/exhibitions/613-11th-biennale-of-sydney/>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์และแยกจำแนกผลงานของศิลปินศิลปะประชานิยม ออกเป็น 2 ประเภทเพื่ออธิบายกระบวนการทางความคิด คือ

1. ศิลปินที่เกี่ยวข้องเชิงเนื้อหา
2. ศิลปินที่เกี่ยวข้องเชิงรูปแบบ เทคนิค วัสดุ

ภาพที่ 8 แผนภูมิแสดงภาพ ผลงานศิลปะประชานิยม(Pop Art) และ kitsch

3.2 แนวคิดคิซท์ Kitsch

Kitsch คิซท์ ภาษาเยอรมัน หมายถึง vulgar(หยาบ,ต่ำ)และtrash(เหลวไหล,ไร้สาระ) ใช้เรียกผลงานศิลปะที่ผลิตซ้ำจำนวนมากเพื่อตอบสนองความต้องการเชิงพาณิชย์ เช่น ของที่ระลึก ตามสถานที่ท่องเที่ยว(กำจร สุนทรพงษ์ศรี. 2559 : 369)

กรีนเบิร์กได้ใช้คำศัพท์ เยอรมัน คิซท์(kitsch) กับปรากฏการณ์ต่างๆของวัฒนธรรมมวลชน คำนี้เป็นคำที่ชาวเยอรมันคิดขึ้น ใช้ในนัยของสิ่งที่มีอยู่ในความนิยม เช่น ศิลปะเชิงพาณิชย์ และผลงานประพันธ์ นิตยสาร การเดินร่าจิ้งหะแท็บ ดาราฮอลลีวู้ดและอื่นๆ กรีนเบิร์ก กล่าวเพิ่มเติมว่า ถึงเวลาแล้วที่จะสืบค้นหาเหตุผลและที่มาของปรากฏการณ์ที่ถูกละเลยมานานนี้ หากมองข้ามแง่มุมด้านลบบางอย่างของกรีนเบิร์กก็จะได้อีกหลายอย่างที่ประกอบกันเป็นป๊อปอาร์ต (เคลาส์ฮอนเนฟ. 1939 :14)

Kitsch คีชท์ หมายถึง รูปแบบของงานที่เต็มไปด้วยความรู้สึก จนดูเหมือนเสแสร้ง โดยจงใจลอกเลียนแบบหรือนำสิ่งที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมบริโภคมาใช้ ดังเช่น ศิลปิน อย่าง เจฟฟ์คูนส์เจฟฟ์คูนส์ (Jeff Koons) เป็นศิลปินชาวอเมริกาที่มีชื่อเสียงโด่งดัง งานของ Jeff มักจะพาดพิงกับภาพของความ เป็น kitsch โดยมีทั้งภาพวาด ประติมากรรม ภาพถ่าย และอื่นๆ โดยเจฟฟ์คูนส์จับมือกับศิลปินมากมาย ในการสร้างสรรค์ออกแบบผลิตภัณฑ์ อย่างเช่น ร่วมมือกับ คีลส์ (Kiehl's) ออกแบบแพ็คเกจพิเศษ สินค้าผลิตภัณฑ์ที่ต่อต้านการละเมิดเด็กล่าสุดในปี 2013 และ ได้ร่วมมือกับศิลปินระดับโลกเพื่อสร้าง ภาพหน้าปกอัลบั้มให้กับ LADY GAGA (เลดี้ก้า) เจฟฟ์คูนส์ เลือกสิ่งของที่ผู้คนคุ้นเคยมาสร้างงาน ไม่ว่าจะ เป็น ลูกโป่งบิดเป็นรูปสุนัข จึงทำให้งานเขาถูกเรียกว่าเป็น ศิลปะแบบคีชท์ (Jeff Koons Culture Exhibition: online. 2014 : Online)

สรุปการสร้างรูปแบบทางศิลปะเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ของคีชท์ Kitsch

ศิลปะรูปแบบคีชท์ (Kitsch) ผลงานศิลปะ ที่มีการผลิตแบบซ้ำๆ ทำซ้ำของเก่า หรือนำรูปแบบเดิมมาสร้างสรรค์ในบริบทใหม่ สร้างภาพลักษณ์ความภูมิใจในยุคสมัยนั้นๆ โดยผู้วิจัยศึกษา แนวคิดของศิลปิน รูปแบบของผลงานและเทคนิคทางศิลปะของคีชท์ในแบบต่างๆ และสามารถสรุป การนำรูปแบบของ คีชท์ในเรื่องของวัสดุ มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วม สมัยของผู้วิจัย ที่สามารถแสดงถึงเรื่องราวของวัฒนธรรมไทยผ่านผลงานศิลปะ

โดยทั้งหมดทั้งมวลเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดของศิลปะประชานิยม (Pop Art) หรือ รูปแบบของความเป็นคีชท์ Kitsch นั้นถือได้ว่าเป็นการสร้างสรรคงานศิลปะภายใต้บริบทใหม่ ที่ นำเสนอสิ่งที่คุ้นเคยหรือสิ่งที่ปรากฏอยู่ปกติทั่วไปธรรมดาในชีวิตประจำวัน ให้มีความแปลกใหม่สะดุดตา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น แรงบันดาลใจส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาใช้ในการเป็นแนวทางในการ สร้างสรรคผลงานศิลปะ

ตัวอย่างผลงาน kitsch

ภาพที่ 9 Octopi Embedded in Ceramic Vessel by Keiko Masumoto

แหล่งที่มา <https://plugon.us/theartist/octopi-embedded-in-ceramic-vessels-by-keiko-masumoto-b15d3>

ผลงานอันโดดเด่นของศิลปินชาวญี่ปุ่นในคอลเล็กชัน *Kitsch Kogei* ที่ศิลปินได้สร้างขึ้นมานั้นนอกจากจะเป็นการแสดงไอเดียของศิลปินแล้ว ศิลปินยังได้นำแบบกาน้ำชาจีนในช่วงศตวรรษที่ 14 ของญี่ปุ่นมาเป็นแบบ โดยศิลปินได้มีการผสมผสานระหว่างรูปแบบและการใช้งาน ของสิ่งของจนกลายมาเป็นกาน้ำชาที่แปลกใหม่มีเอกลักษณ์ และที่สำคัญศิลปินยังคงดำรงลวดลายที่คลาสสิคโบราณของญี่ปุ่นมาปรับประยุกต์เป็นเครื่องใช้ที่สามารถใช้ได้จริง

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561 (<http://www.catdumb.com/squird-pottery-japanese-999/>)

ผลงานของศิลปินเป็นที่น่าสนใจในรูปแบบของการสร้างสรรค์โดย Keiko นั้นได้นำสิ่งที่มีอยู่ ต้องใช้ต้องบริโภคในชีวิตประจำวัน อย่างกาน้ำชามาสร้างสรรค์ในบริบทใหม่เป็นผลงานศิลปะที่โดดเด่นสะดุดตาผู้ชม

ภาพที่ 10 Michealburkstudio

ที่มาภาพ <https://www.michaelburkstudio.com/photo-book-1terest>

ผลงานประติมากรรมนำเสนอเรื่องราวที่ยังคงดำรงการแสดงออกให้เห็นว่าเป็นประติมากรรม Pieta(ปีเอต้า)รูปพระแม่มาเรียประคองร่างพระเยซู ซึ่งเป็นผลงานในยุค Renaissance ของ Michelangelo ที่ศิลปิน Micheal Burks ได้นำมาสร้างสรรค์ในรูปแบบที่เป็นบริบทใหม่ให้ดูแปลกใหม่และสะดุดตา ในเรื่องของการใช้สีสันสดใสตามสไตล์ของศิลปะประชานิยม(Pop Art) และแต่งเติมลวดลายบนตัวของพระเยซู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลงานของศิลปินลัทธิศิลปะประชานิยม(Pop Art)ที่เกี่ยวข้องเชิงเนื้อหา

ผลงานของศิลปินต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องเชิงเนื้อหาที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ต่อผลงานของผู้วิจัยและเป็นแรงบันดาลใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเนื้อหารายละเอียดของแนวความคิด ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม หรือ ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ รวมไปถึงตัวบริบทต่างที่เป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ และได้นำไปเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์ในผลงานประติมากรรม มีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 11 De boîteDemballage

ที่มา : www.affaritaliani.it/culturaspettacoli/andywarholmostra0809_mmc_1_mm_42422.html

ภาพที่ 12 Campbell's soup

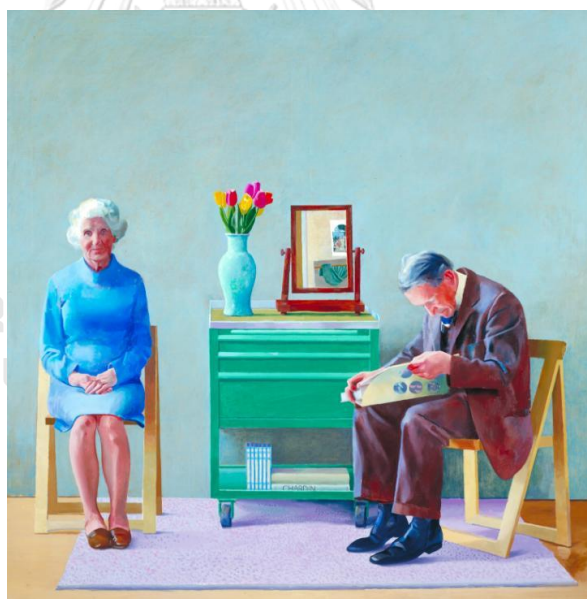
ที่มา : www.timeout.com/newyork/art/andy-warhol-campbells-soup-cans-and-other-works-19531967

Andy Warhol(แอนดี้ วอร์ฮอล) กล่าวถึง เหตุผลที่เขาสร้างผลงานชุดที่โด่งดังและเป็นที่จดจำมากที่สุดชิ้นหนึ่งของ วอร์ฮอล โดยเขาได้กล่าวไว้ว่า “ผมกินซूपกระป๋องแคมป์เบลล์เป็นเวลาติดต่อกันทุกวันมาเกือบยี่สิบปี” นอกจากจะเป็นอาหารโปรดแล้ว ภาพซूपกระป๋องแคมป์เบลล์ที่ถูกรวบรวมเรียงรายอย่างสวยงามบนชั้นวางในซूपเปอร์มาร์เกตที่เขาเห็นเป็นประจำยังติดตรึงตาใจจนต้องถ่ายทอดลงบนผืนผ้าใบ ผลงานชิ้นนี้ถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์สำคัญของป๊อปปาร์ต เพราะผลงานชุดนี้แสดงให้เห็นว่างานศิลปะเองก็เป็นสินค้าชิ้นหนึ่ง (ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์2560:97)

สำหรับงานแสดงครั้งนี้ได้นำเสนอการกระตุ้นสำนึก จุดประกายโดยสิ่งที่อยู่ในภาพที่เป็นสิ่งของธรรมดาทั่วไป ภาพพจน์ที่ตายตัวของมัน โดยการเปรียบเทียบกันอย่างตั้งใจระหว่างแกลเลอรี่

แสดงงานศิลปะกับซูเปอร์มาร์เก็ต และระหว่างการขายอาหารสำหรับวอร์ฮอลแล้ว บริบททางสังคมของผลงานมีความสำคัญพอๆกับตัวเนื้อหาของงาน ส่วนเนื้อหาของงานก็สะท้อนให้เห็นภูมิหลังของสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซูปกระป๋องยี่ห้อแคมป์เบลล์ ผงซักฟอกยี่ห้อบริลโล(Brillo)ล้วนเป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรมในอารยธรรมอเมริกัน ซึ่งกลายเป็นองค์ประกอบหนึ่งของศิลปะ(เคลาส์ฮอนเนฟ,1939: 14)

สรุปผลงานของ Andy Warhol นำเสนอเครื่องหมายต่างๆ สิ่งของต่างๆที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันไปเช่น กล่องบริลโล(Brillo)ข้าวของเครื่องใช้ธรรมดาๆ หรือสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้บริโภคอย่างซูปกระป๋องแคมเบลล์มาสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยการจัดวางองค์ประกอบแบบง่ายๆ ให้มีความเด่นน่าสนใจ ด้วยการนำมาเรียงเหมือนจัดวางบนชั้น ทำให้เกิดการซ้ำๆ เป็นจังหวะๆ แก่สายตาผู้คน เป็นการแสดงให้เห็นบทบาทของหีบห่อ สิ่งของต่างๆไปที่มีดาษดื่นพบเห็นในชีวิตสามัญประจำวัน มาเป็นงานศิลปะที่สะดุดตาได้

ภาพที่ 13 David Hockney : My parents 1977

แหล่งที่มาภาพ <http://www.tate.org.uk/art/artworks/hockney-my-parents-t03255>

David Hockney เกิดที่เมือง Bradford ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ค.ศ.1937 สำเร็จการศึกษาด้านศิลปะจาก The Royal College of Art ที่กรุง London ระหว่างศึกษา ได้

แสดงผลงานชื่อ Young Contemporaries ร่วมกับ Peter Blake ซึ่งต่อมาก็ได้กลายเป็นศิลปินชื่อดังเช่นกัน การแสดงผลงานครั้งนั้นถือเป็นการแสดงผลงานของกลุ่มศิลปินสมัยใหม่ที่เรียกตัวเองว่า British Pop Art ซึ่ง David Hockney เองก็ประกาศตัวว่าเป็นศิลปินประเภท pop art ด้วย แต่ผลงานตอนต้นของเขาก็ไม่ค่อยจะ pop art เท่าไรนักเพราะมีแต่แสดงออกถึงการรักเพศเดียวกัน ในปี ค.ศ.1963 เขาเดินทางไปกรุง New York และได้ไปพบกับ Andy Warhol เจ้าพ่อ pop art (สืบค้นในวันที่3 เมษายน2561)

<http://m.matichon.co.th/readnews.php?newsid=1298265832&grpId=01&catid=no>

ภาพเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วไป โดยเรื่องราวที่เห็นเป็นภาพพ่อแม่ของ David Hockney ที่เขาวาดขึ้นแสดงให้เห็นลักษณะท่าทีของการใช้ชีวิตสามัญประจำวันทั่วไปของผู้คน เริ่มต้นจากที่ศิลปินเริ่มสังเกตพฤติกรรมการใช้ ชีวิตของพ่อแม่เขาแล้วถ่ายทอดสิ่งที่เกิดขึ้นประจำวันออกมาเป็นเรื่องราวผ่านงานศิลปะ

สรุป ผลงานของDavid Hockneyชิ้นนี้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวEverydaylifeของผู้คนทั่วไป ที่เป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่เขาได้หยิบยืมความปกติธรรมดาทั่วไปของการใช้ชีวิตของพ่อแม่ ที่เป็นประชาชนคนธรรมดาออกมาถ่ายทอดมุมมองของเรื่องราวดังกล่าวให้เป็นจุดเด่นมีความน่าสนใจ

ภาพที่ 14 Erró : Foodscape 1964

แหล่งที่มาภาพจาก<http://www.e-flux.com/announcements/35040/erro-portrait-and-landscape-at-schirn-kunsthalle-frankfurt/>

ภาพผลงานของErrorศิลปินชาว Iceland โดย Erró รายงานว่าเขาได้กินอาหารกระป๋องจำนวนมากในขณะที่เดินทางมาเยือนนิวยอร์กและเขาบันทึกฉลากไว้เป็นวัสดุสำหรับสร้างสรรคงาน

บนผ้าใบขนาดใหญ่ที่เต็มไปด้วยภาพซ้อนทับของอาหารหลากสีและบรรจุภัณฑ์ ผู้เข้าชมสามารถดูข้อมูลได้หลายชั่วโมงและไม่สังเกตเห็นทุกองค์ประกอบ สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่3 เมษายน2560

<http://lancasteronline.com/features/entertainment/pop-art-exhibit-in-philadelphia-recalls-time-of-political-upheaval/article>

สรุปผลงานของErro ได้สร้างให้งานศิลปะที่ดูมีชีวิตชีวาขึ้นโดยใช้ภาพอาหารที่บริโภคเป็นเครื่องมือสื่อสารต่อผู้บริโภคในสังคมปัจจุบันที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพ Foodscape เป็นผลงานที่เนื้อหารายละเอียดที่เต็มไปด้วยอาหารหลากหลายชนิด ศิลปินเลือกใช้อาหารที่ผู้คนใช้กินใช้บริโภคกันในปัจจุบันมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะ โดยภาพผลงานนั้นเป็นการรวบรวมอาหารต่าง ๆ นานาที่วางเปียดแน่นเต็มพื้นที่ในทุกๆอนุของภาพ ศิลปินเลือกใช้สีสดใสตามภาพจริงลงบนผลงานศิลปะให้มีชีวิต ชีวา ซึ่งเมื่อนำมาจัดวางองค์ประกอบพร้อมกันแล้วมีความโดดเด่น น่าสนใจ

ภาพที่ 15 Wayne Thiebaud :1964

แหล่งที่มาภาพ<https://theartstack.com/artist/wayne-thiebaud/lipstick-row-1964>

Thiebaud (ธิโอบด์)ศิลปินผู้ที่สร้างสรรค์งานศิลปะต่างๆ ด้วยสีสดใสพร้อมกับการลงสีอย่างพิถีพิถัน งดงาม และให้ลักษณะเงาที่สมจริงจำนวนมาก ในขณะภาพหุ่นนิ่ง (Still Life) ธรรมดาทั่วไปมักจะถูกลงสีในขณะที่เฝ้าสังเกตสิ่งเหล่านั้น ธิโอบด์เป็นผู้ที่สร้างสรรค์งานจากความทรงจำและจินตนาการของเขาเอง

ในช่วงทศวรรษที่ 70 เขาหันกลับมาสานต่อการทำงานจากการเฝ้าสังเกตสิ่งของในชีวิตประจำวันเช่นเดิม ไม่ว่าจะเป็นรองเท้าหรือเครื่องสำอาง โดยงานจิตรกรรมส่วนใหญ่ของเขามักจะ

เป็นภาพภูมิทัศน์ของซานฟรานซิสโก เป็นเวลาตลอด 20 ปีที่เขาได้สร้างงานเหล่านี้ด้วยรายละเอียดที่สมจริงเพื่อค้นหาความสวยงามในความทรงจำของฉากที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน

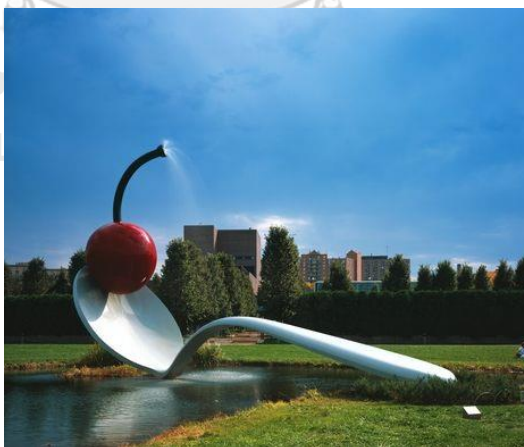
Thiabaud(ธิโอบด์)ยังคงวาดภาพในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของในชีวิตประจำวันที่เราสามารถพบเห็นได้บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็น เครื่องสำอางหรือรองเท้า ที่ถูกวาดออกมาเป็นจำนวนมากเพื่อล้อไปกับบริบททางสังคมแบบอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อีกทั้งการลงสีที่หลากหลายกับแสงที่สว่างเพื่อที่จะเน้นถึงสิ่งที่เขาต้องการเน้นย้ำ เช่นคน สถานที่หรือสิ่งของ และต้องการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองในอดีตของวัฒนธรรมป๊อป และฉากหรือภูมิทัศน์ของอเมริกาที่ผู้ชมสามารถบ่งบอกถึงสถานที่ได้อย่างง่ายดาย (สืบค้นเมื่อวันที่3เมษา2560)

สรุปรงานของThiabaud ที่ชื่อLip stick Row เครื่องสำอางซึ่งเป็นของใช้ธรรมดาทั่วไปในชีวิตประจำวันของผู้หญิง สามารถพบเห็นได้บ่อยครั้ง โดย Thieboud(ธิโอบด์) ได้หยิบยกขึ้นมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะให้มีความโดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการขับเน้นสีสันสดใสตัดกันอย่างรุนแรงให้โดดเด่นหรือ สร้างความมั่นใจของผลงานทำให้สิ่งของในชีวิตประจำวันกลับมามีเสน่ห์น่าสนใจ

ผลงานของศิลปินลัทธิศิลปะประชานิยม(Pop Art)ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ

ผลงานของศิลปินต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องเชิงรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยและเป็นแรงบันดาลใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเทคนิคแนวความคิด และวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยได้นำไปเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์ในผลงานประติมากรรม มีดังต่อไปนี้

Claes Oldenburg

ภาพที่ 16 Spoonbridge and Cherry: Claes Oldenburg 1985-1988

แหล่งที่มาภาพ <https://www.atlasobscura.com/places/spoonbridge-and-cherry>

Claes Oldenburg (แคลส์ โอลเดนเบิร์ก) ศิลปินในกลุ่มป๊อปอาร์ต (Pop Art) ผู้ซึ่งมีแนวทางในการสร้างสรรค์งานแตกต่างไปจากศิลปินคนอื่นๆ โดยจะมีการสอดแทรกความสนุกสนาน น่าขบขันลงไปในงาน ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความสวยงามและความลงตัวซ่อนอยู่ในชิ้นงานด้วย ซึ่งผลงานที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันเป็นอย่างดีคือ ประติมากรรมขนาดใหญ่ยักษ์ หรือ Large – Scale Sculptures เป็นงานที่สร้างขึ้นโดยใช้สิ่งของที่มีในชีวิตประจำวัน เช่น ไม้หนีบผ้า กรรไกร ลูกขนไก่ มาทำให้มีขนาดใหญ่

Claes Oldenburg (แคลส์ โอลเดนเบิร์ก) มีแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานของเขาว่า งานศิลปะจะต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยเขาได้นำวัตถุต่างๆ ที่เห็นได้จริงในชีวิตประจำวันมาใช้ โดยทำให้บริบทของสิ่งเหล่านั้นหายไป เช่น ทำให้วัตถุชิ้นนั้นดูนุ่มนิ่ม ทั้งที่ในความเป็นจริงวัตถุชิ้นนั้นแข็ง หรือทำให้วัตถุมีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าที่มันเป็น ซึ่งถือเป็นการผสมผสานระหว่างอัตลักษณ์ของสิ่งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

สำหรับผลงานชิ้นนี้ โอลเดนเบิร์กได้แนวความคิดในขณะที่กำลังทานอาหารเย็นกับภรรยา โดยเห็นจากช้อนสำหรับทานขนมหวาน ส่วนลูกเซอร์รี่นั้นเป็นความคิดที่ได้จากภรรยาของเขาซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงเรขาคณิตอีกทีหนึ่ง ลักษณะหนึ่งของงานชิ้นนี้ที่ดูโดดเด่นนอกจากรูปทรงที่ดูสวยงามแปลกตาแล้ว คือ การออกแบบให้มีน้ำพุไหลออกมาจากก้านของลูกเซอร์รี่ ทำให้เกิดแสงประกายระยิบระยับตลอดเวลา และเมื่อถึงฤดูหนาวน้ำที่พุ่งออกมาจะแข็งและกลายเป็นประติมากรรมที่สวยงามอีกชิ้นหนึ่ง (สืบค้นเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2560)

สรุปผลงานของ Claes Oldenburg (แคลส์ โอลเดนเบิร์ก) ชิ้นนี้เป็นการหยิบยืมข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมา สร้างสรรค์เป็นรูปแบบประติมากรรมที่มีบริบทใหม่ ขนาดใหญ่ยักษ์ สะดุดตาน่าสนใจและนำไปติดตั้งในชุมชนที่มีผู้คนเดินผ่าน สามารถทำให้ผู้คนหยุดดูและชื่นชมกับผลงานศิลปะ ที่เป็นข้าวของเครื่องใช้ธรรมดาๆ อย่างหนึ่ง อย่างเช่น ช้อนตักเซอร์รี่ อุปกรณ์แสนธรรมดาที่ใช้สำหรับรับประทานอาหารที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิต ให้กลับมามีความโดดเด่นน่าสนใจ

Yayoi Kusama

ภาพที่ 17 Yayoi Kusama : *Pumpkin*, 1994, Benesse Art Site, Naoshima, Japan
แหล่งที่มาภาพ <https://publicdelivery.org/tag/yayoi-kusama/>

Yayoi Kusama ถือเป็นหนึ่งศิลปินหญิงที่เรียกได้ว่ามีของครบมากจริงๆ เธอมีความสนใจและเชี่ยวชาญเกี่ยวกับศิลปะทุกแขนง ตั้งแต่ภาพเขียน ศิลปะคอลลาจ งานปั้น ประติมากรรม การแสดงที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ รวมถึงภาพยนตร์ งานเขียน และแฟชั่นอีกด้วย นอกจากพรสวรรค์ทางด้านศิลปะแล้ว Kusama ยังเป็นอัจฉริยะทางความคิดอีกด้วย ซึ่งนั่นทำให้เธอเป็นทั้งศิลปิน นักออกแบบ นักเขียน นักประพันธ์ และนักกวี ในเวลาเดียวกัน

“ฟักทอง” เป็นสิ่งที่ Kusama รักไม่น้อยไปกว่างานศิลปะ ในความคิดของเธอฟักทองทำให้เธอรู้สึกอบอุ่น เธอรู้สึกว่ามันมีคุณสมบัติและรูปร่างที่คล้ายกับมนุษย์ เราจึงเห็นมันบ่อยๆในงานศิลปะของเธอ(สืบค้นเมื่อวันที่3เมษายน2560)<http://ravendesignnews.com/famous-peeps/yayoi-kusama>

สรุปYayoi นำฟักทองที่เป็น พืชผักธรรมดาทั่วไปที่พบเห็นได้ตามร้านค้า ข้างถนนทั่วไป มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรม ที่มีความหลากหลายและมีรูปร่างรูปร่างที่กลมกลืนโดดเด่นสะดุดสายตาสวยงาม ศิลปินได้ดึงคุณสมบัติและจุดเด่นของพืชผักธรรมดาทั่วไป มาสร้างสรรค์ในบริบทใหม่ที่นำเสนอในรูปแบบของประติมากรรม

ผลงานของศิลปินลัทธิศิลปะประชานิยม(Pop Art)ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและรูปแบบ

George Segal

ภาพที่ 18 Street Crossing, 1992 : George Segal, Montclair State University.

แหล่งที่มาภาพ <http://art-now-and-then.blogspot.com/2012/02/george-segal.html>

George Segal ยอร์จ ซีกัล ศิลปินป๊อปปาร์ต ที่นำเสนอผลงานประติมากรรม ที่แสดงให้เห็นถึงวิถีปฏิบัติของวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม อย่างผลงานที่มีชื่อว่า Segal's street crossing ที่แสดงให้เห็นถึงอิริยาบถท่าทางของผู้คนทั่วไปในการเดินข้ามถนน การใช้ชีวิตสามัญธรรมดาทั่วไปของผู้คนบนท้องถนน ซึ่งเป็นเรื่องราวของชีวิตประจำวัน โดย ซีกัล นี้จะนิยมปั้นรูปทรงของคน โดยเฉพาะจะเป็นรูปทรงของผู้คนกำลังปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างเช่นกลุ่มของผู้คนจับกลุ่มยืนคุยกัน กลุ่มของคนงานกำลังทำงาน หรือคนที่เป็นคนเดียวกำลังแสดงพฤติกรรมหรือ ทำท่าทางอย่างหนึ่งอย่างใดโดยกัจจร สุนทรพงษ์. (2554 : 511) ได้กล่าวไว้ว่า ผลงานสำคัญของศิลปินผู้นี้คือ ประติมากรรมที่มีหลายรูปแบบและกรรมวิธี เช่น แบบหล่อจากคนจริง แบบวิธีปะเชื่อมผสมผสานแบบที่สร้างขึ้นเพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและการกระทำกรรมวิธีต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดมารวมกัน แต่ที่เด่นที่สุดของเขา คือ การหล่อด้วยปูนพลาสติก โดยถอดแม่พิมพ์จากคนที่มีชีวิต รูปคนเหล่านั้นมองดูราว

กับชีวิตที่เคลื่อนไหวได้ ซีเกลป์จะจัดร่างองค์ประกอบทั้งหมดด้วยการร่างดินสอก่อน จากนั้นศึกษาความเคลื่อนไหว การวางท่า การใช้สี เมื่อถอดแบบจากหุ่นจริงแล้วซีเกลป์จะจัดการใส่เสื้อผ้าให้

สรุปผลงานของซีเกลป์(George Segal) มีการนำภาพเหตุการณ์ทั่วไปและกลุ่มของผู้คนทั่วไปที่กำลังปฏิบัติการต่างๆในวิถีประจำวัน ความเคลื่อนไหวของผู้คน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของการพบปะกันในสังคม การใช้ชีวิตธรรมดาทั่วไปที่สามารถพบเจอได้ตามถนน โดยซีเกลป์ (George Segal) ได้นำสิ่งเหล่านั้นมาตกผลึกสร้างเรื่องราว เป็นผลงานศิลปะ รวมถึงการเลือกใช้วัสดุสีขาวที่ทำจากผ้าก๊อต ผ้าพันแผลสีขาวและเปลือกชุปูนพลาสติก เขาเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้จะเยียวยาจิตใจคนได้ สีขาวเพราะ Segal เชื่อว่า ปูนสีขาวมันจะถ่ายทอดอารมณ์ และปลุกกระตุ้น ความคิด ในสิ่งที่เราเห็น พฤติกรรม การกระทำที่เราเห็นทุกๆวันนี้ สีขาวมันแบ่งแยกโลกแห่งความเป็นจริงหรือการมองเห็นของเขา สีขาวเป็นสีแรกที่ใช้สื่อสาร และไม่สามารถใช้อ้างอิงว่าเป็นสิ่งใดได้ เขาจึงใช้สีขาวตามหลักจิตวิทยาที่เขาเชื่อมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเขา ซึ่งมีความน่าสนใจในเรื่องของแนวคิดและการเลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ที่มีความแตกต่างจากศิลปินอื่นๆในลัทธิศิลปะประชานิยม(Pop Art)

Jeff Koons

ภาพที่ 19 Jeff Koons : Ballon Dog(Yellow),1955

แหล่งที่มาภาพ <https://www.google.co.th/search>

Jeff Koons(เจฟฟ์ คูนส์) เป็นศิลปินชาวอเมริกันที่โด่งดัง ด้วยการนำภาพและวัตถุจากวัฒนธรรมป๊อป (Pop)มาใช้ โดยคูนส์ จะสร้างบริบท (Context)ใหม่ให้กับสิ่งที่เขาเลือกมา โดยทำให้ภาพ หรือ วัตถุที่ผู้คนเห็นจนชินกลายเป็นสิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้ ทั้งศิลปินชอบเล่นกับขนาดและวัตถุ และงานของเขามักจะพาดพิงกับภาพของความเป็น “Kitsch” โดยมีทั้งภาพวาด ประติมากรรม ภาพถ่าย และอื่นๆ Jeff Koons(เจฟฟ์คูนส์) มักจะสร้างสิ่งที่ผู้คนทั่วไปมักคุ้นเคย เช่น ผลงานลูกโป่งที่ปิดเป็นรูปร่างสุนัข ดังภาพตัวอย่าง สืบค้นเมื่อวันที่ 10กุมภาพันธ์ 2560 <https://sites.google.com/site/jeffkoonscultureexhibition/>

Balloon Dog (Yellow),1955เป็นผลงานที่โดดเด่น คูนส์มีแนวคิดในการนำเอาสิ่งที่คุ้นเคยในวัฒนธรรมบริโภค มาสร้างสรรค์โดยมักจะหยิบเลือกจากวัตถุหรือภาพที่ผู้คนเห็นจนชินตา จนเกิดความชินกลายเป็นเรื่องธรรมดา ให้กลับมีความน่าสนใจ และ ยังเป็นศิลปินที่ชอบสร้างความฮือฮาโด่งดัง ในการเลือกใช้วัสดุ ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย

หลังจากผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลผลงานของศิลปินลัทธิศิลปะประชานิยม (Pop Art) จำนวน 9 ชิ้น เป็นตารางสรุป ที่มีเนื้อหา รูปแบบ เทคนิค การสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1ตารางผลงานศิลปิน ที่มีผลงานเกี่ยวข้องกับเชิงเนื้อหาและเชิงรูปแบบ เทคนิคการสร้างสรรค์

ลำดับ	ศิลปิน	เนื้อหา		รายละเอียด			รูปแบบเทคนิค				ผลงาน	ปีที่สร้าง	
		ชีวิตประจำวัน	Culture	ชีวิตประจำวัน	ภาพทิวทัศน์	ภาพทิวทัศน์	วัตถุ	สื่อผสม	การจัดวาง: Installation	ประติมากรรม			ฉติกรรม
1	Jeff Koons					●					●	Yellow balloon dog	1995
2	Claes Olden Burg and Coosje Van Bruggen			●		●	●					Spoonbridge and Cherry	1985-1988
3	George Segal	●		●	●			●				Street Crossing	1992
4	Andy Warhol			●		●				●		Campbell's Soup	1962
5	Yayoi Kusama			●		●					●	Giant yellow pop art pumpkin	1994
6	David Hockney			●	●	●				●		My parents	1977
7	Andy Warhol			●		●		●				De boites Demballage	1964
8	Wayne Thiebaud					●				●		Lipstick Row	1964
9	Erro					●				●		Food scape	1964

จากการรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประชานิยม (Pop Art) ดังกล่าวข้างต้นมานั้น ผู้วิจัยได้สรุปการวิเคราะห์การสร้างสรรค์การทำงานให้ออกมาเป็นหลักไวยากรณ์ของวัฒนธรรมมวลชน หรือ ศิลปะประชานิยม (Pop Art) ได้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดในการสร้างสรรค์ เน้นแนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

สะท้อนความเป็นอยู่ของสังคมในขณะนั้น

2. ศิลปะประชานิยม (Pop Art) นิยมใช้ภาพลักษณะของสังคมบริโภคนิยม สินค้าอุปโภค
อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์

3. รูปแบบ เทคนิค วัสดุที่หลากหลายรูปแบบโดดเด่น สะดุดสายตา

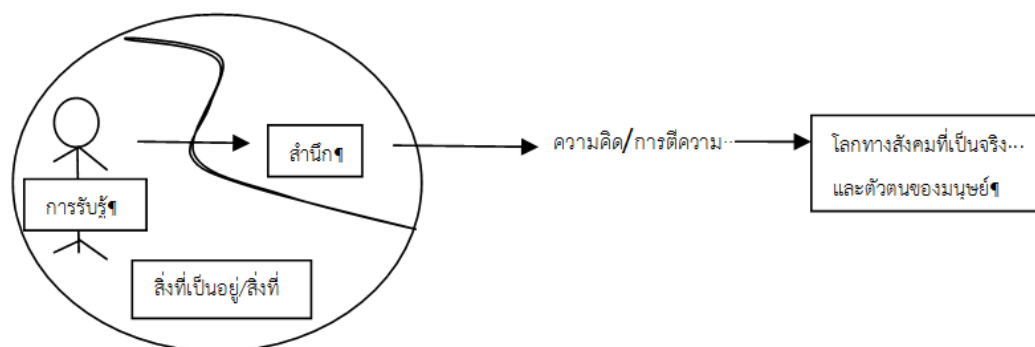
2. ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา

ถึงแม้ว่าประสบการณ์ชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคลจะเป็นวัตถุดิบสำคัญในการวิจัย
แนวปรากฏการณ์วิทยา แต่จุดหมายสำคัญของการวิจัยก็ไม่ได้หยุดอยู่ที่ตัวประสบการณ์ชีวิต หากมุ่ง
ไปที่การทำความเข้าใจว่า ปัจเจกบุคคลสร้างความหมายให้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของเขา
อย่างไร และการกระทำ (พฤติกรรม) ต่างๆ ในชีวิตประจำวันมีความหมายสำหรับผู้เป็นเจ้าของการ
กระทำนั้นอย่างไร ปรากฏการณ์วิทยาถือว่า ถ้าเราอยากเข้าใจว่าทำไมคนจึงทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ หรือ ทำไม
คนจึงทำอะไรอย่างที่เขาทำกัน เราจำเป็นจะต้องเข้าใจก่อนว่า คนให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ ไร
และให้ความหมายการกระทำของตัวเองในเรื่องนั้นๆ อย่างไร ดังนั้นความหมายจึงเป็นเป้าหมาย
สำคัญของการวิจัย การวิเคราะห์แนวปรากฏการณ์วิทยา คือ การตีความ (interpretation) เพื่อค้นหา
ความหมายหรือหาคำอธิบายของสิ่งที่ถูกศึกษา จากทัศนะของผู้กระทำ (Rice and Ezzy, 1999) (ชาย
โพธิสิตา. 2554 :81)

ปรากฏการณ์วิทยาสนใจประสบการณ์หรือโลกในชีวิตประจำวัน (The life world)
ของผู้ที่ถูกรับประสบการณ์เช่นนั้น อาจเป็นประสบการณ์ในระดับสังคม หรือคนส่วนใหญ่เข้าใจ
และปฏิบัติเหมือนกัน เช่น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำเมื่อไปงานศพ การเขียนหนังสือจากซ้ายไป
ขวา การยกมือไหว้เมื่อพบญาติผู้ใหญ่ เป็นต้น หรืออาจเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคลก็ได้ เช่น ผู้หญิง
บางคนถูกสามีทุบตีเป็นอาชญากรรม ผู้ป่วยเรื้อรังบางชนิด ผู้ป่วยติดเชื้อ HIV เป็นต้น นักวิจัยมุ่งวิเคราะห์ว่า
ประสบการณ์หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งมีความหมายสำหรับผู้ประสบมันอย่างไร มันถูกทำให้
กลายเป็นสิ่งธรรมดา (Typification) ในชีวิตประจำวันของเขาได้อย่างไร บุคคลที่ประสบกับสิ่ง
เหล่านั้นมีวิธีการจัดการกับชีวิตของตนเองอย่างไร ฯลฯ ประเด็นทำนองนี้เป็นเรื่องที่ปรากฏการณ์วิทยาให้

ความสนใจ และการวิเคราะห์ก็มุ่งที่จะทำความเข้าใจความหมายของสิ่งเหล่านี้ ในมุมมองของผู้คนที่ได้ประสบด้วยตนเอง (ชาย โพธิ์สิตา. 2554 : 81)

ภาพที่ 20 แผนภูมิที่ 2 แสดงการรับรู้ความเป็นจริง และโลกทางสังคมที่เป็นจริงของมนุษย์ในแนวคิด ปราบกฏการณวิทยา

คำว่าปรากฏการณ์(phenomenon)เป็นคำที่นักปรัชญาชาวเยอรมันชื่อ ค้านท์ อธิบายว่าปรากฏการณ์ หมายถึง “สิ่งที่มนุษย์รับรู้”(ด้วยประสาทสัมผัสของตน) ซึ่งจะต่างจากสิ่งที่ดำรงอยู่ (Russell,1961:685)เมื่อฮุสเซอร์ลนำคำว่า phenomenon มาใช้ เขาอธิบายว่า คำนี้มีสองความหมาย ความหมายแรกหมายถึงสิ่งที่ถูกรับรู้ เช่น สิ่งที่เรามองเห็น สิ่งที่เรารู้สึก ฯลฯ ความหมายที่สองหมายถึงสิ่งที่พิเศษเหนือกว่าปกติธรรมดา เป็นสิ่งที่เราอธิบายไม่ได้ เป็นพลังเชิงจิตวิญญาณ(spiritual force)ตน (สุภางค์ จันทวานิช. 2555 : 116)

องค์ความรู้ Phenomelogyหรือ ปราบกฏการณวิทยา ให้ความสำคัญกับชีวิตประจำวัน (everyday life) ค้นหาความรู้สามัญสำนึก(Commonsense knowlege) ที่ชาวบ้านยึดถือกันอยู่ ความรู้เกี่ยวกับเผ่าชนหรือชุมชน คือ ความรู้ที่ชาวบ้านหรือสมาชิกของชุมชน เผ่าชนยึดถือกัน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2550 :204)

ถ้ากล่าวถึงการเชื่อมโยงผลงานทางศิลปะกับทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยาได้กับผลงานของ มณฑิเยร บุกูมา ที่ผู้จัดงานหอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับ Thai Art Archives และคณะผู้จัดการทรัพย์สินของมณฑิเยร บุกูมา มีความยินดีที่จะประกาศความร่วมมือในการจัดงาน นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย [มณฑิเยร บุกูมา] ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก เนื่อง

ในโอกาสครบรอบ 60 ปี ของมณฑิเยร บูญมา ศิลปินไทยผู้ล่วงลับที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ (2496-2543) แนวความคิดในการจัดนิทรรศการ อ้างอิงถึงหลักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวกับ เรื่อง epoch หรือ “การใ้แสงเล้า” ของเอ็ดมุนด์ ฮุสเซอร์ล นักปรัชญาเยอรมัน ซึ่งเป็นแนวคิดที่เชื่อว่าการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ใดๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะสัจธรรม หรือความจริงใน

ผลงานศิลปะ จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจและตีความวัตถุ นั้น เพราะความจริงเป็นสิ่งที่ถูกสันนิษฐานขึ้นมา หรือเป็นสิ่งที่เรานูมานในการรับรู้ (สิ่งที่อธิบายความจริงของฮุสเซอร์ลนั้นสามารถมองและเข้าใจมันจากมิติอื่น ดังนั้น คำว่าสัจธรรมในฐานะปรากฏการณ์วิทยาจึงต้องถูกใ้แสงเล้าไว้เสมอ และยังไม่สามารถด่วนสรุปได้) งานนิทรรศการนี้จึงมุ่งหวังที่จะให้ ผู้ชมรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไปได้ร่วมศึกษาแนวคิดหรือผลงานของมณฑิเยร บูญมา รวมทั้งขยายขอบเขตการรับรู้ ทำความเข้าใจและพิจารณากระบวนการทำงานและแนวคิดของศิลปินอีกครั้ง ซึ่งมีความเป็นตำนานอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้จัดงานนิทรรศการนี้ยังมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้มาชมนิทรรศการได้เห็นผลงานหรือแนวคิดในมิติอื่นๆในการสร้างสรรค์ผลงานของมณฑิเยร บูญมา นอกเหนือไปจากอิทธิพลจากพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปอยู่แล้ว เช่นสถานการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523 หรือทศวรรษที่ 1980 (สืบค้นวันที่10กุมภาพันธ์2560)

<http://www.jimthompsonhouse.com/thai/events/Montien-Boonma.asp#1>

เอ็ดมุนด์ฮุสเซอร์ล(Edmund Husserl)1859-1938 เป็นนักทฤษฎีปรัชญาชาวเยอรมันที่เริ่มเสนอแนวคิด ปรากฏการณ์วิทยา ฮุสเซอร์ลเน้นการวิเคราะห์และบรรยายชีวิตประจำวัน(everyday life)ของบุคคล เขาสนใจการตีความและเป็นผู้สร้างอิทธิพลต่อสังคมวิทยาการตีความ(interpretative sociology)ที่เกิดขึ้นในเวลาต่อมา ฮุสเซอร์ลเชื่อว่าประสบการณ์หรือความรู้เกี่ยวกับทุกสิ่งในโลกเป็นสิ่งที่จิตสำนึกสร้างขึ้น ดังนั้นมนุษย์จึงสร้างความรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงทางสังคมขึ้นจากประสบการณ์ของตน (สุภางค์ จันทวานิช. 2555 :119)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้พูดถึงธรรมชาติของสังคมมนุษย์ สังคมมนุษย์เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไมจึงดำรงได้ ปัญหานี้ นักปรากฏการณ์นิยม ตอบว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างสังคมขึ้น โดยการที่มนุษย์มีการกระทำระหว่างกันในชีวิตประจำวัน สังคมเกิดขึ้นเมื่อมนุษย์คิด หรือ จินตนาการว่า มีสังคมให้คำจำกัดความ หรือ ความหมายต่างๆ แก่สิ่งที่ประกอบกันเป็นสังคมมนุษย์ ทุกคนยอมรับและเข้าใจความหมายเหล่านี้ร่วมกันแล้วก็ใช้ความหมายนี้ร่วมกัน สังคมก็เกิดขึ้นกล่าวอีกนัยหนึ่ง การกระทำปกติประจำวันจะค่อยๆกลายเป็นความเคยชิน แล้วกลายเป็นสถาบันในที่สุดเมื่อมาถึงคนชั้วอายุต่อไป

ดังนั้น ในแง่หนึ่ง(ปรากฏการณ์นิยม) สังคมมนุษย์ก็คือกลุ่มสถาบันที่มนุษย์ที่มีการกระทำระหว่างกัน ให้ความหมายและสร้างสรรค์ขึ้น(สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2550 :197)

ปรากฏการณ์วิทยา ชี้ให้เห็นว่า มนุษย์สร้างความรู้เกี่ยวกับความจริงทางสังคมขึ้นจาก ประสบการณ์ของตน การกระทำปกติประจำวันจะค่อยๆกลายเป็นความเคยชิน ผู้วิจัยได้นำมาใช้ สนับสนุนแนวคิดของผู้วิจัยในงานสร้างสรรค์ที่สามารถอธิบายได้ว่า การไหว้เป็นปรากฏการณ์อย่าง หนึ่งในสังคมไทย โดยเฉพาะในเรื่องของการ ทักทายที่เกิดขึ้นทุกวันเป็นเรื่องปกติสามัญธรรมดา ใน ชีวิตประจำวัน เมื่อผู้คนพบเจอกันจะต้อง ไหว้ สวัสดี หรือ การที่เด็กเจอผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส ตามสถานที่ ต่างๆแล้วยกมือขึ้นไหว้ สวัสดีทักทาย

จากความเชื่อในทฤษฎีนี้ผู้วิจัยได้ค้นพบ งานวิจัยสร้างสรรค์ของผู้วิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการ ไหว้ การทักทาย ยังถูกเชื่อมโยงไปสู่เครื่องหมาย ทางการค้าของประเทศไทย โดยมีแนวคิดที่ สอดคล้องกับปรากฏการณ์วิทยา เพราะการกระทำเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยอย่าง ร้านอาหารฟาส์ฟู้ดในประเทศไทย เช่น แบรินด์แมคโดนัลด์ Mcdonald ที่มี mascot ยืนประจำหน้า ร้าน ทำท่าไหว้สวัสดี หรือแม้แต่เป็น การสร้างอัตลักษณ์ ของ สายการบินไทย ที่ใช้ลักษณะของ ท่าทางการไหว้ สวัสดีในวัฒนธรรมไทย มาใช้เป็นต้นแบบของการบริการ ด้วยความใส่ใจในบริการ ซึ่ง ข้อค้นพบนี้เป็นหลักในการพิจารณาเลือกรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย

ภาพที่ 21 ภาพมาสคอต หน้าร้านแมคโดนัลด์ที่มาภาพ

https://twitter.com/kob_springnews/status/786007920685101056

ภาพที่ 22 ภาพโปสเตอร์โฆษณา สายการบินไทย

ที่มาภาพ <https://www.sanook.com/money/177251/>

ผลงานศิลปะ ที่ศิลปินไทย อย่างนักรบ มูลมานัส ที่มีแนวคิดหลักในการสร้างงานที่มีความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรม ซึ่งปกติคนไทยมักจะมีกรอบบางอย่างที่ไม่ยอมรับให้ผลงานศิลปะวัฒนธรรมไทยสร้างสรรค์ในรูปแบบที่ต่างไปจากธรรมเนียมปฏิบัติ และกรอบดังกล่าวนี้ที่ให้นักรบ ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีความแตกต่างกัน โดยมีการผสมผสานกันระหว่างความเก่า และความใหม่ ของความตะวันตก กับ ความตะวันออก ด้วยการสร้างสรรค์งานคอลลาจที่มีความสวยงาม น่าสนใจยิ่งเช่น ผลงานนี้ที่เป็นรูปพระสงฆ์นั่งเรียงบนโต๊ะอาหารที่เป็นบรรยายกาศลักษณะเดียวกับภาพของ The last supper ผลงานของLeonado da Vinci แหล่งข้อมูลจาก LIFE AND HOME, THE LEADER BILINGUAL MAGAZINE, Culture Collage วัฒนธรรม ตัด ปะ ตัด สืบค้นวันที่ 3 มีนาคม 2561 www.lifeandhome.com/th/6754

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 23 ภาพตัวอย่าง The Last forenoon Meal งานไหว้ครูให้กับ The last supper

ผลงานของ นักรบ มูลมานัส

ที่มาแหล่งข้อมูลภาพ <https://thematter.co/life/sacrifice-by-nakrob-moonmanus/26541>

จากภาพผลงาน ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น ถึงแม้กรอบแนวคิดทางศิลปะจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ไม่ได้ยึดติดกับ จารีตประเพณีหรือธรรมเนียมปฏิบัติอันดั้งเดิม แต่ก็ยังคงคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ที่มีความสวยงาม หลากหลาย แปลกใหม่น่าสนใจ ทันสมัย ผลงานศิลปะร่วมสมัย ของนักกรบนั้นเป็นผลงานที่มีความผสมผสานกันระหว่างความเป็นตะวันตกและตะวันออก ตามที่ศิลปินเองนั้นต้องการแสดงเจตนาารมณ์ให้เห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่แล้วนั้นคือ สิ่งที่เป็นรากฐาน โดยผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของนักกรบนั้น เป็นการนำเสนอความคิดที่เปิดกว้างขยายขอบเขตแนวคิดของศิลปะไทยประเพณีอันดั้งเดิม มาผสมผสานกับความสมัยใหม่ในปัจจุบันถือเป็นปรากฏการณ์ของศิลปะร่วมสมัยที่มีบริบทใหม่น่าสนใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 24 ผลงานของ Lei Xue, Chinese. b1974

แหล่งที่มาภาพ <https://www.artsy.net/artist/lei-xue>

ผลงานของLei Xue ที่นำเอาวัฒนธรรมอันเก่าแก่สมัยโบราณที่ดูมีมนต์ขลังน่าชวนค้นหา สลายตากัน มาผสมผสานเข้ากับความคิดสร้างสรรค์ในยุคสมัยใหม่ ในการสร้างผลงานศิลปะให้มีความงดงามแบบร่วมสมัย Lei Xue ศิลปินชาวจีนที่ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะแบบร่วมสมัย โดยการนำรูปแบบของกระเป๋าน้ำอัดลมที่ใช้แล้ว เป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปคุ้นเคย มาปั้นและเติมแต่งลวดลายโดยใช้เทคนิคเดียวกันกับการทำเครื่องปั้นดินเผาสมัยราชวงศ์หมิง ซึ่งเป็นการปรับประยุกต์วัฒนธรรมดั้งเดิมให้เกิดความร่วมสมัยแปลกใหม่น่าสนใจ สืบค้นเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561 <https://daily.rabbit.co.th/>

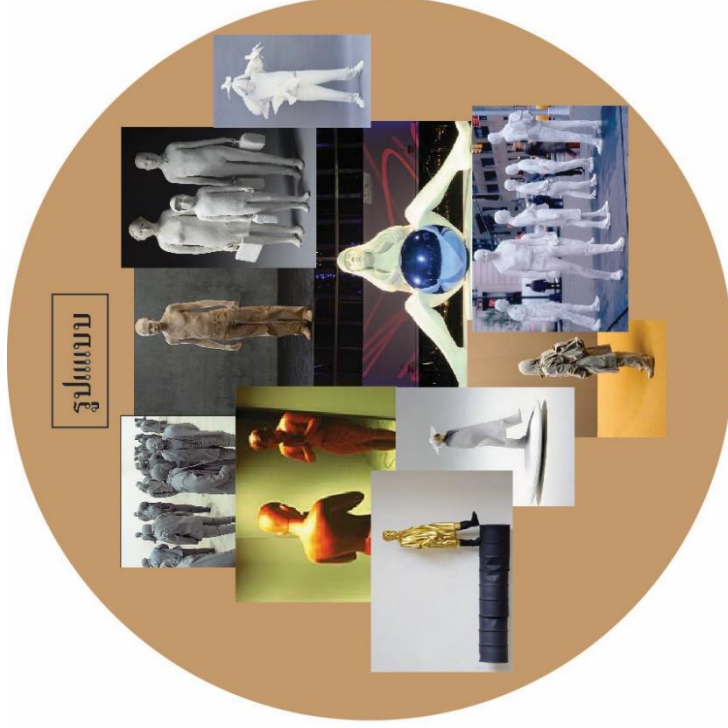
ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ในวงการปรัชญาเกิดปรัชญา Phenomenology ปรัชญาปรากฏการณ์ คือกระแสปรัชญาที่ไม่เชื่อว่าการค้นหาสิ่งพิเศษเป็นอุดมคติซึ่งเป็นแก่นแท้ เนื้อแท้ ธาตุแท้ของสิ่งต่างๆ จะเป็นทิศทางที่ถูกต้อง แนวทางปรัชญาที่ถูกต้องควรเป็นการศึกษาที่เป็นปกติพื้นพื้นง่ายๆธรรมดาๆ Edmund Husserl(1859 -1938) เป็นนักคิดสำคัญที่เริ่มต้นกระแสปรัชญานี้ สำหรับฮูสเซิร์ล การคิดไม่ใช่กิจกรรมพิเศษ ที่นักปรัชญาทำตัวเป็นผู้สังเกต ขบคิด วัตถุหรือปรากฏการณ์รอบข้างนี้ อย่างไม่มีอคติเคลือบแฝง โดยแยกตัวออกจากสิ่งที่ตัวเองสังเกตอย่างเด็ดขาดจากกัน ยิ่งเด็ดขาดจากกันเท่าใดก็ทำให้ใจเราบริสุทธิ์ปราศจากอคติเคลือบแฝงมากขึ้นเท่านั้น ตรงกันข้าม ฮูสเซิร์ล กลับบอกว่ากิจกรรมทางปรัชญาต้องเริ่มต้นอย่างปกติธรรมดาๆ ด้วยการสำเนียงกว่าตัวเรานั้นเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม อย่างแยกกันไม่ออก เราเป็น Being In The World การเริ่มต้นทางปรัชญาก็ต้องเริ่มต้นจากจุดนี้แล้วค่อยๆคิดปัญหาไปจากจุดเริ่มต้นที่เป็นจริงด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของโลกหรือชีวิตธรรมดาธรรมดานี้ไม่จำเป็นต้องเป็นชีวิตที่พิเศษ ไม่จำเป็นต้องแยกตัวไปอยู่ตามป่าตามเขา จึงจะขบคิดถึงความลึกซึ้งของโลกและชีวิตได้ (ธีรยุทธ บุญมี 2551:28)

จากการที่ได้ศึกษามานี้ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดนี้มาใช้ในผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยเพราะปรากฏการณ์วิทยานี้เป็นกรอบแนวคิดในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยในปัจจุบัน เรื่องราวการทักทาย ที่ยังใช้เป็นการสื่อสารตั้งแต่สมัยก่อนสู่โลกปัจจุบันมาสู่ความทันสมัย ซึ่งผู้วิจัยเองได้ใช้กรอบแนวคิดนี้เชื่อมโยงกับเนื้อหาความหมายของผลงานสร้างสรรค์ในเรื่องราวของการไหว้การทักทายที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน อาจจะปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา และตามรูปแบบของสุนทรียศาสตร์ของปรากฏการณ์วิทยาที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 25 ผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องต่อแนวคิดและรูปแบบในการสร้างสรรค์

แผนภูมิจำแนกผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง
ต่อแนวคิด และ รูปแบบ ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 26 แผนภูมิจำแนกผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 27 Tanaka Kasuhiko **Well**,2014stone clay, acrylic (60mm x 100mm x 95mm(h)

แหล่งที่มาภาพhttp://keikoartinternational.com/artists/others/tanaka_kazuhiko.html

เป็นผลงานที่ถ่ายทอดลักษณะอารมณ์ในชีวิตประจำวันในทุกวัน จากความฝันของศิลปินที่ต้องการจะสื่อสารช่วงเวลาที่สวยงามในชีวิตของตัวเองแล้วถ่ายทอดประสบการณ์ของตัวเองผ่านผลงาน ประติมากรรม ผลงานชิ้นนี้มีรูปแบบของการสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นขนาดเล็กไม่ได้ใหญ่มาก รวมถึงวัสดุที่ใช้เป็นพื้นผิวสีขาวเรียบเนียนและเคลือบสีทองบนใบหน้าของผลงาน

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561<https://www.parisartweb.com/artists/sculpture/kazuhiko-tanaka/>

ภาพที่ 28 Bruno Walpoth

แหล่งที่มาภาพ<http://www.walpoth.com/>

ผลงานของBruno Walpothศิลปินชาวอิตาลี เป็นงานแกะสลักไม้ที่มีรูปแบบลักษณะที่เหมือนจริงไม่ว่าจะเรื่องของสัดส่วน รวมถึงเสื้อผ้าที่ผลงานดูละม้ายคล้ายคลึงกับลักษณะของคนจริงอย่างที่ได้เห็นได้ชัดเจน ทั้งหน้า สีหน้า และอารมณ์ รวมถึงเสื้อผ้าโดยผลงานของจะเน้นความรู้สึกของ

มนุษย์มากกว่ารูปแบบ โดยศิลปินเลือกที่จะจับภาพช่วงเวลาเดียวแทนที่จะบอกเรื่องราวทั้งหมดผ่านการทำงานแต่ละครั้ง

ภาพที่ 29 สุธี คุณาวิชยานนท์ ผลงาน The Good Old days วันวานอันแสนหวาน
แหล่งที่มาภาพ http://www.rama9art.org/sutee/07_eternal_banality.html

เป็นผลงานที่มีลักษณะทางของการไหว้ที่สงบเสงี่ยม รวมทั้งการก้มศีรษะลงไหว้ที่เป็นจังหวะทุกครั้ง เมื่อผู้ชมเขยิบเข้าไปใกล้ๆ เป็นการอุปมาอุปมัย ได้กับลักษณะยึดหยุ่นที่ยอมเป็นทาสที่ถูกครอบงำทางวัฒนธรรม แต่เป็น ผลงานชิ้นนี้เต็มไปด้วยรหัสสัญลักษณ์ ตั้งคำถามสัมพันธ์ต่างๆในสังคม ที่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการไหว้

ผลงานของ Agnes Baillon

ภาพที่ 30 Man and Child (SOLD), Woman (available)

แหล่งที่มาภาพ <https://www.1stdibs.com/art/sculptures/figurative-sculptures/agnes-baillon-petite-famille-sur-le-depart/id->

Agnes Baillon เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศส พยายามจะสื่อสารให้เห็นถึงสิ่งที่เป็พื้นฐานความ
งามในธรรมชาติของมนุษย์ โดยใช้การสื่อสารดังกล่าวสร้างสรรค์ผ่านผลงานประติมากรรม ผลงาน
ประติมากรรม ขนาดเล็กไม่ได้ใหญ่โต ใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ด้วยสีขาวยที่ทาจากเรซิน สร้างผลงานที่
แปลกประหลาด กระตุ้นสายตาผู้ชม

Willy Verginer

ภาพที่ 31 Cecita volute,2014,tiglio,colore acrilico,foglie d'oro zecchino,63*83cm
แหล่งที่มาภาพ <https://hifructose.com/2015/06/27/sculptor-willy-verginer-expresses-environmental-concerns-in-new-works/>

ปัจจุบันนี้ศิลปินคนนี้ได้อาศัยอยู่ในเมืองที่งดงามชื่อเมือง Urtijej ที่ประเทศอิตาลีซึ่งทำให้ผล
งานกับเจ้าของเขาได้มีความใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่

Verginer พันท์สีในงานศิลปะของเค้า ก่อนข้างที่จะกล้า แร่ง และดิบในการทาสีบนงาน
sculpture ของเขา การพันท์สีนั้นมันทำให้ดูเหมือน ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้นซึ่งเขาพยายามจะสื่อสาร
การพันท์สีบนงานศิลปะของเขา งานศิลปะของเค้าได้จับคู่ผู้หญิงผู้ชายเด็กและสัตว์ต่างๆให้เข้ากับ
วัตถุที่ดูเหมือนมันไม่เข้ากันเลย วัตถุตั้งนั้นมันดูขัดแย้งกัน ตัวอย่างเช่นงานศิลปะที่สามารถดูได้ที่
Galerir Can Campen & Verginer ที่เบลเยียม สีของถึงเหล็กได้ซึมซาบถ่ายทอดไปที่สัตว์ ซึ่งผู้ที่เป็น
ศิลปินได้สื่อสารออกมาว่าเป็นความรุนแรงของเหล่าเผ่าพันธุ์มนุษย์ที่ได้ทำให้สิ่งแวดล้อมมีมลพิษและ
ได้ถ่ายทอดซึมซับไปที่สัตว์หรือมนุษย์เองทั้งหลาย งานศิลปะของเขาเป็นการสื่อสารระหว่างความ
งดงามของธรรมชาติและความเป็นจริง

(hifructose.com,2015:online)เข้าถึงเมื่อวันที่13เมษายน 2018

ภาพที่ 32 Juan Munoz: Manytime 1999

แหล่งที่มาภาพ <http://juanmunozestate.org/works/many-times-2/>

ประติมากรรมของMunoz จะเชิญผู้ชมให้สัมพันธ์กับพวกเขาทำให้ผู้ชมรู้สึกราวกับว่าพวกเขาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของงานศิลปะ รูปทรงเอกรงค์แบบสเกลสี่เทาหรือสีเทา ที่ดูริมครีมชวนให้ผู้ชมรู้สึกอึดอัด ด้วยจำนวนของผลงานที่เรียงเป็นเรื่องราวอยู่ในห้องโถง ผลงานใช้สีเทาเหมือนกันหมดทุกตัว ผลงานแสดงเรื่องราวของผู้คนที่จับกลุ่มสนทนา เรื่องราวปกติของการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คน

ภาพที่ 33 Peter Demetz

แหล่งที่มาภาพ <https://www.kiitdoo.com>

ผลงานของ Peter Demetz ศิลปินชาวอิตาลี เป็นผลงานประติมากรรมที่แกะสลักด้วยไม้ ศิลปินมีความเชี่ยวชาญในด้านหลักกายภาคของมนุษย์ รายละเอียดในผลงานของศิลปินดูมีความเสมือนจริงมากด้วยลักษณะของพื้นผิวไม้ และโทนสีดูมีความอบอุ่น มีร่องรอยยับของเสื้อผ้าที่ชัดเจน มีมุมมองขององค์ประกอบที่โดดเด่น

ภาพที่ 34 Jeff Koon : Lady Gaga Sculpture

แหล่งที่มาภาพ <http://artecracy.eu/sexo-droga-cliche-dellartista-maledetto/>

ผลงานของ Jeff Koon ส่วนใหญ่มักจะหยิบยืมวัฒนธรรม อเมริกาที่ผู้คนรู้จักดีมาเปลี่ยนเป็นผลงานศิลปะที่มีความหลากหลายรูปแบบรูปทรงอย่างผลงานดังภาพตัวอย่างที่ นำศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียงอย่างเลดี้ก้า มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่โดดเด่นโดยเฉพาะรูปแบบในเรื่องของวัสดุที่ใช้สีขาวที่ตัดกับสีน้ำเงิน ศิลปินเลือกใช้วัสดุที่มีสีมันโดดเด่นสะดุดตาในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 35 Zhang Dali: Square No.4, 2014

แหล่งที่มาภาพ <https://jamesobrien.blog/2015/09/13/white-rabbit-2/wr2/>

ผลงานของ Zhang Dali เป็นงานประติมากรรมที่ใช้วัสดุเป็นเรซินสีขาว ที่มีความโดดเด่นจากภาพเป็นเรื่องราวของแรงงานชาวจีนอพยพ ที่อยู่ในชุดประจำวันของพวกเขา ยืนอยู่ท่ามกลางนกพิราบ หุ่นประติมากรรมมีลักษณะยืนหลับตา และมีท่าทีในการแสดงความเคลื่อนไหวในลักษณะ

ต่างๆเป็นผลงานที่มีเรื่องราวชวนให้ผู้ชมนำค่านหาติดตามเรื่องราว โดยศิลปินใช้เทคนิคในการสร้างผลงานที่เหมือนจริงและแสดงออกให้เห็นทั้ง อารมณ์และความรู้สึก ไม่ว่าจะการสร้างร่องรอยยับบนเสื้อผ้าของงานที่บ่งบอกถึงความเป็นแรงงานอพยพจีน ที่สะท้อนเรื่องราวสังคมแรงงานของคนจีน เป็นสภาวะของแรงงานจีนที่ยากลำบากต้องจากบ้าน จากครอบครัวมาทำงานในเมือง ซึ่งเป็นปัญหาสังคมในจีน การเลี้ยงนกพิราบเพราะความเหงา หุดหูดต้องใช้ชีวิตลำพังจากบ้านจากเมืองมา ถือว่าเป็นผลงานประติมากรรมที่โดดเด่นและน่าสนใจ สะท้อนชีวิตของสังคมคนจีนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องต่อแนวคิดในการสร้างสรรค์

ภาพที่3.32 Jiannan Wu : Franklin

ภาพที่3.33 Jiannan Wu :Z Train, 2015

ภาพที่3.32 แหล่งที่มาภาพ <https://paddle8.com/work/jiannan-wu/101921-franklin-station>

ภาพที่3.33 แหล่งที่มาภาพ <https://paddle8.com/work/jiannan-wu/101919-z-train>

Jiannan Wuเป็นศิลปินใช้เทคนิคโบราณของคนในสมัยก่อนที่นิยมใช้อิฐจีนในการสร้าง มังกร มาสร้างสรรค์มาสร้างสรรคผลงานของเขาที่นิยมนำเสนอเรื่องราวของEveryday life ของชีวิตคนทั่วไปอย่างภาพตัวอย่างนี้ที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตประจำวันของผู้คนที่สถานี Frankiln ส่วนอีก ผลงานของ Jiannan Wu นำเสนอเรื่องราวของEveryday life ของชีวิตคนทั่วไปอย่างภาพตัวอย่างนี้ที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตประจำวันของผู้คนบนรถไฟ

ภาพที่ 36 Emil janel :Poker Player 1934

แหล่งที่มาภาพ <https://www.collectorsweekly.com/stories/137467-emil-janel-poker-players-1934>

Emil janel เขาใช้ไม้ในการแกะสลัก เน้นสีที่สดใส ก่อนที่จะทำงานเขาจะย้อมไม้ เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดังในการแกะสลักไม้ในแถบ แสกนดิเนเวียร์ ในการสร้างสรรค์ทำทางที่เกินความเป็นจริง จากภาพเก็บเรื่องราวของกลุ่มคนที่กำลังเล่นไพ่Poker แสดงท่าทางอากัปกิริยา ของการใช้สมองครุ่นคิด ในการเล่นผลงานได้แสดงท่าที่แสดงออก ด้วยสีหน้าและท่าทางที่ได้อารมณ์ชวนให้ผู้ชมได้ครุ่นคิดจินตนาการตาม

ภาพที่ 37 Lisa Lee:Temple ceramic: Black and white woman pray

แหล่งที่มาภาพ<https://www.pinterest.co.uk/pin/40954677831072718/>

ศิลปินหลงใหลการปั้นผลงานที่เป็นการเล่าเรื่องราวต่างๆรอบๆตัวและเริ่มสร้างสรรค์ผลงานการไปสำรวจประสบการณ์ ชีวิตประจำวันที่อยู่เหมือนจะเป็นกิจวัตร ถ่ายทอดอารมณ์ ความคิดผ่านผลงานที่เป็นการเล่าเรื่องที่เป็นความคิดเห็นจากตัวของศิลปิน เองผลงานชิ้นนี้แสดงถึงท่าทางของการไหว้ สวดมนต์ของผู้หญิง

ภาพที่ 38 “Golden age” porclin 2013

Height 17 cm, 2013

แหล่งที่มาภาพ <https://susannaarwin.wordpress.com/>

ความเป็นมนุษย์ป่า (Auntiness)คือการเรียนรู้ถึงสันติภาพ ความเป็นพลเรือน ความกล้าหาญและสันติสุขในเวลาลำบากนี่คือสิ่งที่ทำให้มนุษย์ตระหนักถึงความดีในเหล่าเฝ้าพันธุ์มนุษย์. Auntiness งานศิลปะนี้ได้ถูกสร้างสรรค์และอุทิศให้กับเพศแม่คุณยายคุณย่าและถึงสตรีทุกคน เป็นงานที่อุทิศให้กับสตรีโดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีปากไม่มีเสียงแต่สตรีเหล่านี้กลายเป็นรากฐานสำคัญของสังคม งานศิลปะนี้ ไม่หวังว่าจะสื่อถึงอารมณ์ถึงกองทัพของคุณป่า"army of aunts" ที่พยายามจะถ่ายทอดและสื่อสารให้เห็นออกมาไปทางรูปธรรมถึงความเฉลียวฉลาดและความแข็งแกร่งของเหล่าบรรดาสตรีสูงอายุ ผู้หญิงสมัยใหม่ที่ต้องการแม่พิมพ์ที่ดีแล้วถ้าศิลปะนี้ก็ได้อธิบายและได้ช่วยให้มั่นใจถึงรากฐานของการเป็นพลเรือนที่ดีในสังคมจากเราผู้หญิงสูงอายุ ประชญาของ งานศิลปะนี้คือกล้าที่จะเป็นสิ่งธรรมดา นั่นก็จะทำให้คุณกลายเป็นสิ่งที่ไม่ธรรมดาตามมนุษย์ป่า auntiness โดยผลงานมีขนาดเล็ก พื้นผิวตัวงานเป็นสีขาวและเสื้อผ้าเคลือบด้วยสีทอง

ภาพที่ 39 Michael Jackson and bubbles 1988 by Jeff Koons
แหล่งที่มาภาพ <https://www.billboard.com/articles/news/6150392/jeff-koons-controversial-michael-jackson-sculpture-the-story-behind-it>

มีผู้โด่งดังมากมายและนักร้องที่ได้สร้างชื่อเสียงกับวงการการดนตรีแต่ยังไม่มีใครที่สามารถมีอิทธิพลได้อย่าง Michael Jackson Jeff Koons ได้สร้างรูปปั้นแกะสลักออกมาเป็นรูปของไมเคิล แจ็คสันที่กำลังนั่งฝังอยู่บนเตียงดอกไม้และที่ตั้งปากของเค้าก็มีลิงชิมแปนซี bubbles ที่ถือผ้าสีขาว Jackson และ bubbles แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าชุดประจำที่ทุกคนเคยเห็นตามงานต่างๆ ในขณะการนั่งหรือการกระทำระหว่างลิงกับไมเคิลเนียนมันสะท้อน ให้รู้สึกได้ว่าเหมือนกันอย่างกับกระจก

Bubblesเป็นลิงชิมแปนซีที่ถูกซื้อมาจากไมเคิลในเมืองเท็กซัส ศูนย์วิจัยเท็กซัสในปี 1985 ลิงตัวนั้นเป็นไอคอนที่สำคัญเราได้ร่วมในการแสดงรักคอนเสิร์ตของไมเคิลในหลายหลายเมือง ผลงานแสดงความเป็นเครื่องลายครามแกะสลักอันเนี้ยออกมาครั้งแรกศิลปินkoons ไม่ทำออกมาเป็นสามเวอร์ชันแพนของไมเคิลไม่ค่อยพอใจเพราะว่ารูปแกะสลักนั้นค่อนข้างทำให้ Michael ดูเป็นหญิงสาวมากกว่า

ถึงแม้ว่ารูปปั้นอันนี้ไมเคิลจะถูกทำเป็นम्मสีทองและใช้ทุกอย่างเป็นสีทองแต่แพนเพลงก็ไม่ได้ต่อว่าในจุดจุดนั้นแต่แพนๆ ค่อนข้างที่จะไม่พอใจนิดในสรูปปั้นที่ทำให้ไมเคิลดูเหมือนเป็นผู้หญิงมากเกินไป Jeff Koons ไม่ได้สนใจต่อเสียงวิพากษ์วิจารณ์หรือการบ่นต่อว่ารูปปั้นของไมเคิลว่าเค้าต้องการที่จะให้รูปปั้นอันนี้มันเป็นแก๊งจ้งไม่แสดงถึงความเป็นหญิงหรือความเป็นชายมากเกินไป

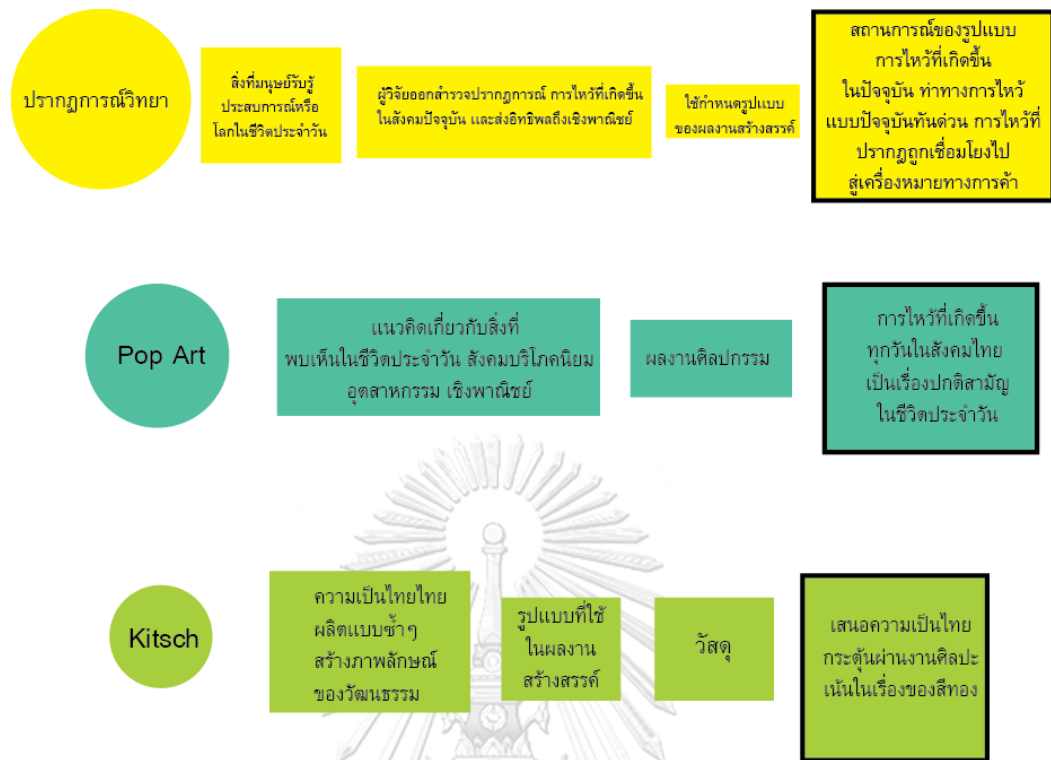
รูปปั้นของไมเคิลแจ็คสันชิ้นนี้ได้อิทธิพลมาจากเทพเจ้าแห่งเมืองGreekสีทองและความสวยงามของรูปปั้น แสดงถึงความ เป็นอมตะของ ราชาเพลงป๊อป คนนี้ ซึ่งถึงแม้ว่า เค้า จะตายไป แค ก็ตาย ไปแต่ตัวเท่านั้นสิ่ง ที่ Michael สร้าง ไว้ให้กับงานเพลงการเต้น และ เพลง จะคง อยู่ ตลอด ไป

เครื่องลายครามอันนี้ ได้นำเสนอ ไมเคิลในสมัยวัยหนุ่ม สีทองได้พรรณนา ถึงว่า สมัยวัยหนุ่มนั้นไม่ว่า เขาจะจับต้องอะไร ทุกอย่างจะกลายเป็นทอง (ความสำเร็จ)

สรุปผลการนำงานศิลปกรรมกลุ่มศิลปะประชานิยม กับปรากฏการณ์วิทยาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในงานสร้างสรรค์มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงได้ดังต่อไปนี้

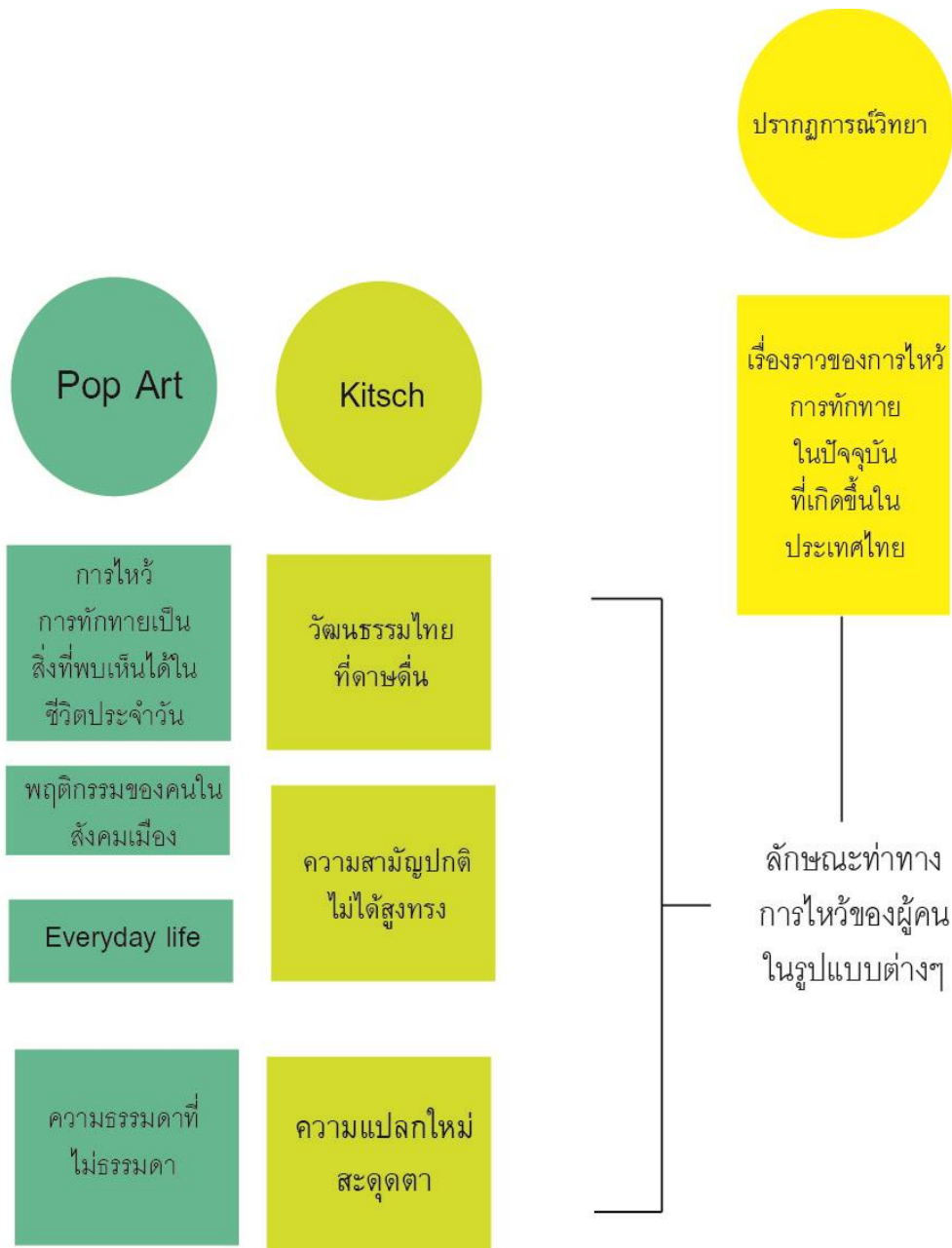
ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา แสดงให้เห็นว่า มนุษย์มีความรู้และความเข้าใจกับความจริงของสังคม ขึ้นจากประสบการณ์ของตนเอง การกระทำปกติประจำวันจะค่อยๆ กลายเป็นความเคยชิน ผู้วิจัยได้นำมาใช้สนับสนุนแนวคิดของผู้วิจัยในงานสร้างสรรค์ที่สามารถอธิบายจาก ประสบการณ์ในระดับสังคม หรือสิ่งที่คนส่วนใหญ่เข้าใจและปฏิบัติเหมือนกัน เช่น การยกมือไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ ดังนั้น การไหว้เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งในสังคมไทย โดยเฉพาะในเรื่องของการ ทักทายที่เกิดขึ้นทุกวันเป็นเรื่องปกติสามัญธรรมดา ในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้คนพบเจอกันจะต้อง ไหว้ สวัสดีที่เป็นเรื่องปกติของผู้คนในสังคมไทย ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการเชื่อมโยงเนื้อหาความหมายของผลงานสร้างสรรค์ ในเรื่องราวของการไหว้การทักทายที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน

แนวคิดศิลปะประชานิยม (Pop Art) ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยได้เห็นการไหว้ที่เป็นการเกี่ยวข้องกับเชิงพาณิชย์เชื่อมโยงถึงการบ่งบอกถึงวัฒนธรรมโดยอาศัย commercial เป็นองค์ประกอบอย่างเช่น แมคโดนัลด์ (McDonald) เคเอฟซี (KFC) การไหว้ได้ถูกนำไปเป็นวัฒนธรรมประชานิยมวัฒนธรรมประชาชน หรือกระแสป๊อป (Pop art) ที่ได้นำเสนอ เครื่องหมายต่างๆ สิ่งของต่างๆ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันไปเช่น การหีบห่อสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นข้าวของเครื่องใช้ธรรมดาๆ หรือสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้บริโภค มาสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยการจัดวาง องค์ประกอบแบบง่ายๆ ให้มีความเด่นน่าสนใจ รวมถึงรูปแบบสภาวะความเป็น kitsch ที่มีรูปแบบของความเป็นกระเบื้องเคลือบ ของสวยงามประดับประดาที่ตู้โชว์ที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงาน

แผนผังอธิบาย แนวคิดและทฤษฎีที่นำไปใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์

ภาพที่ 40 แผนผังอธิบาย แนวคิดและทฤษฎีที่นำไปใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์

ภาพที่ 41 ภาพแสดงกรอบการผสมแนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดการสร้างสรรค์

บทที่ 4

กระบวนการสร้างสรรค์

จากการที่ผู้วิจัย สัมภาษณ์ ค้นคว้าหาข้อมูลทบทวนวรรณกรรมทางศิลปกรรม นำมาสู่กระบวนการระเบียบการวิจัยที่ใช้ใน การสร้างสรรค์ผลงาน วิจัย เรื่อง ใหว่: ประติมากรรมร่วมสมัย มีการใช้หลักการ ดังต่อไปนี้

- 4.1. หลักการที่ใช้ในการสร้างสรรค์
- 4.2 กระบวนการทดลองเพื่อหารูปแบบในการสร้างสรรค์
- 4.3 การถอดความวิเคราะห์ความหมายในผลงานสร้างสรรค์

หลักการที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวางหลักการในการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

4.1.1 การแบ่งกลุ่มของผลงานสร้างสรรค์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

จากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยเอง และการสังเกตการณ์ การถ่ายภาพเก็บข้อมูล จากสภาพแวดล้อมของบริบทที่ผู้วิจัยได้ทำงานอยู่นั้น รวมถึง การสัมภาษณ์ที่ผ่านมา นั้น เป็นข้อมูลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความงามของสิ่งที่ถูกต้องของท่าทางการไหว และความงามของสภาวะจำเป็นของท่าทางการไหวที่ทักทายที่ไม่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียม และการไหวที่ถูกนำไปเป็นสัญลักษณ์สินค้าของชาวต่างชาติใช้เป็นฐานในการวางกรอบแนวคิดและนำไปแบ่งกลุ่มในผลงานสร้างสรรค์ โดยทั้งหมดสามารถแบ่งได้ดังนี้ การไหวที่ถูกต้อง การไหวที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณีการไหวในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้ และการไหวที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาด ซึ่งแต่กลุ่มประกอบด้วย ครูและ นักเรียน กลุ่มบุคคลทั่วไปที่หลากหลายสถานะอาชีพ และกลุ่มเชิงพาณิชย์

4.1.1.1 กลุ่มครูและนักเรียน ที่แสดงการไหวที่ถูกต้องและ การไหวที่ไม่ถูกต้องตามจารีตประเพณี

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เกิดจากการสังสมประสบการณ์และการออกไปสำรวจปรากฏการณ์บริบทแวดล้อมของผู้วิจัยที่ดำรงชีวิตอยู่เริ่มต้นจากสถานที่ทำงานปัจจุบันของผู้วิจัยที่เป็นโรงเรียน ผู้วิจัยมีอาชีพเป็นครูต้องปฏิบัติหน้าที่ยืนเวรในตอนเช้าอยู่บ่อย จึงได้สังเกตเห็น อากัปกริยา การไหว การทักทายสวัสดีระหว่างครูกับนักเรียน ในชีวิตประจำวัน ในรูปแบบลักษณะท่าทางที่มีความหลากหลายของการทักทาย ในบริบทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการทักทายแบบปกติทั่วไป

การตกทายในรูปแบบปริบเร่ง ในปัจจุบันทันด่วน แล้วแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการรวบรวม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สอบถาม ถึงความรู้สึกและการกระทำเหล่านี้จากครูและนักเรียนในบริบท แวดล้อมของผู้วิจัย ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานชุดที่1 จำนวนทั้งหมด4ชิ้น โดยกลุ่มนี้เป็นการ อธิบายถึงสภาวะของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน เป็นการตกทายระหว่างครูและนักเรียนใน อิริยาบถ ท่าทางต่างๆ ประกอบด้วย การตกทายของครู การตกทายของนักเรียนหญิง การตกทาย ของนักเรียนชาย การตกทายของนักเรียนวิชาทหาร(รด.)

4.1.1.2 กลุ่มบุคคลทั่วไปที่แสดง การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณีการไหว้ใน ขณะที่ไม่สามารถพนมมือ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เริ่มออกไปสำรวจ ปรากฏการณ์บริบทแวดล้อมของผู้วิจัยที่ดำรงชีวิตอยู่เริ่มต้นจากบริเวณรอบสถานที่ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ ในปัจจุบัน และในสถานที่ทำงานของผู้วิจัยด้วย โดยผู้วิจัยเองเริ่มต้นสังเกตเห็น อากัปกริยา การไหว้ การตกทายในชีวิตประจำวันสถานที่จริงในที่ทำงานและรอบๆ และเริ่มสังเกตเก็บข้อมูลจากกล้อง วงจรปิด เพิ่มเติมด้วย เนื่องจากที่ทำงานของผู้วิจัยมีห้องปฏิบัติการของกล้องวงจรปิดจำนวนมากทำ ให้สามารถสังเกตการณ์ได้มุมมองเพิ่มเติม หลากหลายทิศทางและทั่วถึง ผู้วิจัยได้สังเกตลักษณะการ ตกทายในรูปแบบลักษณะท่าทางที่มีความหลากหลายของการตกทาย ในบริบทต่างๆ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการตกทายแบบนอมน้อมถ่อมตน การตกทายในรูปแบบของสถานการณ์ซับซ้อนแบบ ปัจจุบันทันด่วน การตกทายแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ แล้วแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน มีความ แปรปรวนประหลาดน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สอบถาม ถึง ความรู้สึกและการกระทำเหล่านี้จากบุคคลทั่วไป ที่เดินผ่านไปมา หรือ รอบๆในบริบทแวดล้อมของ ผู้วิจัย ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานชุดที่2 จำนวน 5 ชิ้น โดยอธิบายสภาวะของสถานการณ์ซับซ้อน ที่เกิดขึ้นพร้อมกับการที่ต้องสวัสดี ตกทายแบบไทยในรูปแบบต่างๆที่มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็ นการตกทายของพนักงานออฟฟิศ ชาย หญิง การตกทายสวัสดีของบ้านแม่บ้าน เป็นสภาวะการไหว้การ ตกทายที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

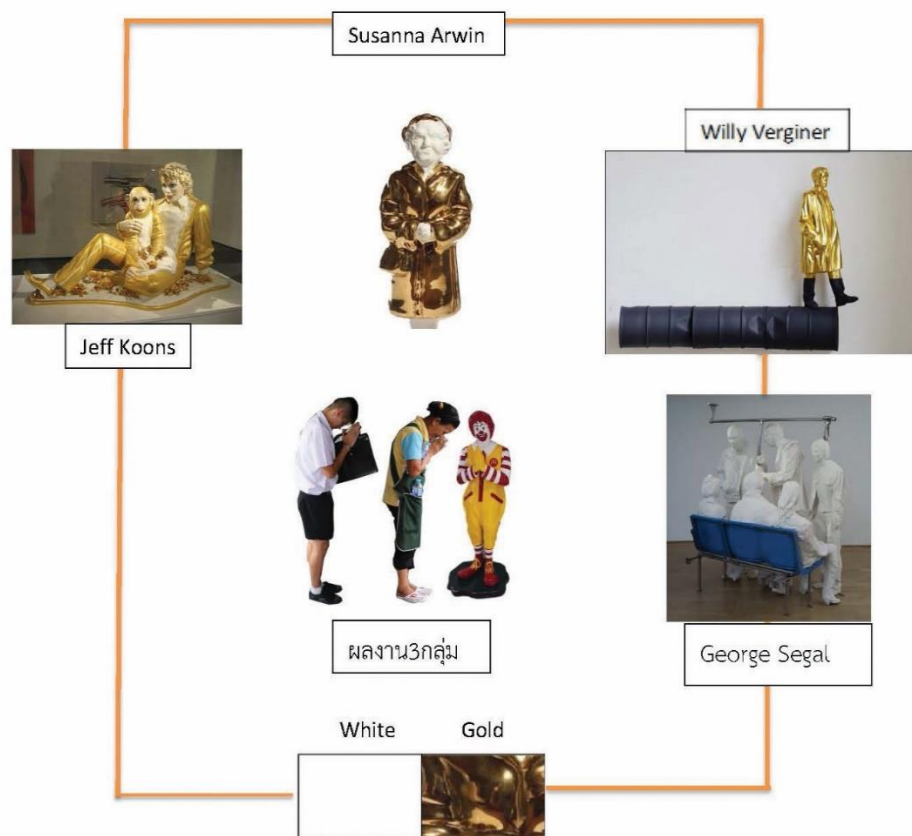
4.1.1.3 กลุ่มเชิงพาณิชย์ การไหว้ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาด

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เริ่มออกไปสำรวจ ปรากฏการณ์บริบทแวดล้อมของผู้วิจัยที่ดำรงชีวิตอยู่ เริ่มต้น การไปสำรวจร้านค้า ห้างร้านอาหาร ต่างๆในประเทศไทยที่มีรูปปั้นเด็กหญิง เด็กชาย หรือ คนปกติยืนไหว้สวัสดีอยู่หน้าทางเข้าร้านค้า เป็น ส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ที่ผู้วิจัยได้ไปทำการสำรวจมา สามารถเรียกได้ว่าส่งผลเชิงพาณิชย์สู่เครื่องหมายการค้า อย่างเช่น ตัวมาสคอตประจำร้านอย่างแมค โดนัลล์ที่ทำท่าทางยืนสวัสดีอยู่หน้าร้าน ที่เป็นเฟรนชายนด์ของต่างชาติที่เข้ามาทำธุรกิจในประเทศไทย ก็ ยังได้รับอิทธิพลของการไหว้กา

รตกทายมาใช้เพื่อเป็นตัวดึงดูดลูกค้าในปัจจุบัน เป็นการใช้วัฒนธรรมการไหว้ การตกทายเป็นส่วนหนึ่ง

ของการตลาดในประเทศไทย เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยไปรวบรวมข้อมูลมากนอกเหนือจากนั้น ผู้วิจัยได้ไปทำการสัมภาษณ์สอบถาม บุคคลที่ทำหน้าที่ หรือ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการตลาดเพื่อนำข้อมูลมาเป็นส่วนหนึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน โดยผลงานกลุ่มนี้ มีจำนวนทั้งหมด 2 ชิ้น เป็นการอธิบายถึงเรื่องราวของการไหว้ในวันธรรมที่ส่งผลต่อเชิงพาณิชย์

4.1.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานศิลปกรรมจากบทที่สามที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครื่องมือในการทำการวิเคราะห์ ของผู้วิจัยโดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบ และแนวคิดต่างๆของผลงานเหล่านี้มาตกลึกเป็นหลักการในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม สามารถอธิบายจากแผนภูมิดังต่อไปนี้

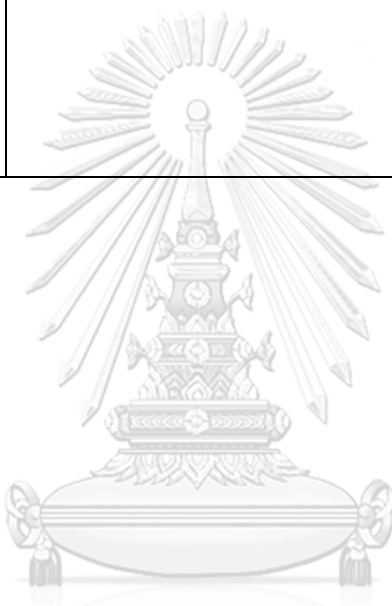
ภาพที่ 42 แผนภูมิหลักการและแนวคิดในการสร้างสรรค์

ภาพตารางที่4.1 ตารางอธิบาย การแสดงการสังเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

 <p>Michael Jackson and Bubbles, 1998 :Jeff Koons</p>	<p>ผลงานของ Jeff ที่แสดงถึงความเป็น kitsch ที่สร้างรูปปั้นของไมเคิล แจ็กสัน ขึ้นนี้ได้อิทธิพลมาจากเทพเจ้าแห่งเมือง Greek สีและความสวยงามของรูปปั้น แสดงถึงความ เป็นอมตะของ ราชาเพลงป๊อป ซึ่งถึงแม้ว่า Michael จะตายไป แต่ก็แค่ตาย ไปแต่ตัวเท่านั้น สิ่ง ที่ Michael สร้าง ไว้ให้กับงานเพลงการเต้น และ เพลง จะคง อยู่ตลอดไปเครื่องลายครามอันนี้ ได้นำเสนอ ไมเคิลในสมัยวัยหนุ่ม สีทองได้พรรณนา ถึงว่า สมัยวัยหนุ่มนั้นไม่ว่า จะ จับต้องอะไร ทุกอย่าง จะ กลาย เป็น ทอง หรือหมายถึงความสำเร็จ สีทองได้ถูก นำไปใช้ในเรื่องราวของความมีชื่อเสียง ความสำเร็จรุ่งโรจน์ ที่แสดง ถึงภาพลักษณ์อันโด่งดังของ Michael ผ่านผลงาน ศิลปะโดยใช้วัตถุที่เป็นกระเบื้องเคลือบหรือเครื่องลายคราม มา สร้างสรรค์และเคลือบแฝงไปด้วยนัยยะต่างๆซ่อนอยู่ในตัวของ ผลงาน เป็นการผสมผสานกันระหว่างความงามมันวาวของตัว กระเบื้องเคลือบและความเป็นสีทอง ที่สะท้อนและแสดง ความหมายชวนให้ผู้ชม ได้สร้างสุนทรียะ จินตนาการระลึกถึงความ เป็นอมตะนิรันดร์ของราชาเพลงป๊อป ที่ถึงแม้จะล่วงลับไปแล้ว อัน เป็นส่วนหนึ่งของการนำพาพื้นผิวเรียบเนียนและสีทองวามาเป็น แรงบันดาลใจในการสร้างผลงานเรื่องใหม่ ผู้วิจัย ที่เป็นการเล่า เรื่องราวของการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทย ที่เป็น ปรัชญาการณที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นเรื่องราวที่งดงาม ถึงแม้ยุค สมัยและโลกจะเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ตามแต่ยังคงมีเรื่องราวเหล่านี้ และปฏิบัติอยู่กันมาถึงปัจจุบัน</p>
<p>Susanna Arwin: “Golden age” porcelain</p> 	<p>ปรัชญาของ งานศิลปะนี้คือกล้าที่จะเป็นสิ่งธรรมดา นั่นก็จะทำให้ คุณกลายเป็นสิ่งที่ไม่ธรรมดาตามนุษย์ป่า auntiness โดยผลงานมี ขนาดเล็ก พื้นผิวตัวงานเป็นสีขาวและเสื้อผ้าเคลือบด้วยสีทอง จาก ภาพผลงาน ถึงแม้ศิลปินไม่ได้พรรณนาถึงความเป็นสีทองแต่ด้วยความธรรมดาที่ไม่ธรรมดาที่เกิดจากความวาววับจับสายตาของสี ทองที่ปรากฏอยู่บนเสื้อผ้าที่แสนธรรมดา บนตัวหุ่นporcelain สี ขาวขนาดเล็กที่ตัดกันอย่างโดดเด่นเป็นรูปแบบการนำสีทองและสี ขาวไปใช้สร้างสรรค์ชิ้นงานที่ธรรมดาให้เกิดมีความไม่ธรรมดา ในผลงานศิลปะ จากเนื้อหารายละเอียด ในผลงานของ สื่อสารให้</p>

<p>https://susannaarwi</p>	<p>เห็นออกมาไปทางรูปธรรมถึงความเฉลียวฉลาดและความแข็งแกร่งของเหล่าบรรดาสตรีสูงอายุ ผู้หญิงสมัยใหม่ที่ต้องการแม่พิมพ์ที่ดีแล้วถ้าศิลปะนี่ก็เป็นตัวกลางในการได้สื่อสารรูปแบบการสร้างสรรค์ดังกล่าวจึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยนำไปเป็นรูปแบบแนวคิดดังกล่าวมาปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ในเรื่องของการใช้สีขาที่แสดงถึงความธรรมดาสามัญของคนธรรมดาทั่วไปและการใช้สีทองที่เป็นการให้เกียรติเคารพซึ่งกันและกัน รวมถึงเรื่องของขนาดและสัดส่วนของผลงานกระเบื้องเคลือบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ในผลงานงานของผู้วิจัย</p>
<p>Willy Verginer: Cecita volute,2014</p> <p>https://hifructose.com/2015/06/27/sculptor-willy-verginer-expresses-environmental-concerns-in-new-works/</p>	<p>ศิลปินได้สื่อสารออกมาว่าเป็นความรุนแรงของเหล่าเผ่าพันธุ์มนุษย์ที่ได้ทำให้สิ่งแวดล้อมมีมลพิษและได้ถ่ายทอดซึมซับไปที่สัตว์ หรือมนุษย์เองทั้งหลาย งานศิลปะของเขาเป็นการสื่อสารระหว่างความงดงามของธรรมชาติและความเป็นจริง โดยศิลปินเลือกใช้สีที่ตัดกันอย่างโดดเด่นเพื่อต้องการส่งสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของผลงานสร้างสรรค์ให้กับผู้ชมถึงแม้ผลงานจะมีขนาดค่อนข้างเล็กแต่ด้วยสีและเรื่องราวในผลงานนั้นได้สร้างแรงกระทบ (Impact) ต่อผู้ชมผลงานชิ้นนี้มีอิทธิพลต่อการวิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการเล่าเรื่องราวของความงดงามกับการไหว้การทักทายในชีวิตประจำวัน</p>
<p>George Segal, <i>Street Crossing</i>, 1992</p> 	<p>ซีกัลป์ (George Segal) ได้นำสิ่งเหล่านั้นมาสร้างเรื่องราว และตกผลึก เป็นผลงานศิลปะ รวมถึงการเลือกใช้วัสดุสีขาวที่ทำจากผ้า ก้อนผ้าพันแผลสีขาวและฝือกชุปปูนพลาสเตอร์ เขาเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้จะเยียวยาจิตใจคนได้ เพราะSegal เชื่อว่าสีขาว ปูนสีขาวมันจะถ่ายทอดอารมณ์ และปลุกกระตุ้น ความคิด ในสิ่งที่เราเห็น พฤติกรรมกระทำที่เราเห็นทุกๆวันนี้ สีขาวมันแบ่งแยกโลกแห่งความเป็นจริงหรือการมองเห็นของเขา สีขาวเป็นสีแรกที่ใช้สื่อสารและไม่สามารถใช้อ้างอิงว่าเป็นสิ่งใดได้ เขาจึงใช้สีขาวตามหลักจิตวิทยาที่เขาเชื่อมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเขา ซึ่งผู้วิจัยมี</p>

<p>แหล่งที่มา http://art-now-and-then.blogspot.com/2012/02/george-segal.html</p>	<p>ความสนใจในเรื่องของแนวคิดในการสื่อสารงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้คนและการเลือกใช้สีขาวยในการสร้างสรรค์บนตัวผลงานประติมากรรม</p>
---	---

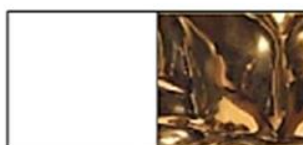
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โครงสร้างของสีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

Michael Jackson and Bubbles :Jeff Koons

Susanna Arwin: Golden age porslin

white

Gold

โครงสร้างของสีที่ใช้ในการสร้างสรรค์

จากการที่ได้ไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องงานศิลปกรรมต่างๆที่ผ่านมา นั้นผู้วิจัยค้นพบว่าผลงานของผู้วิจันั้น มีสีขาวและสีทองเป็นองค์ประกอบหลักทางทัศนศิลป์ ในการถ่ายทอดความหมาย หรือ สื่อความหมายโดยความหมายในผลงานของผู้วิจันั้นไม่ได้หมายถึงความสูงทรง หรือ ความศักดิ์สิทธิ์ ตามความเชื่อดั้งเดิมแต่โบราณ ดังเช่น ผลงานของ Jeff Koons ที่มีชื่อว่า Michael Jackson and Bubbles ที่มีลักษณะเป็นกระเบื้องเคลือบหรือ เครื่องลายคราม ที่ลำตัวของเขาและลิงเป็นสีขาวและเสื้อผ้าและขนของลิงเคลือบไปด้วยสีทองซึ่งศิลปินได้พรรณมาถึงสีทองว่า สีทองนั้นหมายถึงความอมตะ ความมีชื่อเสียง อันยาวนานอย่างผลงานงาน Michael Jackson เพลงบี๊อปที่โด่งดังถึงแม้จะเสียชีวิตไปแล้ว สีทองที่ศิลปินนำมาสร้างสรรค์ในผลงานนั้นใช้กับคนปกติทั่วไป หรือหุ่นมนุษย์ป่าที่มี figure สีขาวแล้วเสื้อผ้าเคลือบด้วยสีทองที่ปรากฏ ผลงาน Golden age porslin ของ Susanna Arwin ที่มีปรัชญาในการสร้างสรรค์ศิลปะว่า ถ้าที่จะเป็นในสิ่งธรรมดา ที่ไม่

ธรรมดา โดยผลงานของเธอ ไม่ได้กล่าวพรรณนา ถึงสีทองที่นำมาใช้ แต่ผลงานเธอนั้นได้นำสีทองมาสร้างสรรค์กับความธรรมดาสามัญของเสื้อผ้าที่เธอสวมใสบนร่างfigureที่เป็นสีขาวตัดกัน กับสีทอง ซึ่งแนวคิดเหล่านี้สอดคล้องกับแนวคิดของผู้วิจัยในการใช้สีทองในการสร้างสรรค์กับงานประติมากรรม

แต่เนื่องด้วยโลกเปลี่ยนไปงานวิจัยงานสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัยเกิดแนวคิดของ Avant guard(ศิลปะหัวก้าวหน้า) ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ด้วยความเป็นร่วมสมัยงานศิลปะก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นข้อโต้แย้งของการใช้สีทองในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำไมผู้วิจัยถึงเลือกใช้สีทองกับคนธรรมดา แล้วสีทองนั้นมีความเป็นความธรรมดาสามัญอย่างไร เนื่องจากผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของศิลปะประชานิยม มาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม สีทองนั้นทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งกับความเป็นศิลปะประชานิยม (Pop Art) จากข้อมูลของสีไทยโทน (กระทรวงวัฒนธรรม, 2558:31) ได้ให้ความสำคัญกับการใช้สีทองกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และถือว่าเป็นสีที่มีค่ามากที่สุด รวมไปถึงสีทองที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นพุทธศาสนา พระพุทธเจ้า รวมถึงศิลปะประเพณีไทยแต่ดั้งเดิมที่ให้ค่าความหมายกับสีทองเป็นของสูง หรือโดยปกติแล้วเราจะพบสีทองได้ตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือวัดวาอาราม

องค์ความรู้สีไทย สี เป็นองค์ประกอบหลักหนึ่งของงานทัศนศิลป์มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกไปจนถึงบุคลิกภาพเฉพาะตน มนุษย์รู้จักนำสี มาใช้ในชีวิตประจำวันตั้งแต่บรรพกาลด้วยน้ำมาระบายลงบนสิ่งของภาชนะเครื่องใช้ลูกแกะสลักเพื่อให้สิ่งของดังกล่าวเด่นชัดมีความเหมือนจริงมากขึ้นรวมถึงการใช้สีวาดลงบนผนังหน้าผาก่อนหินเมื่อถ่ายทอดเรื่องราวให้รู้สึกถึงพลังอำนาจการใช้สีทาตามร่างกายเพื่อกระตุ้นให้เกิดความฮึกเหิมหรือใช้สีเป็นสัญลักษณ์ในการถ่ายทอดความหมาย (กระทรวงวัฒนธรรม, 2558:31)

โครงสร้างขนาดและสัดส่วนที่ใช้ในการสร้างสรรค์

จากหลักการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้ไปศึกษามานั้นทำให้ได้ค้นพบแนวคิดเหล่านี้ที่ศิลปินได้นำมาเป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค์นั้นเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของความงามที่ถูกซ่อนไว้ผ่านตุ๊กตานำลักษณะของตุ๊กตากระเบื้องเคลือบที่เป็นกลไกของความเป็นKitschมาเล่นกับในยุคของ Pop art (ศิลปะประชานิยม) ในเรื่องของขนาดและสัดส่วนที่ตอบโจทย์ในความเป็นKitsch ที่มีความด่าขี้สามัญไม่ได้สูงทรงตามแนวคิดของผู้วิจัยที่นำเสนอผลงานประติมากรรมเรื่องไหว้ ที่เกิดขึ้นทุกวันในสังคมเป็นเรื่องปกติสามัญ ผู้วิจัยต้องการเล่าเรื่อง การไหว้ในวัฒนธรรมของคนไทยในยุคปัจจุบันที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างตรงไปตรงมาผ่านงานประติมากรรม ผลงานของผู้วิจัยจึงสอดคล้องกับรูปแบบของศิลปินดังกล่าว

4.2 กระบวนการทดลองเพื่อหารูปแบบในการสร้างสรรค์

การทดลองครั้งที่ 1 การทำร่างแบบเพื่อหาสัดส่วนที่เหมาะสมสำหรับผลงานสร้างสรรค์

สำหรับการทดลองระยะที่1 ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์ถ่ายภาพลักษณะท่าทางการไหว้ทำให้ผู้วิจัย เข้าใจในรายละเอียดของลักษณะท่าทางต่างๆของแต่ละบุคคลจากภาพจริง เพื่อสร้างความเข้าใจในสัดส่วนของแต่ละบุคคลให้ชัดเจน ผู้วิจัยได้ทดลองปรับขนาดและสัดส่วนของผลงานให้มีขนาดเล็กกว่าบุคคลจริงลงจากสัดส่วนคนจริงๆ เพื่อนำผลมาเทียบเคียงระหว่างสัดส่วนของคนจริงกับผลงาน และเป็นการทดลองปรับผลงานให้มีขนาดเล็กให้มีความคล้ายกับขนาดของตุ๊กตาตั้งโชว์ประดับประดา

โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำภาพไปทดลองตัดต่อและลดสัดส่วนงานให้มีขนาดลงกว่าขนาดของบุคคลจริงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Photo shop)

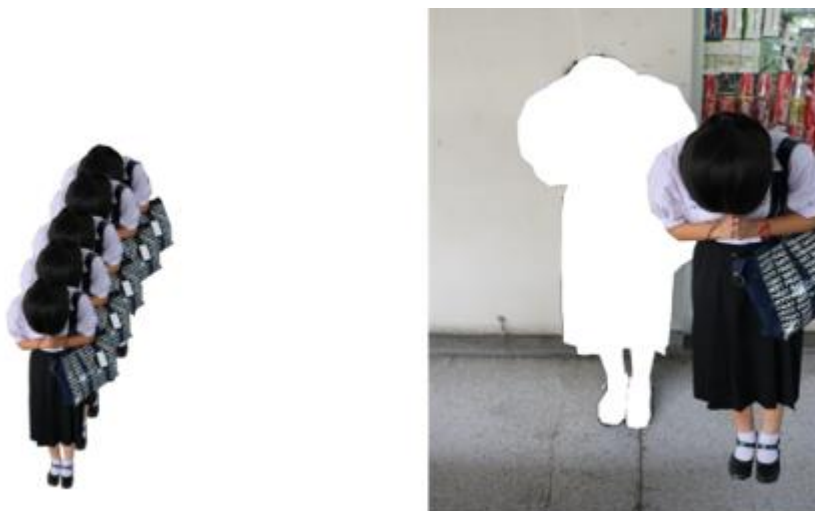
ภาพที่ 44 ภาพตัวอย่าง การทำแบบร่างผลงานเพื่อทดลองเรื่องขนาดและสัดส่วนของผลงาน

การทดลองครั้งที่ 2 การทดลองนำภาพของท่าทางการไหว้ของคนจริงมาจัดวางรูปแบบที่จะใช้สร้างงานประติมากรรม

การทดลองครั้งนี้ มีการพัฒนารูปแบบและแนวทางจากผลงานชิ้นที่1 โดยผู้วิจัยต้องการทดลองให้ผลงานประติมากรรมมีความชัดเจนมากขึ้นในเรื่องของท่าทางการไหว้ และมีทิศทางเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์จึงเริ่มมีการทดลอง โดยผู้วิจัยทดลองในเรื่องของการใช้ภาพถ่ายท่าทางเป็นการสื่อสารเรื่องราวที่เกิดขึ้น มาปรับประยุกต์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมสร้างมิติในการสร้างสรรค์งาน

ประติมากรรมให้มีความชัดเจน โดยผู้วิจัยได้ทดลองนำภาพมาเรียงซ้อนกัน ช่วยสร้างความเข้าใจ และง่ายต่อการสื่อสารต่อผู้ชม เข้าใจในท่าทางที่เกิดขึ้น

เพื่อเป็นการขยายรูปแบบการสร้างสรรค์งานประติมากรรมให้ชัดเจน หลังที่นำภาพมาเรียงกันแล้วผู้วิจัยได้ เพิ่มการทดลองโดยภาพของท่าทางการไหว้ที่ลงพื้นที่สีขาว ผู้วิจัยต้องการให้สอดคล้องตามแนวความคิด และผู้วิจัยได้ปรับแต่งภาพด้วยโปรแกรม ทางคอมพิวเตอร์ (Photo shop) เพื่อสร้างผลงานให้มีมิติความชัดเจนในเรื่องของท่าทางในการสื่อสารของงานประติมากรรม

ภาพที่ 45 ภาพตัวอย่าง การทดลองนำภาพของท่าทางการไหว้ของคนจริงมาจัดวางรูปแบบที่จะใช้สร้างงานประติมากรรม

การทดลองครั้งที่ 3 การทดลองการสร้างมิติลงบนผลงานเพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์จริงในงานประติมากรรม

เป็นการทดลองพัฒนานำไปสู่การปรับรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ ในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยมีการปรับประยุกต์ลงแสงเงาในภาพถ่ายจากบุคคลจริงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และทดลองลงสีสร้างผลงานให้มีมิติ เพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ให้ผลงานดูมีมิติเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น โดยสีที่ระบายลงไปนั้นแสดงให้เห็นคุณลักษณะของมิติมากยิ่งขึ้น เพื่อการเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ในลำดับต่อไป

สิ่งที่ผู้วิจัยทดลองสร้างสรรค์เพิ่มเติมคือ การที่ผู้วิจัย ระบายสีลงแสงเงาลงบนภาพปรับสีเพิ่มเติมเพื่อให้ ผลงานมีลักษณะเป็น 3มิติ มากขึ้น เพื่อความเข้าใจมิติที่เกิดขึ้นจากภาพจริง เป็นการทดลองสร้างสรรค์เพื่อหาหนทางที่ง่ายต่อความเข้าใจในการสร้างสรรค์งานในครั้งต่อไป

ภาพที่ 46 ภาพตัวอย่าง การทดลองสร้างมิติบนผลงาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

การทดลองครั้งที่ 4 การทดลองสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสูงงานจริงเพื่อศึกษาเรื่องของสีของงานประติมากรรม

จากการขยายภาพการทดลองของครั้งที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์มากขึ้น โดยการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทดลองพัฒนาสู่การให้ค่าสีที่ตัวงานสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความหมาย และสร้างอารมณ์ สอดคล้องกับเรื่องราวที่ผู้วิจัยนำเสนอ เรื่องราวความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราวการไหว้ในวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยทดลองสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่มีรูปแบบกึ่งเหมือนจริง(Semi-Realistic)จากภาพบุคคลจริงที่ได้ไปสังเกตการณ์และเก็บข้อมูล โดยผลงานชิ้นนี้เป็นการทดลองสร้างสรรค์ประติมากรรมรูปนักเรียนหญิงกำลังแสดงท่าทางการไหว้ การทักทายสวัสดิ์

ในช่วงแรกผู้วิจัยทดลองใช้สีเทา ก่อน เนื่องจากผู้วิจัยอยากทดลองสีเพื่อเปรียบเทียบความชัดเจนของสี ระหว่างสีขาวกับสีเทา สีไหนที่มีความกลมกลืนละมุน แสดงถึงความโดดเด่นสวยงามของเรื่องราว การไหว้การทักทายที่ปรากฏในสังคมไทย เพื่อเป็นพัฒนาการไปสู่งานชิ้นถัดไป โดยผู้วิจัยได้ใช้สีเทามา ลองสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมจริง

จากผลการทดลองการใช้สีเทานั้น ส่งผลให้ผลงานแสดงถึงความเยือกเย็นนิ่งสงบ หม่นหมอง จากผู้พบเห็นวิจัยได้นำผลการทดลองไปสอบถามบุคคลคนทั่วไปในบริบทแวดล้อมที่ทำงานของผู้วิจัย และนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ธีรพงศ์ อุทัยเสน อาจารย์พิเศษวิชาพลาสติก ประติมากรรม ปั้น หล่อ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สีเทายังไม่มีความโดดเด่นสำหรับการสะท้อนเรื่องราวของการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏ เนื่องจากตัวสีของผลงานทั้งตัวนั้นมีความเท่ากันทั้งหมดของสีเทานั้น ยังไม่สามารถสร้างจุดเด่นให้กับผลงาน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสีและเนื้อหาของผลงานยังไม่สอดคล้องเหมาะสมเท่าที่ควร

ภาพที่ 47 ตัวอย่าง การทดลองเพื่อศึกษาเรื่องของสีของงานประติมากรรม

การทดลองครั้งที่ 5 สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเพื่อศึกษาเรื่องของพื้นผิวในงานประติมากรรม

เมื่อผู้วิจัย เข้าใจกระบวนการของการกำหนดขนาดและสัดส่วนของผลงานประติมากรรมให้มีความน่าสนใจแล้วผู้วิจัยได้ปรับประยุกต์ทดลองการสร้างสรรคจากครั้งที่ผ่านมาทดลองกับพื้นผิวของงานให้มีความโดดเด่นสะดุดตาผู้ชม เพื่อแสดงให้เห็นเรื่องราวการไหว้ในวัฒนธรรมไทยที่เป็นปรากฏการณ์ในสังคมไทย จึงเลือกใช้สีเงินเคลือบผลงานให้มีความมันวาว เป็นการสะท้อนเรื่องราว

และเน้นย้ำสิ่งที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของการไหว้การทักทายในปัจจุบันที่เป็นเรื่องปกติธรรมดาๆ สามัญให้มีความน่าสนใจ

จากการที่เลือกใช้สีและลักษณะพื้นผิวที่มันวาวและโดดเด่นในการสร้างสรรค์นั้น มันมีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดและสัดส่วนของผลงานประติมากรรม เนื่องด้วยขนาดของผลงานประติมากรรมมีขนาดที่เล็กกว่าบุคคลจริงลง หรือเรียกได้ว่าเป็นการย่อขนาดสัดส่วนจากบุคคลจริงทำให้ลักษณะงานประติมากรรมมีความมันวาวไปทั้งตัวและด้วยความเงาเท่ากันไปหมดทั้งตัวผลงานนั้น ยังไม่มีความโดดเด่นในเรื่องของสีที่ผู้วิจัยต้องการจะสะท้อนแนวคิดจากตัวของผลงาน และยังไม่สามารถ สังเกตรายละเอียดในผลงานได้ชัดเจนเท่าไรนัก เนื่องจากความมันวาวเมื่อกระทบกับแสงเกิดการสะท้อนแสงเข้าสายตาทำให้รายละเอียดของผลงานที่ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์เพื่อสอดคล้องกับเรื่องราวไม่ชัดเจน อย่างเช่น ไม่สามารถสังเกตรายละเอียดสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่หนีบไว้ด้านหลังตามแต่ละจุดของผลงานได้ชัดเจน ไม่ตรงตามจุดประสงค์และสอดคล้องกับเนื้อหาของผู้วิจัย ที่ต้องการขบเน้นให้เห็นเรื่องราวของการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยของสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ในสังคมปัจจุบัน

ภาพที่ 48 ภาพตัวอย่างการทดลองสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเพื่อศึกษาเรื่องของพื้นผิวในงานประติมากรรม

4.4 การออกแบบผลงานประติมากรรมและความหมายของงาน

ตารางแสดงการอธิบายตำแหน่งการออกแบบและถอดความหมายของผลงานสร้างสรรค์

ตำแหน่งที่	การอธิบายลักษณะผลงานสร้างสรรค์แต่ละที่
1	รูปร่าง รูปทรงของผลงานสร้างสรรค์
2	ท่าทางการไหว้
3	ผลงานประติมากรรม
4.	ลักษณะกายภาพของบุคคลจริงที่นำมาสร้างสรรค์

ภาพที่ 49 ผลงานชิ้นแรก ชื่อ คุณครู สวีสติ

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ ตัวผู้วิจัยเองที่ปัจจุบันนั้นมีอาชีพเป็นครูและ ดำรงชีวิตการทำงานอยู่ในโรงเรียนจึงอยากถ่ายทอดประสบการณ์เรื่องราวที่ของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิถีชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

2. ท่าทางการไหว้

เป็นท่าทางการทักทายที่เกิดขึ้นของผู้รับไหว้ที่เป็นครู ยืนพนมมือรับไหว้ระดับอก ซึ่งเป็นท่าทางปกติสามัญทั่วไปของครูที่ยืนรับไหว้จากนักเรียน ของการยืนเฝ้าหน้าโรงเรียน

3. ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์มีรายละเอียดไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าของครูที่สวมใส่นั้นเป็นชุดกระโปรง หรือที่เรียกว่าแซ็ก ตัวเดี่ยว สวมรองเท้าผ้าใบ ยืนสะพายกระเป๋าและใส่แว่นตาตามแบบฉบับจริงของตัวผู้วิจัยที่ได้นำตัวเองที่เป็นครูสอนศิลปะในปัจจุบันมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ โดยใส่รายละเอียดของการแต่งกายที่บ่งบอกความเป็นตัวเองของครูในยุคสมัยปัจจุบัน เพื่อต่อยอดถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น ขณะที่ครูกำลังแสดงท่าทีของการรับไหว้ จากการทักทายของนักเรียน ด้วยรายละเอียดและองค์ประกอบของเครื่องแต่งกายในผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการแสดงถึงสถานะของตัวบุคคล แสดงบุคลิกลักษณะ อย่างผลงานชิ้นนี้ที่บ่งบอกถึงสถานะตามองค์ประกอบจึงได้เกิดสภาวะที่เรียกร้องให้ผู้ชมเกิดจินตนาการตามที่ได้เห็นผลงาน

ภาพที่ 50 ผลงานชิ้นที่ 2 นักเรียนหญิงสวัสดี

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์การไหว้ของนักเรียนหญิง ทำการสวัสดีทักทายคุณครูในโรงเรียน นักเรียนหญิงยืนยกมือพนมขึ้นไหว้ด้วยความตั้งใจและถูกต้อง

2. ท่าทางการไหว้

ท่าทางของนักเรียนหญิง ที่ไหว้สวัสดิ์ทักทายคุณครู ด้วยท่าที่อ่อนนุ่ม ในลักษณะที่แสดงให้เห็นความตั้งใจของการไหว้ การทักทายที่เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนกับครู

3. ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะของบุคคลจริงในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์มีรายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็นชุดนักเรียนหญิง เป็นเครื่องแบบเครื่องแต่งกายที่บ่งบอก ชี้อัตลักษณ์ของสถานภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเช่น ชุดนักเรียน รวมทั้ง แว่นตาที่สวมใส่ รองเท้านักเรียน ถุงเท้านักเรียน กระเป๋านักเรียนที่วางวางอยู่ข้างลำตัวนักเรียนหญิงนั้น เป็นการแสดงเรื่องราว สถานภาพตัวบุคคล ที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม สามารถจินตนาการตามได้

ภาพที่ 51 ผลงานชื่อ นักเรียนชาย สวัสดิ์

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชาย นักเรียนชายที่กำลังทำการสวัสดิ์ทักทายคุณครูในโรงเรียน ในขณะที่มือถือกระเป๋านักเรียน

2. ท่าทางการไหว้

ท่าทางการไหว้ ของนักเรียนชายในลักษณะท่าที่ที่รับแรง โดยการไหว้ทุกๆที่มีกระเป๋านักเรียนหนีบไว้ข้างลำตัว โดยยกมือขึ้นไหว้สูงตามระดับที่ยกกระเป๋านักเรียน แสดงลักษณะความเร่งรีบของการไหว้

3.ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคเพิ่มรายละเอียดไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็นชุดนักเรียนชาย ที่เป็นเครื่องแบบเครื่องแต่งกายที่บ่งบอก ชี้อัตตาของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเป็นเช่น ชุดนักเรียน รวมทั้งรองเท้า นักเรียน ถุงเท้านักเรียนที่สวมใส่ และ กระเป๋านักเรียนที่หนีบแนบไว้อยู่ข้างลำตัวนักเรียนชายนั้น เป็นการร้อยเรื่องราว สถานภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชมสามารถจินตนาการตามได้

ภาพที่ 52 ผลงานชื่อ : นักศึกษาวิชาทหาร สวัสดิ์

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกนักศึกษาวิชาทหารผู้ชายที่มีรูปร่างสูงเพรียวสวมใส่ชุดวิชาทหาร ที่กำลังไหว้สวัสดิ์ ตักทายคุณครูในโรงเรียน

2. ทำทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ท่าทางการไหว้ ของนักศึกษาวิชาทหารผู้ชาย เป็นท่าทางการไหว้ตักทายที่เกิดขึ้นของนักศึกษาวิชาทหาร ที่กำลังไหว้สวัสดิ์ตักทายคุณครู ท่าทางการไหว้การตักทายนั้นเป็น ท่าทางการไหว้การตักทายที่ผิด ไม่เหมาะสมกับเครื่องแบบที่สวมใส่

3.ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์มีการเพิ่มรายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็นชุดนักศึกษาวิชาทหาร ที่เป็นรูปแบบเครื่องแต่งกายที่บ่งบอก ชี้อัตของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเช่น ชุดเครื่องแบบนักเรียนชายวิชาทหาร รวมทั้งรองเท้าบูทสูงหุ้มข้อของนักเรียนวิชาทหารที่สวมใส่ เป็นการเล่าเรื่องราว แสดงสถานะภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม สามารถจินตนาการตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้

ภาพที่ 53 ผลงานชื่อ: สวัสดิ์ค๊ะ
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกเป็นผู้หญิงยุคสมัยใหม่ทั่วไป ที่สามารถบอบเจอได้ตามท้องถนน แสดงการไหว้ทักทายท่าทางที่เร่รือ

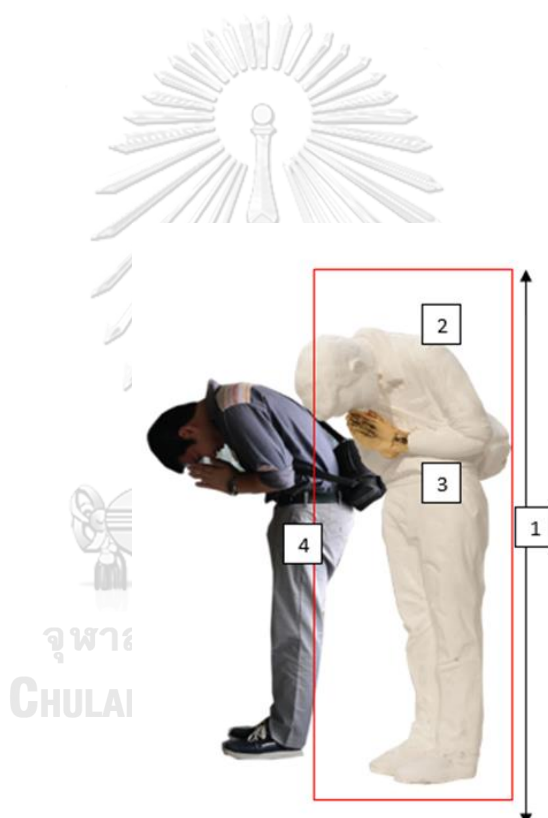
2.ท่าทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ท่าทางของการไหว้ ของผู้หญิงวัยทำงาน ในยุคปัจจุบัน ที่กำลังแสดงท่าทางการไหว้ทักทายกับผู้คนทั่วไปตามท้องถนน ที่กำลังทำท่าทางยกมือไหว้สวัสดิ์ค๊ะทักทาย ด้วยท่าที่เร่รือ เป็นท่าไหว้ทักทายในขณะที่เดินผ่าน ทำท่ายกมือขึ้นไหว้ทั้งๆที่หนีบแฟ้มงานอยู่

3.ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์มีการเพิ่มรายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของ

เสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็น เครื่องแต่งกายของผู้คนในยุค สังคมสมัยใหม่ที่บ่งบอก ชีวีชีวิตของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด ตัวอย่างเช่น เสื้อผ้า และกางเกงแบบ สมัยใหม่นั้น รวมทั้งรองเท้าผ้าใบที่สวมใส่ เป็นที่นิยมของผู้คนในยุคสังคมปัจจุบัน แพนชั่นของรองเท้า ผ้าใบลำลอง ของการทำงานในยุคเร่งด่วน เป็นการเล่าเรื่องราว ของสถานการณ์เร่งรีบนี้ได้ แสดง สถานภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ ผู้ชม สามารถจินตนาการตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ ถ้าเป็นผู้ชมเองนั้นจะทำท่าทางไหนสำหรับการ ทักทายในขณะนั้นๆ

ภาพที่ 54 ผลงานชื่อ :ชายผู้นอบน้อมสวัสดี

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

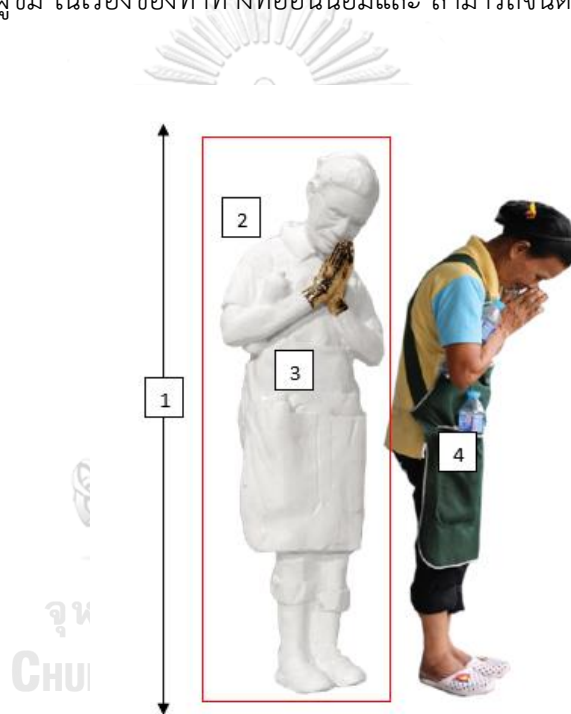
ผู้วิจัยเลือกผู้ชายที่ไหว้ทักทายด้วยความตั้งใจและนอบน้อม กำลังยื่นก้มศีรษะโค้งลงยกมือทำการไหว้ทักทาย

2. ท่าทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ท่าทางของการไหว้ ของผู้ชายในวัยทำงาน ที่แสดงท่าทางการไหว้ด้วยท่าที่ นอบน้อมถ่อมตนของผู้ชาย ที่กำลังทำท่าทางก้มหัวลงยกมือไหว้สวัสดีทักทายผู้คนกลับอย่างนอบน้อม

3. ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะของบุคคลจริงในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์มีการเพิ่มรายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็นเครื่องแต่งกายของผู้คนในยุค สังคมสมัยใหม่ที่บ่งบอก ชี้อัตลักษณ์ของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเช่น เสื้อผ้า และกางเกงแบบสมัยใหม่ตามสมัยนิยมนั้น รวมทั้งท่าทางการสะพายกระเป๋าของผู้คนในยุคสังคมปัจจุบัน เป็นการเล่าเรื่องราว แสดงสถานภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องไห้ผู้ชม ในเรื่องของท่าทางที่อ่อนน้อมและ สามารถจินตนาการตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้

ภาพที่ 55 ผลงานชื่อ: ป้าแม่บ้านสวัสดิ์

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

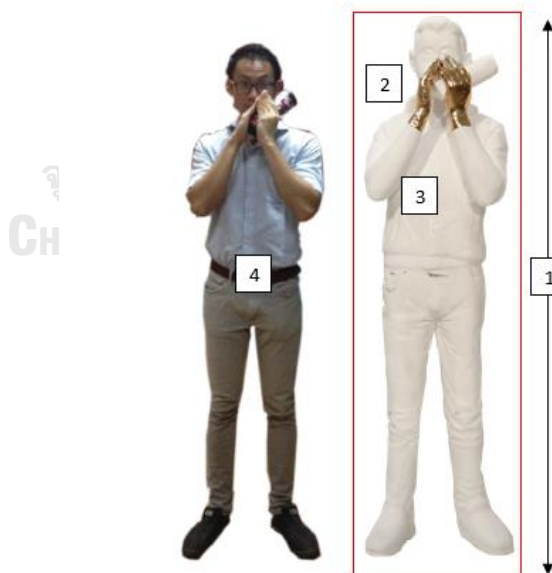
ผู้วิจัยเลือก รูปร่าง รูปทรง ของป้าแม่บ้าน ป้าแม่บ้านรูปร่างผอมเล็กที่สวมใส่ชุดทำงาน และสวมผ้ากันเปื้อนปกติทั่วไปตามแบบฉบับของพนักงานทำความสะอาด

2. ท่าทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ท่าทางของการไหว้ ของป่าผู้สูงวัย เป็นป่าแม่บ้าน ที่แสดงท่าทางการไหว้ ทักทาย แม่บ้าน ที่กำลังทำท่าทางก้มหัวลงยกมือไหว้สวัสดีทักทายผู้คนกลับ ด้วยท่าที่สุภาพ เรียบร้อย แสดงความตั้งใจโดยการที่โน้มหัวลงเล็กน้อย ในขณะที่แขนอีกข้างหนึ่งได้หนีบขวดน้ำ พลาสติก

3. ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน โดยมีเพิ่ม รายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็น นั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นแม่บ้านทำความสะอาดในยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้ เป็นเครื่องแต่งกายแม่บ้าน ในสังคมสมัยใหม่ที่บ่งบอก ชี้อัตลักษณ์ของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเช่น เสื้อผ้า และกางเกงขายาวที่พับ ขาขึ้น ข้างหนึ่งสั้นและอีกข้างหนึ่งยาว แสดงให้เห็นถึงสภาวะที่ไม่ตั้งใจ เนื่องด้วยอยู่ในขณะปฏิบัติงาน รวมทั้ง ผ้ากันเปื้อนที่สวมใส่ และกระเป๋าผ้ากันเปื้อนที่มีขวดน้ำพลาสติกใส่อยู่ เป็นการเล่าเรื่องราว แสดงสถานภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สถานการณ์ความกะทันหันที่ต้อง ทักทายกันในระหว่างปฏิบัติงาน เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม ในเรื่องของ ท่าทางการไหว้และผู้ชมสามารถจินตนาการตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้

ภาพที่ 56 ผลงานชื่อ:สวัสดีครับ

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือก รูปร่าง รูปทรง ของผู้ชายในชุดทำงาน ที่สามารถพบเจอได้ตามท้องถนนหนทางในชีวิตประจำวัน ที่ยื่นถือแก้วกาแฟพกทักทายสวัสดิ์

2.ท่าทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ ท่าทางการไหว้ทักทายของผู้ชายที่กำลังทำท่าทางยกมือไหว้สวัสดิ์ทักทายผู้คนที่ยื่นถือแก้วกาแฟ ด้วยท่าที่รีบเร่ง

3.ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคเพิ่มรายละเอียดไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็นเครื่องแต่งกายของคนในยุค สังคมสมัยใหม่ที่บ่งบอก ชี้อัตของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเช่น เสื้อผ้า และกางเกงขาเดฟแบบทันสมัยนั้น รวมทั้งรองเท้าที่สวมใส่ ของผู้คนในยุคสังคมปัจจุบัน ของการทำงานในยุคเร่งด่วน เป็นการบ่งบอก แสดงสถานะภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม สามารถจินตนาการตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ ถ้าเป็นผู้ชมเองนั้นจะทำท่าทางไหนสำหรับการทักทายในขณะนั้นๆ

ภาพที่ 57 ชื่อผลงาน:หนุ่มออฟฟิศสวัสดิ์

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกของหนูมออฟฟิศทำงานในยุคสมัยใหม่ทุกๆไป ที่สามารถพบเจอได้ตามท้องถนนหนทางในชีวิตประจำวัน ที่ยื่นขอบม้วนกระดาษทักทายสวัสดิ

2.ท่าทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ท่าทางการไหว้ ของหนูมออฟฟิศ ในยุคปัจจุบัน ที่แสดงท่าทางการไหว้ทักทายกับผู้คนที่ไปตามท้องถนนที่กำลังทำท่าทางยกมือไหว้สวัสดิทักทายผู้คนที่กำลังหอบม้วนกระดาษโดยหนีบไว้ด้านข้างลำตัว ด้วยท่าที่ที่รีบเร่ง

3.ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน โดยมีการเพิ่มรายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าที่แสดงให้เห็นนั้นได้บ่งบอกถึงความ เป็นยุคสมัยปัจจุบัน โดยเสื้อผ้าที่สวมใส่ในผลงานนี้เป็นเครื่องแต่งกายของผู้นั้นในยุค สังคมสมัยใหม่ที่บ่งบอก ชีชีดของสถานะภาพของผลงานได้อย่างชัดเจน โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมดทั้งหมด อย่างเช่น เสื้อยืด หมวกแก๊ปที่สวม ม้วนกระดาษที่หอบไว้ด้านข้าง และกางเกงยีนส์แบบทันสมัยนั้น รวมทั้งรองเท้าที่สวมใส่ ของหนูมออฟฟิศในยุคสังคมปัจจุบัน ของการทำงานแข่งกับเวลา เป็นการบ่งบอก แสดงสถานภาพตัวบุคคล และภาวะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม สามารถจินตนาการตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ ถ้าเป็นผู้ชมเองนั้นจะทำท่าทางไหนสำหรับการทักทายในขณะนั้นๆ

ภาพที่ 58 ชื่อผลงาน:McDonald สวัสดิภาพ

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

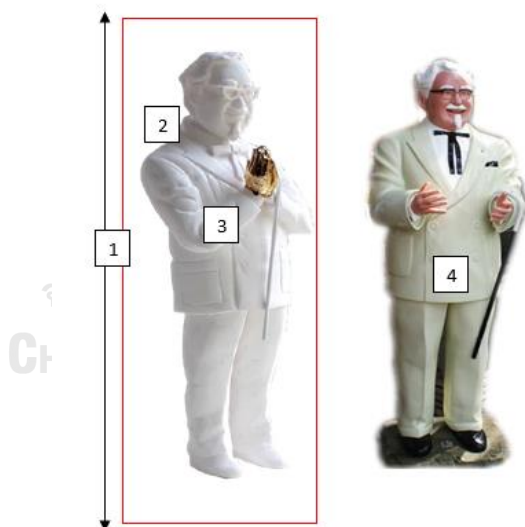
ผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ตัวมาสคอต (Mascot) จริงที่ตั้งอยู่หน้าร้าน McDonald

2. ทำทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานตามจริงจากตัวมาสคอตที่สื่อแสดงท่าทางการยืนไหว้ ทักทายสวัสดิ์ อยู่ที่หน้าร้านค้า

3. ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายมาสคอต(Mascot) จริงในปัจจุบัน โดยเพิ่มรายละเอียดการสร้างสรรค์ ของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า ตามที่หุ่นมาสคอตใส่ อาจจะลดทอนบางอย่างลงแต่ยังคง แสดงสถานะภาพของมาสคอตของMcdonaldเดิมได้ โดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมด อย่างเช่น ชุดเอี๊ยม และรองเท้าบูทนั้นเป็นสิ่งที่สื่อแสดงสถานะภาพตัวมาสคอตMcdonald ที่ทำท่าไหว้ในวัฒนธรรมไทย เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม ตระหนักคิดถึงท่าทางไหว้ที่เป็นแบบอย่างของวัฒนธรรมไทยที่คนต่างชาติได้นำไปใช้และไปปฏิบัติ

ภาพที่ 59 ชื่อผลงาน :KFC สวัสดิ์

1. รูปร่าง รูปทรงของผลงาน

ผู้วิจัยเลือกลักษณะเป็นตัวมาสคอต(Mascot)จริงที่ตั้งอยู่หน้าร้านKFC โดยปรับประยุกต์ ท่าทาง แสดงท่าทางของการไหว้ทักทาย สวัสดิ์

2. ทำทางการไหว้

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ตามจริงจากตัวมาสคอต(Mascot) ประจำร้านKFC โดยผู้วิจัยมีการปรับประยุกต์ให้มาสคอต(Mascot) แสดงท่าทางของการไหว้เป็นท่าทางของการยืนไหว้ เป็นท่าทางที่ยืนตรง ใบหน้าตรงยิ้ม ยกพนมมือขึ้นสวัสดี

3.ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายมาสคอต(Mascot) จริงในปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคการสร้างสรรค์ปรับประยุกต์ท่าทางใหม่ให้มีลักษณะท่าทางของการไหว้การทักทาย ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดของเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า ตามที่มาสคอตKFCสวมใส่นั้นแสดงสถานะภาพของมาสคอตของKFCโดยรายละเอียดและองค์ประกอบของผลงานทั้งหมด อย่างเช่น ชุดสูท ไม้เท้า และรองเท้านั้น รวมถึง แวนตานั้นเป็นสิ่งที่สื่อแสดงสถานะภาพตัวมาสคอตKFC ที่ทำท่าไหว้ในวัฒนธรรมไทย เป็นผลงานที่ดึงดูดความสนใจและเรียกร้องให้ผู้ชม ตระหนักคิดถึงท่าทางไหว้ที่เป็นแบบอย่างของวัฒนธรรมไทยที่คนต่างชาติได้นำไปใช้และไปปฏิบัติ

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

5.1 เนื้อหา

5.1.1 การไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต

5.2 การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี การไหว้ในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้

5.3 การไหว้ที่ถูกลำนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาด

5.2 กระบวนการสร้างสรรค์

5.2.1 รูปทรง

5.2.2 สี

5.2.3 สัดส่วน

5.3 กระบวนการนำเสนอผลงาน

5.3.1 การติดตั้ง

5.4 ผลสัมฤทธิ์

5.1 เนื้อหา

5.1.1 การไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต

ผู้วิจัยคัดเลือกผลงานกลุ่มของครูกับนักเรียน มาสร้างสรรค์ เพื่อแสดงให้เห็นความงดงามของการไหว้ที่ถูกต้องและความงดงามของความไม่ถูกต้องตามจารีตประเพณี เนื่องจากเป็นการทักทายที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยในฐานะที่มีอาชีพเป็นครู การไหว้ การทักทายที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งถือได้ว่าเป็น การไหว้ การทักทายในชีวิตประจำวัน ธรรมดาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติในสังคมไทย ไม่ว่าจะที่โรงเรียนหรือนอกสถานที่ สามารถเกิดขึ้นได้ทุกวัน และทุกเวลา ผู้วิจัยต้องการสื่อ

แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์จริงๆที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน ผลงานเป็นการเล่าเรื่องจากสถานการณ์ที่มีการไหว้การทักทายเกิดขึ้นจริง ผู้วิจัยต้องการให้ผลงานเป็นการสะท้อนพฤติกรรมของการไหว้การทักทายปราศรัยระหว่างครูกับนักเรียน โดยสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารนั้นเป็นการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นของการไหว้ทักทายในชีวิตประจำวันในโรงเรียน เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ปรากฏขึ้นในสังคมปัจจุบัน และสามารถสื่อความหมายต่อผู้ชมได้

5.2 กระบวนการสร้างสรรค์

5.2.1.1 ชุดการไหว้ที่ถูกต้อง

ภาพที่ 60 นักเรียนหญิงสวัสดี

ชุดการไหว้ ของครูกับนักเรียนที่ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของกรอบความถูกต้องของการไหว้ ที่เกิดจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยที่นำมาถ่ายทอดผ่านประติมากรรม ที่แสดงให้เห็นถึงเรื่องราวของการทักทายระหว่างครูและนักเรียนในชีวิตประจำวันในโรงเรียน ของผู้วิจัยที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

รูปทรง

ภาพที่ 61 ผลงาน: คุณครูสวัสดิ์

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบบุคคลที่มีอาชีพเป็นครู เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ ตัวผู้วิจัยเองที่ปัจจุบันนั้นมีอาชีพเป็นครูและ ดำรงชีวิตการทำงานอยู่ในโรงเรียนจึงอยากถ่ายทอดประสบการณ์เรื่องราวที่ของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิถีชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนของคนจากบุคคลจริงผลงาน โดยมีการลดทอนสัดส่วนลงให้มีขนาดเล็กลงเหลือขนาดประมาณ 15 นิ้ว เพื่อให้ความสมดุลและสอดคล้องกับเนื้อหา

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการรับไหว้ จากนักเรียน เป็นท่าทางการทักทายที่เกิดขึ้นของผู้รับไหว้ที่เป็นครู ซึ่งเป็นท่าทางปกติสามัญทั่วไปของครูที่ยืนรับไหว้จากนักเรียน ซึ่งเป็นท่าทางที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดให้เห็นประสบการณ์จริง ของการยืนเฝ้าหน้าโรงเรียนเพื่อทำการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่มีหน้าที่ทักทายต้อนรับนักเรียนเข้าสู่โรงเรียน สอดคล้องตามที่ รัศมี สุทธิภิบาลแทน และ อารมณ ฉนวนจิตร (2537: 49-52) ได้พูดถึงรูปแบบการไหว้ไว้ว่า ระดับ 3 ส่วนการรับไหว้ ใช้สำหรับการเคารพจากผู้มีอาวุโสน้อยกว่า ให้ประณมมือยกขึ้นอยู่ในระดับอก ปลายนิ้วอยู่ระหว่างปลายคาง ก้มหน้าเล็กน้อย

รูปทรง

ภาพที่ 62 ผลงาน: นักเรียนหญิงสวัสดี

ผู้วิจัยเลือกกำหนด รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบที่เสมือนคล้ายบุคคลจริงที่เป็นนักเรียนหญิง เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ นักเรียนหญิง จริงๆในปัจจุบันจากการที่ได้ไปสังเกตการณ์จากสถานที่จริงในโรงเรียน เพื่อเป็นการเล่าเรื่องราวการไหว้ของนักเรียนหญิง กับการสวัสดีทักทายคุณครูในโรงเรียนที่เกิดขึ้นจริง

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการไหว้ ของนักเรียนหญิง เป็นท่าทางการไหว้ทักทายที่เกิดขึ้นของนักเรียนหญิง ที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของนักเรียนหญิง ที่กำลังไหว้สวัสดีทักทายคุณครู ด้วยท่าที่อ่อนน้อม โดยการวางกระเป๋านักเรียนไว้ข้างลำตัวที่พื้น เป็นท่าที่ที่แสดงให้เห็นความตั้งใจของการไหว้ การทักทายที่เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนกับครู เป็นการแสดงถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสังคม สอดคล้องกับข้อมูลของท่าทางการไหว้ที่ถูกต้องของ วารสารวัฒนธรรมไทย,

2537 ที่กล่าวไว้ถึงการไหว้ครู อาจารย์ ให้ไหว้ในระดับ 2 คือ ยกมือที่ประนมขึ้นจรดส่วนกลางของหน้าพร้อมกับก้มหน้าลงรับมือให้ปลายหัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้จรดกระหว่างคิ้ว

5.2.2.2 การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี การไหว้ในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอความงตงามที่เกิดจากการไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณีการไหว้ การทักทายสวัสดี เป็นปกติในชีวิตสามัญประจำวันที่เกิดขึ้น ตามสถานที่ต่างๆ ตามท้องถนน ที่เราสามารถพบปะหรือเห็นได้ในทุกวันของผู้คนในสังคม ผู้วิจัยต้องการสื่อแสดงให้เห็นถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ที่มีการไหว้สวัสดีทักทาย ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การทักทาย แบบปัจจุบันทันด่วน ทักทายด้วยความจำเป็นในรูปแบบต่างๆ แต่ก็ยังคงทำท่าทางการไหว้ ไม่ว่าจะเป็น การรับไหว้ ไหว้ตอบ ไหว้ทักทายกันในรูปแบบต่างๆ ที่ดูเหมือนจะธรรมดาแต่มันมีลักษณะท่าทางที่น่าสนใจ เพราะมีทั้งสิ่งของ ข้าวของต่างๆที่หอบหิ้ว หนีบ หรือ ถือไว้ เช่น พนักงานบริษัทที่ไหว้ทักทายในขณะที่ถือแก้วน้ำ แม่บ้านที่ยืนรับไหว้และไหว้โต้ตอบกลับขณะที่แขนอีกข้างหนีบขวดน้ำไว้ได้จึกแร้ คนทำงานต่างๆไปก้มหัวลงไหว้ด้วยท่าทางที่นอบน้อมโดยสะพานกระเป๋าวี้อันหลัง หม่อม ออฟฟิศที่ไหว้ทักทายในขณะที่มือหนีบม้วนกระดาษพะรุงพะรุ้ง นักเรียนที่ยกมือขึ้นไหว้พร้อมกระเป๋านักเรียน นักศึกษาวิชาทหารที่ยกมือไหว้โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ความแตกต่างกัน และสามารถพบเห็นได้จากทุกๆสถานที่ในชีวิตประจำวัน หรือตามท้องถนนทั่วไปในสังคม

สวัสดีครับ บ้าแม่บ้านสวัสดี ชายผู้นอบน้อมสวัสดี สวัสดีค่ะ หม่อมออฟฟิศสวัสดี

นักเรียนชายสวัสดี นักศึกษาวิชาทหารสวัสดี

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 63 ผลงาน: การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีต

ชุดการไหว้ ของบุคคลทั่วไปที่ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของกรอบของการไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณี การไหว้ในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้โดยผู้วิจัยนำมาถ่ายทอดผ่านประติมากรรม ที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของการไหว้ทักทายของผู้วิจัยที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

รูปทรง

ภาพที่ 64 ผลงาน:สวัสดีครับ

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบของบุคคลจริงที่เป็นผู้ชายวัยทำงาน ยุคสมัยใหม่ทั่วไป ที่สามารถพบเจอได้ตามท้องถนนหนทางในชีวิตประจำวันเพื่อให้กับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ตั้งนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ ผู้ชายสวมใส่ชุดทำงานปกติ เสื้อผ้าที่บ่งบอกความเป็นผู้ชายวัยทำงานในโลกยุคจริงในปัจจุบัน ที่ยื่นถือแก้วกาแฟทักทายสวัสดี ในสถานการณ์เร่งด่วน การแข่งขันกับเวลาในการเดินทางไปทำงาน ในสังคมเมืองปัจจุบัน จากการที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์และ พบเจอเหตุการณ์ของการทักทายทำที่ดังกล่าว จากสถานที่จริงตามสถานที่จริง สวัสดิ์ทักทายแบบเร่งรีบตามท้องถนนทางเดินที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการไหว้ ของผู้ชายวัยทำงาน ในยุคปัจจุบัน ที่แสดงท่าทางการไหว้ทักทายกับผู้คนทั่วไปตามท้องถนน ที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของผู้ชายวัยทำงานในโลกยุคปัจจุบัน ที่กำลังทำท่าทางยกมือไหว้สวัสดิ์ทักทายผู้คนด้วยทั้งที่มีถือแก้วกาแฟ ด้วยท่าที่รีบเร่ง

ในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน เป็นท่าไหว้ทักทายในขณะที่เดินผ่าน โดยการไหว้ต่างๆที่ไม่ได้คำนึงถึง สิ่งที่อยู่รอบข้างเป็นแก้วกาแฟอยู่ เป็นท่าที่ที่แสดงให้เห็นถึงการไหว้ทักทายในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วนหลีกเลี่ยงกับการที่จะวางแก้วกาแฟลงได้ ขณะนั้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมันกลับเป็นการแสดง ท่าที่ที่แสดงถึงการทักทายในขณะที่ความเร่งรีบในสังคมเมืองปัจจุบัน

รูปทรง

ภาพที่ 65 ผลงาน: แม่บ้านสวัสดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้เป็นแม่บ้าน เพื่อให้เข้ากับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ตั้งนั้น เพื่อให้เกิดความสมบอบาทและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ แม่บ้านรูปร่างผอมเล็กที่สวมใส่ชุดทำงาน และสวมผ้ากันเปื้อนปกติทั่วไปตามแบบฉบับของพนักงานทำความสะอาด กำลังทำท่าทางก้มหัวลงยกมือไหว้ทักทายสวัสดี เป็นสถานการณ์ปัจจุบันจากการที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์ พบเจอกับเหตุการณ์ ของการทักทายในท่าที่ดังกล่าว จากสถานที่จริงที่ได้ไปสังเกตการณ์มา

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการไหว้ ของป้าผู้สูงวัย เป็นป้าแม่บ้าน ในยุคปัจจุบัน ที่แสดงท่าทางการไหว้ทักทาย สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดท่าทีของป้าแม่บ้านคือการ ถ่ายทอดท่าทาง จากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น โดยลักษณะท่าทีของผลงานสร้างที่สรรค์ขึ้นนี้จึง เป็นการแสดงออกของป้าแม่บ้านที่กำลังทำท่าทางก้มหัวลงยกมือไหว้สวัสดีทักทายผู้คนกลับ ด้วย ท่าทีที่สุภาพเรียบร้อย แสดงความตั้งใจโดยการที่โน้มหัวลงเล็กน้อยในขณะที่แขนอีกข้างหนึ่งได้หนีบ ขวดน้ำพลาสติกไว้ และในกระเป๋าค้นหน้าของผ้ากันเปื้อนก็ได้เสียบขวดน้ำพลาสติกไว้ที่กระเป๋า เป็นการ แสดงท่าทีการไหว้การทักทาย แบบปัจจุบันทันด่วน ในขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ และไม่สามารถจะหลีกเลี่ยง ได้

รูปทรง

ภาพที่ 66 ผลงาน: ชายผู้มอบนมสวัสดี

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบที่เสมือน คล้ายบุคคลจริงที่เป็นผู้ชายที่แสดงการไหว้การทักทายที่นอบน้อม เพื่อให้เข้ากับเนื้อหาในผลงานที่ กำหนดไว้ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัย

เลือกสร้างสรรค์ ผู้ชายที่สวมใส่ชุดทำงานปกติทั่วไป กำลังยืนทำท่าก้มศีรษะลงทำการไหว้ทักทาย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากการที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์และ พบเจอกับเหตุการณ์ ของการ ทักทายในท่าที่ดังกล่าว จากสถานที่จริงที่ได้ไปสังเกตการณ์มา เป็นผู้ชายที่มีลักษณะรูปร่างค่อนข้าง ใหญ่ก้มศีรษะลงไหว้ด้วยความความนอบน้อมที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการไหว้ ของผู้ชายในวัยทำงาน ในยุค ปัจจุบัน ที่แสดงท่าทางการไหว้ทักทาย ที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดท่าที่นอบน้อมถ่อมตนของผู้ชาย จากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของผู้ชายผู้แสดง ความอ่อนน้อมถ่อมตน ที่กำลังทำท่าทางก้มหัวลงยกมือไหว้สวัสดีทักทายผู้คนกลับอย่างนอบน้อม ด้วยท่าที่ที่ตั้งใจโดยการที่โน้มตัว ก้มหัวด้วยความอ่อนช้อย การทักทายในรูปแบบที่ตั้งใจ กำลังทำท่า ทางไหว้ในขณะที่มีกระเป๋าสะพายพาดอยู่ด้านหลัง แต่ก็สามารถทำการไหว้ทักทาย เป็นการแสดงถึง สภาวะที่อ่อนน้อมถ่อมตนกับผู้ใหญ่ ตัวผลงานชิ้นนี้สอดประสานแสดงความกลืนกลืนทางทัศนศิลป์ไป ด้วยเรื่องรูปร่างรูปทรง ที่อ่อนช้อยแสดงให้เห็นจุดเด่นหรือเส้นโค้งเส้นที่สอดประสานนำสายตาให้เห็น ความอ่อนน้อมถ่อมตนของการไหว้การทักทาย ดังที่ วิชัย สุธีรชานนท์, 2530: 7-8 ได้พูดถึงวัฒนธรรม ของไทยที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งต่างชาติรู้จักกัน คือ การไหว้ เป็นการทักทายปราศรัย และแสดงความ คารวะต่อกันตามสมควรแก่วัย ทั้งในเวลาพบหรือจะจากกัน การไหว้นี้คนไทยทำได้นุ่มนวล อ่อนโยน

รูปทรง

ภาพที่ 67 ผลงาน: สวัสดีค่ะ

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบที่เสมือนคล้ายบุคคลจริงที่เป็นผู้หญิงยุคสมัยใหม่ทั่วไป ที่สามารถพบเจอได้ตามท้องถนน เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ ผู้หญิงที่สวมใส่ชุด เสื้อผ้าที่บ่งบอกความเป็นผู้หญิงทำงานในโลกยุคจริงในปัจจุบัน โลกแห่งความเร่งรีบ เร่งด่วน การแข่งขันกับเวลาในการเดินทาง ในสังคมปัจจุบันจากการที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์และ พบเจอเหตุการณ์ของการตกท้ายท่าที่ดังกล่าว จากสถานที่จริงตามท้องถนน ทางเดินที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการไหว้ ของผู้หญิงวัยทำงาน ในยุคปัจจุบัน ที่กำลังแสดงท่าทางการไหว้ที่ตกท้ายกับผู้คนทั่วไปตามท้องถนน ที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของผู้หญิงในโลกยุคปัจจุบันที่กำลังทำท่าทางยกมือไหว้สวัสดีตกท้ายผู้คน ด้วยท่าที่รีบเร่ง เป็นท่าไหว้ตกท้ายในขณะที่เดินผ่าน โดยการไหว้ต่างๆที่ไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องในท่าทางที่เกิดขึ้น แต่เป็นท่าทางการไหว้ที่ไหว้ทั้งที่แขนอีกข้างหนีบแฟ้มงานไว้ที่จักแร้ เป็นท่าที่ที่แสดงให้เห็นถึงการไหว้ตกท้ายในสถานการณ์เร่งด่วน ยกมือขึ้นไหว้ต่างๆที่หนีบแฟ้มงานอยู่ แต่ด้วยในขณะนั้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมันกลับเป็นเป็นการแสดงท่าที่ที่แสดงถึงการตกท้ายในขณะที่ความเร่งรีบในสังคมปัจจุบัน

รูปทรง

ภาพที่ 68 ผลงาน: หนู่มออฟฟิตส์วีสดี

รูปทรง

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบที่เสมือนคล้ายบุคคลจริงที่เป็นหนุ่มออฟฟิศทำงานในยุคสมัยใหม่ทั่วไป ที่สามารถพบเจอได้ตามท้องถนน หนทางในชีวิตประจำวันเพื่อให้กับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ดั่งนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ ผู้ชายสวมใส่ชุดสมัยใหม่ ประกอบเสื้อยืดและกางเกงยีนส์ เสื้อผ้าที่บ่งบอกความเป็นผู้ชายวัยหนุ่มที่ทำงานในโลกยุคจริงในปัจจุบัน ที่ยืนหอบม้วนกระดาษทักทายสวยดี ในสถานการณ์เร่งด่วน ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการที่จะไหว้ทักทายผู้คนที่ทั้งที่หอบม้วนกระดาษ แสดงถึงสถานจริงของการทักทาย ในสังคมที่เกิดขึ้น จากการที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์และ พบเจอเหตุการณ์ของการทักทายทำที่ดังกล่าว จากสถานที่จริงตามสถานที่จริง ที่เป็นการสวยดีทักทายแบบเร่งรีบตามท้องถนนทางเดิน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางการไหว้ ของหนุ่มออฟฟิศ ในยุคปัจจุบัน ที่แสดงท่าทางการไหว้ทักทายกับผู้คนที่ทั่วไปตามท้องถนน โดยผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็นลักษณะท่าที่ดังกล่าว ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของหนุ่มออฟฟิศในโลกยุคปัจจุบัน ที่กำลังทำท่าทางยกมือไหว้สวยดีทักทายผู้คนที่ทั้งกำลังหอบม้วนกระดาษโดนหนีบไว้ด้านข้างลำตัว ด้วยท่าที่รีบเร่ง ในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน เป็นท่าไหว้ทักทายในขณะที่เดินผ่าน แล้วยกมือขึ้นมาทักทายสวยดี โดยการไหว้ทั้งหมดไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องหรือกาลเทศะขณะสิ่งที่ถือหรือหนีบม้วนกระดาษอยู่ เป็นท่าที่ที่แสดงให้เห็นถึงการไหว้ทักทายในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน และไม่สามารถหลีกเลี่ยงในสถานการณ์นั้นๆได้ ขณะนั้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมันกลับเป็นการแสดงท่าที่ที่แสดงถึงการทักทายในขณะที่ความเร่งรีบในสังคมเมืองปัจจุบันที่น่าสนใจ

รูปทรง

ภาพที่ 69 ผลงาน: นักเรียนชายสวัสดี

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบที่เสมือนคล้ายบุคคลจริงที่เป็นนักเรียนชาย เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ นักเรียนชายที่กำลังทำการสวัสดีทักทายคุณครูในโรงเรียน จากสถานที่จริงในโรงเรียน ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ปัจจุบัน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางการไหว้ ของนักเรียนชาย เป็นท่าทางการไหว้ทักทายที่เกิดขึ้นของนักเรียนชาย ที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของนักเรียนชาย ที่กำลังไหว้สวัสดีทักทายคุณครู ด้วยท่าที่ที่รีบเร่ง โดยการไหว้ทั้งหมดที่มีกระเป๋านักเรียนหนีบไว้ข้างลำตัว โดยยกมือขึ้นไหว้สูงตามระดับที่ยกกระเป๋านักเรียน เป็นท่าที่ที่แสดงให้เห็นถึงการไหว้ในขณะที่รีบเร่ง ในสถานการณ์ที่จะต้องไปต่อในสถานที่อื่นๆ ด้วยความเร่งด่วนจึงไม่สามารถที่จะวางกระเป๋านักเรียนลงกับพื้นได้ เป็นการทักทายที่เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนกับครู เป็นการแสดงถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

รูปทรง

ภาพที่ 70 ผลงาน: นักศึกษาวิชาทหารสวัสดิ์

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะรูปแบบที่เสมือนคล้ายบุคคลจริงที่เป็นนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ตั้งนั้น เพื่อให้เกิดความสมบัตภาพและสถานภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ นักศึกษาวิชาทหารผู้ชายที่มีรูปร่างสูงเพรียวสวมใส่ชุดวิชาทหาร ที่ผู้วิจัยได้ไปพบเจอเหตุการณ์ในขณะที่กำลังทำท่าทางไหว้สวัสดิ์ทักทายคุณครูในโรงเรียนที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันจากสถานที่จริงในโรงเรียน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อแสดง หรือวางท่าทางของการไหว้ ของนักศึกษาวิชาทหารผู้ชาย เป็นท่าทางการไหว้ทักทายที่เกิดขึ้นของนักศึกษาวิชาทหาร ที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงที่ได้พบเห็น ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จึงเป็นการแสดงออกของนักศึกษาวิชาทหารที่กำลังไหว้สวัสดิ์ทักทายคุณครู ด้วยท่าที่ที่รีบเร่ง โดยการไหว้ทุกอย่างที่ไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบที่ตนเองใส่นั้นว่าเป็นชุดเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร ท่าทางการไหว้การทักทายนั้นต้องไม่ใช่การยกมือขึ้นพนมมือไหว้ ต้องเป็นการทำท้าวันทยาวุธ แต่ท่าทางการไหว้ของนักศึกษาวิชาทหารที่เกิดขึ้นนี้ อยู่ในท่าทางแสดงยกมือขึ้นไหว้สูงเท่ากับศีรษะ เป็นท่าที่ที่แสดงให้เห็นถึงการไหว้การทักทายที่ผิดท่าทางไม่เหมาะสมกับเครื่องแบบที่สวมใส่อยู่ แต่ด้วยในขณะนั้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกลับกลายเป็นการ

แสดงออกที่น่าประทับใจ เนื่องจากการแสดงการไหว้การทักทายด้วยท่าที่แสดงถึงความจริงใจ ความตั้งใจ ที่จะไหว้ทักทายสวัสดิ์

5.3.3 การไหว้ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาด

การไหว้ การทักทายในวัฒนธรรมไทยที่ถูกนำมาเชื่อมโยงมาสู่เครื่องหมายเชิงพาณิชย์ ผู้วิจัยต้องการเล่าเรื่องของการไหว้ในวัฒนธรรมไทยที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อคนต่างชาติ และสังคมไทยในปัจจุบัน ได้นำมาเป็นเครื่องหมายในการสื่อสาร ถึงการทักทาย การเคารพนอบน้อม การแสดงไมตรีจิต รวมถึงการขอบคุณที่มาใช้บริการ ของร้านค้าต่างๆที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันในสังคมไทย อย่างเช่น แมคโดนัลด์(Mcdonald) และ เคเอฟซี(KFC) ที่จะมีหุ่นมาสคอต Mascot ยืนประจำอยู่หน้าร้านตามสาขาต่างๆทั่วไปในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงกำหนดโครงสร้าง ของรูปร่าง รูปทรงให้มีลักษณะเหมือนจริงจากหุ่นมาสคอต Mascot ที่ปรากฏอยู่ตามหน้าร้านนั้น โดยผู้วิจัยได้มีการปรับเปลี่ยนเฉพาะท่าทางของหุ่นมาสคอตKFCให้เป็นรูปแบบท่าทางการไหว้ตามแนวคิดของผู้วิจัย ซึ่งในผลงานที่ได้แสดงถึงลักษณะการไหว้ ในวัฒนธรรมไทยที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันได้สอดคล้องกับความเป็นปรากฏการณ์วิทยา โดยการกระทำเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยอย่างร้านอาหารฟาส์ฟู้ดในประเทศไทย และมีอิทธิพลต่อเครื่องหมายของการค้าในสังคม เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นเรื่องราวของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ดำรงสืบต่อกันมา ไม่ว่าจะกาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย สิ่งเหล่านี้ก็ยังเป็นสิ่งที่ปฏิบัติตามกันมา และผู้วิจัยเห็นว่า ลักษณะท่าทางของหุ่นมาสคอต Mascot ที่แสดงรูปแบบการทักทายแบบไทย สามารถ สื่อสารสื่อความหมายต่อผู้ชมได้อย่างชัดเจนในการนำวิถีชีวิต วิถีปฏิบัติ มาเชื่อมโยงในเรื่องของความเป็น Cultural attraction แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากลูกค้า หรือผู้คนในสังคม หรือชาวต่างชาติได้

รูปทรง

ภาพที่ 71 ผลงาน: McDonald สวีสวี

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะเป็นตัวมาสคอต (Mascot)จริงที่ตั้งอยู่หน้าร้าน McDonald ที่ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์แล้วได้สำรวจพบว่าเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น เฉพาะในประเทศไทยที่มีรูปหุ่นมาสคอต(Mascot)ร้านMcDonald แสดงท่าทางของการไหว้ สวีสวีทักทายยืนต้อนรับ ตั้งอยู่หน้าร้านทางเข้า เพื่อให้ตรงกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีความสมดุลสอดคล้อง กับ การเน้นย้ำเนื้อหาของ การไหว้ การสวีสวี ทักทายแบบเร่งรีบตามท้องถนนทางเดินที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานตามจริงจากตัวมาสคอตที่สื่อแสดงท่าทางการยืนไหว้ ทักทายสวีสวี อยู่ที่หน้าร้านค้า เป็นท่าทางที่ยืนตรง ไบหน้าตรงยิ้ม ยกพนมมือขึ้นสวีสวีตามปกติจากตัวอย่าง ซึ่ง ปัจจุบันท่าทางของการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยนั้นเป็นที่เข้าใจในระดับสากลและเป็นที่ ยอมรับของคนต่างชาติ

รูปทรง

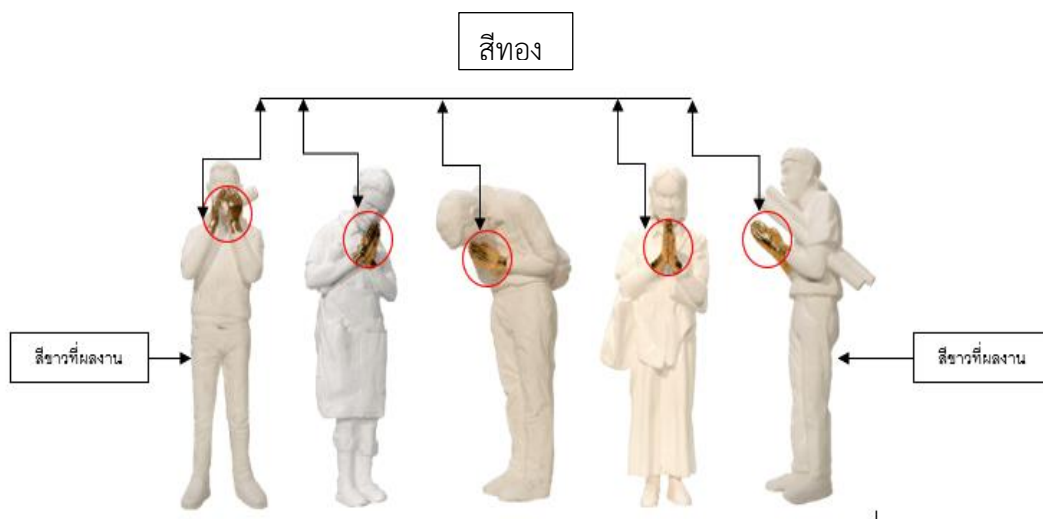
ภาพที่ 72 ผลงาน KFC สวีสวี

ผู้วิจัยเลือกกำหนดโครงสร้างสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง ของผลงานให้มีลักษณะเป็นตัวมาสคอต (Mascot)จริงที่ตั้งอยู่หน้าร้านKFC ที่ผู้วิจัยได้ปรับประยุกต์ท่าทางของหุ่นมาสคอตKFCให้ แสดง ท่าทางของการไหว้ การทักทาย สวีสวี เพื่อให้ตรงกับเนื้อหาในผลงานที่กำหนดไว้ตั้งนั้น รูปทรงของ หุ่นมาสคอต(Mascot)จึงเป็นท่าทางที่แสดงเรื่องราวการไหว้ในวัฒนธรรมไทยที่เป็นปรากฏการณ์ทาง สังคม

ท่าทาง

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานตามจริงจากตัวมาสคอต(Mascot) ประจำร้านKFC โดยผู้วิจัยมีการ ปรับประยุกต์ให้มาสคอต(Mascot) แสดงท่าทางของการไหว้เป็นท่าทางของการยืนไหว้ เป็นท่าทางที่ ยืนตรง ไบหน้าตรงยิ้ม ยกพนมมือขึ้นสวีสวี ท่าทางของการไหว้การทักทายในวัฒนธรรมไทยนั้นเป็นที่ เข้าใจในระดับสากลและเป็นที่ยอมรับของคนต่างชาติ

๓๓

ภาพที่ 73 ตัวอย่างผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยตั้งใจให้ผลงานประติมากรรมเป็นสีขาว เพื่อแสดงถึงความเรียบง่ายของการไหว้ที่เกิดขึ้นในชีวิตสามัญประจำวันสอดคล้องกับแนวคิดของศิลปะประชานิยม(Pop Art) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกวันเป็นเรื่องปกติ สีขาวที่ติดตั้งอยู่บนบริเวณพื้นที่สีขาว(White space) ที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์นั้นแสดงความสอดคล้องให้เห็นถึงความกลืนไปกับพื้นที่ที่จัดแสดง เพราะว่าการไหว้การทักทายเป็นเรื่องที่ผู้คนทั่วไปเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา และเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ไม่ว่าจะด้วยอากัปกิริยาท่าทางไหนก็ตามแต่ สังเกตได้จากท่าทางการไหว้ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการแสดงออกมาจากใจจริง ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาสร้างสรรค์เล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมไทย โดยสีขาวที่ตัวผลงานประติมากรรมนั้นช่วยสร้างความอ่อนคลา่ยทางสายตา ผ่อนคลา่ยในการรับรู้เนื้อหา ทำให้สีทองมีความโดดเด่น รวมถึงการใช้สีขาวนั้นเป็นการปรับลดสี เพื่อขับเน้นรูปทรงของการไหว้ วิธีการใช้สีของผู้วิจัย นั้นลดบางส่วนเพื่อขับเน้นในบางส่วน และพื้นที่สีขาวนั้นขับเข้้นตัดกับสีทองทำให้งานมีความโดดเด่นน่าสนใจในเนื้อหาและเรื่องราวที่เกิดขึ้น สีขาวที่เล่าเรื่องราวธรรมดาที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ไปตามยุคตามสมัย เนื่องด้วยผู้วิจัยเน้นสาระของการไหว้ที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมจึงได้เน้นสีทองที่มีเพื่อต่อยักการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการไหว้ สีทองที่มีเป็นการเน้นของเรื่องราวของการไหว้ในวัฒนธรรมไทย ที่สะท้อนความงดงาม และคุณค่าของผลงานประติมากรรม และแสดงให้เห็นถึงความจริงที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน ที่เป็นเรื่องราวของวัฒนธรรมการไหว้ในชีวิตประจำวัน

ลักษณะกายภาพพื้นผิวของงานประติมากรรม

ภาพที่ 74 ตัวอย่างลักษณะกายภาพพื้นผิวของผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ด้วยการขบเน้นกายภาพพื้นผิวของผลงานประติมากรรมที่สอดคล้องกับรูปแบบของความเป็น Kitsch ที่แสดงภาวะของความKitschที่มีพื้นผิวของความเป็นพอซเลน (Porcelain) กลไกของ Kitschที่มีลักษณะของความเป็นกระเบื้องที่มีไว้ตั้งโชว์ ประดับตาอยู่ เป็นการแสดงถึงสัญลักษณ์ของความสวยงามที่ถูกซ่อนไว้ จากการศึกษาข้อมูลทางศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับสีทอง ดังผลงานของ Michael Jackson and bubbles 1988 by Jeff Koonsและผลงานของ Susanna Arwin “Golden age” porslin 2013 Height 17 cm, 2013 โดยการไหว้การทักทายในทุกๆ อิริยาบถ ถึงแม้ว่าท่าทางอากัปกริยาการไหว้ของผลงานแต่ชิ้นนี้อาจจะไม่สวยตามขนบจารีตที่กำหนด แต่ด้วยความเป็นสีขาวสีทองของผลงานนั้นยังสามารถสะท้อนความงามในภาวณามธรรมของการไหว้ทักทายชีวิตประจำวัน ที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกให้ผู้ชมได้เห็น ผ่านผลงานประติมากรรม ผลงานประติมากรรมมีการใช้สีขาวและสีทองเหมือนกันหมดทุกตัว ผู้วิจัยต้องการสร้างความกลมกลืน Harmony ของผลงานทั้งหมดให้มีความเป็นชุด(series)เดียวกัน โดยผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ให้ผลงานเป็นชุดเดียวกันมีความขัดแย้งกัน(Contrast)ในเรื่องของท่าทาง

ขนาด สัดส่วน

ภาพที่ 75 ตัวอย่างขนาดและสัดส่วนของผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยสร้างผลงานประติมากรรม โดยใช้ขนาดและสัดส่วนที่ถูกต้องและชัดเจนแต่มีการลดมาตราส่วน จากบุคคลจริงให้มีขนาดเล็กจากบุคคลจริง มีส่วนสูงประมาณ 15 นิ้ว โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดและสัดส่วนของผลงานให้มีความสัมพันธ์กันในเรื่องของความธรรมดาสามัญของการไหว้ที่เป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม เป็นการกระทำที่มีทุกวันเป็นเรื่องธรรมดาจนผู้คนไม่เห็นความสำคัญ ผู้วิจัยจึงสร้างสรรค์ผลงานให้มีขนาดเล็กลง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้ผู้ชมเกิดความสนใจเข้าพินิจพิเคราะห์รายละเอียด สัดส่วนของผลงานประติมากรรมใกล้ๆ และอย่างน้อยอาจจะทำให้ผู้ชมได้หันกลับมาตระหนัก คำนึงถึงการไหว้ จึงได้สร้างสรรค์ผลงานให้มีขนาดและสัดส่วนเล็กลงจากบุคคลจริง โดยความสัมพันธ์ของขนาดและสัดส่วนนั้น เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงไปสู่ระยะในการมองนั้น ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ชมได้เข้าไปชมผลงานประติมากรรมระยะใกล้ๆ เนื่องจากการที่เข้าไปชมผลงานระยะใกล้ๆ นั้นจะทำให้ผู้ชม Focus มุมมองในสายตาต่อผลงานและได้เห็นรายละเอียดที่ชัดเจนที่ปรากฏจากผลงานประติมากรรม เนื่องจากการไหว้การทักทายที่เกิดขึ้นนั้นมันมีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ที่มันมีระยะของการประชันขีด การที่ผู้ชมเข้าไปใกล้ผลงานจะเกิดจาก Focus กับงานประติมากรรม เกิดภาษาของการดูงาน ในแต่ละชิ้นแต่ละอันทำให้เกิดทวิวัจน์ (Dialogue) บทสนทนา ระหว่างผู้ชมกับ ผลงาน

โดยผลงานประติมากรรมทั้ง 3 ชุด ได้แก่ การไหว้ที่ถูกต้องตามจารีต การไหว้ที่ไม่ถูกต้องตามขนบจารีตประเพณีการไหว้ในขณะที่ไม่สามารถพนมมือได้ และการไหว้ที่ถูกลำนำไปประยุกต์ใช้ทางการตลาดโดยประกอบไปด้วยเรื่องราวของการไหว้การทักทายในสถานการณ์ต่างๆ การไหว้การทักทายสวัสดิ์ ระหว่างครูกับนักเรียน การไหว้การทักทายของบุคคลทั่วไป ที่มีสถานะและอาชีพที่แตกต่างกัน การไหว้เชิงพาณิชย์ ซึ่งรายละเอียดของผลงานแต่ละชิ้นนั้น ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานให้มีลักษณะความแตกต่างกัน โดยเฉพาะท่าทาง อากัปกริยา ของผู้คนแต่ละบุคคลนั้น แสดงให้เห็นการไหว้ที่หลากหลายรูปแบบ ที่มีลักษณะเฉพาะตัวและมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นของความแตกต่างระหว่างวัยของบุคคลในผลงานแต่ละชิ้น ความแตกต่างและรายละเอียดของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ความแตกต่างของลักษณะอากัปกริยาท่าทางต่างๆที่เกิดขึ้นของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันที่กำลังแสดงการไหว้การทักทายในชีวิตประจำวัน

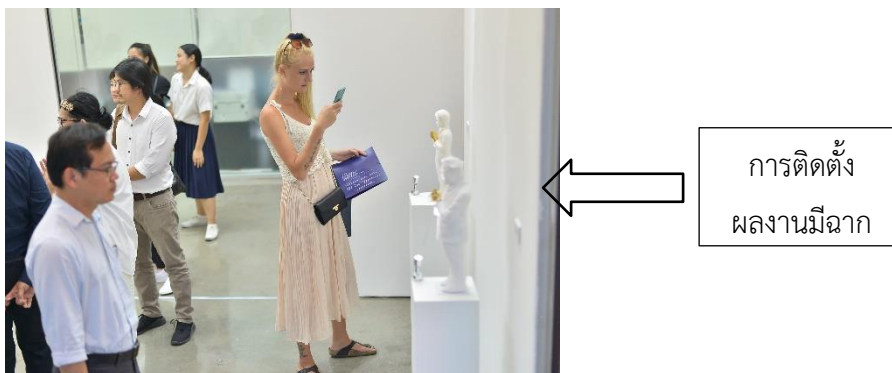

ภาพที่ 76 สรุปลักษณ์แสดงของบุคคลจริงหรือต้นแบบจริงที่นำไปสู่การสร้างสรรค

5.3 กระบวนการนำเสนอ

5.3.1 การติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 77 ภาพบรรยากาศในงานนิทรรศการ

เรื่องของการติดตั้งงานปกติผลงานประติมากรรมต่างๆไปนั้น ตามหลักการติดตั้งจัดแสดงจะต้องมองเห็นได้โดยรอบทิศทาง 360 องศา แต่ผลงานหรือการPresentationการติดตั้งผลงานของผู้วิจัยนี้มีการใช้ขนาดและสัดส่วนที่มีขนาดเล็กและ มีการใช้กระบวนการKitsch เข้ามาทำงานนี้ มันทำให้ตัวประติมากรรมในคำตอบของการไหว้ที่เกิดขึ้นนั้นถึงผู้คนมาดูงานในระยะประชิด ทำให้มีทวิวจน์(Dialogue)เกิดขึ้น โดยการที่เกิบทวิวจน์(Dialogue) ระหว่างคนดูกับการไหว้ที่ใกล้กัน รวมถึงการติดตั้งที่มีฉากหลังมาทำให้ผลงานเผชิญหน้ามเดียวนั้น เป็นการสื่อสารที่ตอบโจทย์เนื้อหาของผลงานเรื่องไหว้ ทำให้การไหว้มีทิศทางสร้างบทสนาระหว่างผู้ชมกับผลงาน ซึ่งการติดตั้งเน้นทิศทาง(Direction) ของการไหว้โดยตรงเป็นการสร้างภาษาของการดูงานให้เกิดขึ้นที่มีการสื่อสารกันระหว่างคนดูกับ ตัวงานประติมากรรม

5.4 ผลสัมฤทธิ์

ผู้ชมกับผลงานประติมากรรม

สำหรับผลตอบรับระหว่างผู้ชมกับผลงานประติมากรรม ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นทั้งหมด 2 ส่วน ผลตอบรับในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารเรื่องราวในผลงานต่อผู้ชม ผลตอบรับจากผู้ชมในการทดลองการจัดแสดงครั้งแรก และการจัดแสดงนิทรรศการจริง (การรับรู้ของผู้ชม)

ผลตอบรับในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารเรื่องราวในผลงานต่อผู้ชม

ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีลักษณะคล้ายบุคคลจริงในปัจจุบัน โดยมีการสร้างสรรค์เพิ่มเติมรายละเอียดไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายเสื้อผ้า ลักษณะท่าทาง จากบุคคลจริงที่ไปเก็บข้อมูล ในส่วนของเสื้อผ้าสามารถแบ่งแยกสถานะ เช่น ชุตนักเรียน ชุดแม่บ้าน รวมไปถึงอุปกรณ์ประกอบผลงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นจากบุคคลจริง เช่น กระเป๋านักเรียน กระเป๋าเดินทาง แฟ้ม ฯลฯ เพื่อต่อยอดความมีชีวิตชีวาของสถานการณ์ซับซ้อนที่เกิดขึ้นจริงขณะกำลังแสดงท่าทีการไหว้ การทักทายนั้นๆ แสดงให้เห็นสภาวะที่เรียกร่องเชื้อเชิญให้ผู้ชมที่เห็นผลงาน เกิดจินตนาการตาม หรืออาจจะแสดงท่าทางการไหว้ต่างๆ เหล่านั้นตาม

ผลตอบรับจากผู้ชมในการทดลองการจัดแสดงครั้งแรก และการจัดแสดงนิทรรศการจริง

เนื่องจากการไหว้การทักทายที่เกิดขึ้นนั้นมันมีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ที่มันมีระยะของการประชันชิด ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ให้ผลงานตามโจทย์เรื่องของการไหว้การทักทายในสังคมไทย โดยคำตอบที่เกิดขึ้นนั้น คือการให้มีการตอบโต้กันระหว่างผู้ชมกับผลงานประติมากรรม ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากบริบทในสังคมไทยปัจจุบัน

สำหรับการทดลองจัดแสดงนิทรรศการครั้งแรกเมื่อวันที่ 18-22 กุมภาพันธ์ 2560 ที่โรงเรียนสาธิตประสานมิตร ฝ่ายมัธยมนิทรรศการมีผลตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ ผู้เข้าชมที่เป็นนักเรียน จะตื่นตัวกับตัวผลงานประติมากรรม ของชุดกลุ่ม ระหว่างครูกับนักเรียน เนื่องจากว่า ภาพผลงานที่เห็นนั้น เป็นเหตุการณ์ประจำวันที่เป็นเรื่องใกล้ตัว ระหว่างตัวครูกับตัวนักเรียน มากที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่เกิดทุกวัน โดยผู้เข้าชมส่วนใหญ่แล้วเป็นนักเรียน นิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่ผู้ชมจะรู้สึกสามารถสัมผัสได้ประสบการณ์จริงที่ได้พบเจอหรือได้ปฏิบัติเอง เนื่องจากมักจะมีคำพูดหรือคำกล่าวถึง กลับมามากมายจากผู้ชมงานว่า เราก็คเคยทำทำไหว้ในลักษณะ ท่าทางแบบนี้ เป็นเรื่องราวที่พูดคุยกันในกลุ่มของผู้ชมงานที่ได้เห็นผลงานประติมากรรม เป็น ประเด็นพูดคุยกันถึงเรื่องท่าทางที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน

สำหรับการจัดนิทรรศการจริงถูกจัดแสดงขึ้นในวันที่ 12-27 มีนาคม 2561 ที่ พิพิธภัณฑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลงานเป็นที่น่าสนใจต่อผู้ชมที่มาร่วมงาน นอกจากการพูดคุยกันในขณะชม ผลงานแล้ว ผู้วิจัยได้สังเกตปฏิกริยาของผู้ชมส่วนใหญ่ นอกจากนักเรียน นักศึกษา หรือ ผู้ชมที่มาจาก ภายนอกทั่วไป มีการโต้ตอบกลับด้วยท่าทางการไหว้ตาม ไม่ว่าจะทำท่าทางเลียนแบบผลงานประติมา กรรม หรือการไหว้โต้ตอบกันไปมาระหว่างผู้ชมกับผลงาน หรือ ผู้ชมบางท่านก็มาการโพสต์ท่าไหว้ เพื่อถ่ายรูป สร้างความสนุกสนานขณะร่วมชมผลงานประติมากรรม สร้างความแปลกใหม่ที่เกิดขึ้น ใน ระหว่างการชมผลงาน ราวกับว่าผู้ชมนั้นเป็นส่วนหนึ่งในผลงาน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับ ผลงานเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก สถานการณ์ดังกล่าวกลับทำให้ผู้วิจัยคิดว่าการนำเรื่องราวสามัญธรรมดา ที่เกิดขึ้นทุกวันมาขยายบริบทใหม่ในรูปแบบของผลงานศิลปะนั้นเป็นการกระตุ้นให้ผู้คนได้เห็นภาพ สะท้อนที่เกิดขึ้นและตระหนักและเห็นคุณค่าเหล่านั้นมากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทางทัศนศิลป์

ดร.อัยนา ญูยุทธานนท์ อาจารย์ประจำเอกศิลปวัฒนธรรม สาขาศิลปะจิตทัศน์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากนิทรรศการ: ไหว้ Sawasdee Thailand สวัสดิประเทศไทย โดย ธนิพวรรณ โชติกเสถียร ด้วยแนวคิดจากการไปสำรวจปรากฏการณ์ของสังคมไทย ด้วยการไหว้ที่ถ่ายทอดถึงอากัปกิริยา ด้วย ท่าทีต่างๆ ตามแต่ละ สถานการณ์ หรือ ชีวิตประจำวันนั้น สิ่งที่เห็นได้ในสังคมอย่างชัดเจน คือ การ แสดงความนอบน้อม ซึ่งสิ่งที่เห็นได้ในนิทรรศการงานประติมากรรมชุดนี้ คือการทบทวนถึง อากัปกิริยาในสภาวะทั้งความตั้งใจ บรรจง ภาวะแห่งความจำยอม สภาวะการที่จำใจ ซ้ำซาก ไม่ว่าจะ ด้วยการถูกบีบบังคับจากเหตุการณ์ใดก็ตาม ล้วนเพียงเพื่อสร้างอัตลักษณ์เพื่อความเป็นไทย ให้เห็น ประจักษ์อย่างดาษดื่นของสังคมไทย ให้ได้เห็นปรากฏผ่านพฤติกรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิตตั้งแต่

การบ่งบอกถึง อายุ เพศสภาวะ อาชีพ ชนชั้นทางสังคม วรรณะที่ได้รับจากบริบทพื้นที่ทางกายภาพ สิ่งเหล่านี้ล้วนให้เกิดการทบทวนผ่านงานนิทรรศการของ ธนัพรรณ ทั้งสิ้น

งานนิทรรศการชุดนี้ยังได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน ผ่านอิทธิพลที่ได้รับทางด้านความคิดของ ธนัพรรณ และส่งผ่านไปยั้งวัตถุ 3 มิติ ด้วยงาน ประติมากรรมชุด ไหว้ สวัสดิ์ประเทศไทย หากทั้งหมดล้วนเกิดขึ้นจากความเป็นมายาคติ ก็ล้วนถูกให้ผู้เข้าร่วมชมได้เกิดการตั้งคำถาม ประเด็นรวมกันและ การมีส่วนร่วมผ่านแง่คิดด้วยความหมายทางวัฒนธรรม วัตถุ และ รูปสัญลักษณ์

อาจารย์สุชาติ ทองสิมา อาจารย์สาขาภาควิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แม้ผมจะรู้จักคุณ ธนัพรรณ โชติกเสถียร มานาน แต่นี้เป็นครั้งแรกที่เห็นผลงานศิลปะของเธอ ในนิทรรศการ “ไหว้” ผลงานของเธอมีลักษณะเช่นเดียวกันกับบุคลิกของเธอเลยทีเดียว ทุกครั้งที่เจอ เธอจะสดใสและมองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ ในนิทรรศการครั้งนี้เธอเลือกนำเอาเรื่องของพฤติกรรมกร ไหว้ซึ่งเป็นเหตุการณ์ธรรมดาที่พบเห็นในวิถีชีวิตประจำวันในสังคมไทย ซึ่งหลายคนอาจรู้สึกว่าเป็นสิ่งธรรมดา และอาจมองผ่าน แต่ตัวศิลปินกลับสังเกตและหยิบยกขึ้นมานำเสนอ

ตัวงานศิลปะในนิทรรศการประกอบด้วยประติมากรรมเรซินสีขาวขนาด 15 นิ้ว รูปบุคคลต่างๆ ที่ศิลปินพบเจอในชีวิตประจำวัน และ Mascot ที่เป็นคนของสินค้าบางยี่ห้อที่มีชื่อเสียง รวมถึง self-portrait ของศิลปิน อยู่ในท่ากำลังไหว้ มือที่กำลังพนมของประติมากรรมแต่ละชิ้นถูกเน้นด้วยสีทองอร่าม ตัดกับพื้นผิวสีขาวของ Figure ประติมากรรม แม้เรื่องของกรไหว้จะเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในวิถีชีวิตคนไทย แต่เมื่อผลงานทั้งหมดมาอยู่รวมกัน กลับชวนให้เกิดแนวคิดหลายๆอย่าง เช่น การไหว้ ในสังคมมีหลายระดับ ความแตกต่างด้านสถานะภาพของผู้ไหว้กับ ผู้ถูกไหว้ ในสังคมไม่ว่าจะด้านวัยวุฒิ คุณวุฒิ หรือ สถานะอื่นใดก็ตาม ส่งผลต่อตำแหน่งนิ้วมือจรดกับองค์ค้ำพยบนใบหน้า ตลอดจนองศาของการค้อมร่างกาย และศีรษะซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อน เมื่อเทียบกับการทักทายแสดงความเคารพในวัฒนธรรมอื่นๆ เนื้อหาแบบนี้มีสอนกันในโรงเรียนหลายแห่งในสมัยก่อน ไม่น่าเชื่อปัจจุบันยังมีการสอนในเรื่องนี้อยู่ หรือไม่มากนักเลยแค่นั้นเมื่อเทียบกับอดีต เหตุที่ชวนให้คิด

เช่นนั้นเพราะพบว่าการไหว้ในสังคมมีน้อยลง เช่นเดียวกับคำขอโทษ และคำขอบคุณ รวมถึงการแสดงน้ำใจในรูปแบบอื่นๆ

ผลงานชุดนี้ชวนให้นึกถึงศิลปินต่างประเทศหลายคนที่ เล่นกับเรื่องทางวัฒนธรรม และพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งศิลปินกลุ่ม Pop Art ที่นำเสนอวัตถุและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ศิลปินจีนบางคนนำเสนอแต่เรื่องการ “หัวเราะ” ของตัวเองในบริบทต่างๆ งาน ธานีพรรณ เพิ่มเติมไปอีกชั้นด้วยประเด็นของความเป็นไทย ระหว่างการชมผลงานชวนให้คิดถึง เรื่องของการทวิวจน์(dialogue) ระหว่างผลงานแต่ละชิ้น เนื่องจากท่าทางประติมากรรมทุกตัวกำลังสื่อสารกับบุคคลที่ 3 นอกเหนือจากผู้ชมและตัวปฏิมากรรมอยู่แล้ว หากจัดวางผลงานบางชิ้นให้ใกล้กันมากขึ้น ชวนให้ผู้ชมเกิดจินตนาการ หรือการแสดงผลงานครั้งถัดไปในอนาคตน่าประเด็นนี้มานำเสนอบ้าง อาจเป็นการเพิ่มพื้นที่ของเนื้อหาในการสื่อสาร ขนาด สี พื้นผิว ของประติมากรรม หรือแม้แต่ การเน้นในส่วนมือด้วยวัสดุต่างสี ประเภท หรือ แม้แต่การเพิ่มฉากหลังแบบงานจิตรกรรมย่อมสร้างให้เกิดความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปได้อีกอย่างมหาศาลไม่รู้จบ โชคดีที่ในนิทรรศการ ธานีพรรณ เลือกใช้เนื้อหาเรื่องการไหว้ หากทำเรื่อง “การกราบ” ในบริบทปัจจุบัน เนื้อหาคงมีความซับซ้อน เต็มไปด้วยนัยซึ่งอาจนำมาซึ่งการถกเถียงอีกมากมาย

นิทรรศการครั้งนี้สร้างความประทับใจให้กับผู้ชม ในแง่ของการกระตุ้นให้เกิดความคิด เชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆอีกมากมายเข้ามา แม้ว่าผลงานหากดูเพียงผิวเผินเหมือนจะมีรูปแบบที่เรียบง่าย แต่หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะก่อให้เกิดความคิดกว้างขวางต่อยอดไปได้อีกนานัปการ

อาจารย์ศุภศิษย์ นามโฆชน์ อาจารย์กลุ่มสาระทัศนศิลป์ แอนิเมชัน และออกแบบ

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ผลงานของอาจารย์ ธานีพรรณ ในระหว่างที่เธอกำลังศึกษาปริญญาเอกทางด้านประติมากรรม นั้นมีพัฒนาการต่อเนื่องในปัจจุบัน เธอมีแนวคิด และศึกษาทดลองในเรื่องที่มีฐานคิดจากสื่อเทคโนโลยีอันทันสมัย ดุติ้นเด่นน่าสนใจ เปรียบผ่านมาสู่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และเรื่องราว

ในสังคมอันหลากหลายพัฒนาธรรม เธอเลือกหยิบยกเอาวิถีชีวิต การดำเนินชีวิตในสังคมไทย อันเป็นประเด็นที่เรียบง่าย ดูเหมือนไม่ได้สำคัญ แต่ก็เป็นวิถีชีวิตของผู้คน “นิทรรศการไหว้” ของเธอเป็นผลงานประติมากรรม รูปบุคคลต่างๆ ในสถานะที่แตกต่างกันไป ทางสถานภาพ อาชีพ หรือ บุคคลที่เคยพบ เคยรู้จัก และตัวเธอเอง ในท่าทางของการไหว้ ที่มีลักษณะของท่าทางที่แตกต่างกันออกไป มือของประติมากรรมที่แสดงท่าทางการไหว้ถูกฉาบด้วยสีทอง เพื่อกล่าวถึงการแสดงทัศนะของศิลปินที่มีต่อการไหว้การทักทาย ประติมากรรมทั้งหมดมีสีขาว ลักษณะของประติมากรรมไม่ได้แสดงความจริงและรายละเอียดที่เหมือนจริง(Realistic)ของวัตถุ แต่ยังคงแสดงความเป็นบุคคล และท่าทางที่แสดงออกอยู่ครบถ้วน ศิลปินคงต้องการสื่อถึงพฤติกรรมและภาพสะท้อนทางความคิดที่แสดงออกในงานประติมากรรมของเธอ

ภาพรวมของนิทรรศการของเธอทำออกมาได้ดี การจัดวางผลงานแลพื้นที่สื่อสารกับผู้ชมทำให้เกิดประเด็นคำถามที่นำไปสู่ จินตนาการ และความคิดที่กว้างไกลและหลากหลาย ซึ่งน่าจะเป็น สิ่งสำคัญที่ศิลปินต้องการมากที่สุด

การทำศนประสานสัมพันธ์ของสื่อมีลมิติเดียว กับผลงานประติมากรรมของเธอ และการจัดวางพื้นที่ในงานนิทรรศการ ถือได้ว่า ผลงานของเธอมีลักษณะของ ศิลปะติดตั้งจัดวาง “Installation” ได้รวมทั้งปฏิริยาผู้ชมนิทรรศการที่มีปฏิสัมพันธ์กับงานในลักษณะต่างๆกัน ทั้งเป็นเพียงผู้ชมงาน และในบางครั้งโดยไม่รู้ตัว ผู้ชมก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของผลงานเธอไปแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผศ. ดร.ศุภชัย อารีรุ่งเรือง อาจารย์สาขาภาควิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากการได้ดูผลงานอาจารย์ธนีพรรณ โชติกเสถียร ที่จัดแสดง และจากการได้ฟังคำแนะนำ ผมมีความเห็นต่อผลงานดังนี้

1. ผมตั้งข้อสังเกตในการเลือกใช้สีทองที่มีมือ ของงานประติมากรรมประเด็นข้อสงสัยต่อการใช้สีทองที่เป็นสีหรือวัสดุ ทองคำเปลว ในงานศิลปะ ที่เกี่ยวเนื่องกับศาสนา การให้ระดับของศักดิ์ของวัสดุ “ทอง” ถูกนำไปใช้ในงานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ ความสูงส่ง ความ

ศรัทธา ซึ่งประเด็นของสีทองในคติการใช้ของพุทธศาสนา อาจจะดูขัดแย้งต่อ เจตนาของผู้วิจัย ที่ต้องการให้ผลงานได้สื่อถึงความเป็นธรรมดาของชีวิตประจำวัน ของผู้วิจัยที่มีอาชีพหลักคืออาจารย์ และมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน เมื่อมีการพบปะ พบเจอในแต่ละวัน ด้วยการแสดงออก ด้วยการ “ไหว้” ดังนั้นจึงขอให้ผู้วิจัยได้อธิบายประเด็นนี้ให้ชัดเจนถึงถึงแนวความคิดต่อการตีความ

2. เรื่องพื้นที่แสดงผลงาน ผมมีความคิดเห็นว่าการแสดงของผู้วิจัย ทั้ง 2 ครั้ง น่าจะใช้พื้นที่กลางแจ้ง ให้คนในสังคมได้เห็นผลงาน เพื่อสะท้อนสิ่งที่เป็นปกติของการไหว้ได้ทำให้เกิดข้อถกเถียงหรือผลกระทบต่อความคิดของคนในสังคมได้บ้าง

3. การสรุปในบทอภิปราย ในเรื่องของ “ทำไหว้” ที่โน้มตัวลงแล้วสรุปว่างานนี้เป็นการเสริม หรือรักษาขนบแบบแผนการไหว้ ผมคิดว่าอาจจะเป็นการสร้างกรอบรูปแบบบังคับจนเกินไปสำหรับคนในสังคม

ผู้วิจัยนำความเห็นดังกล่าวที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขในเทคนิคกระบวนการสร้างงานประติมากรรม ในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่ในด้านเนื้อหาของการสื่อสาร ขนาดพื้นที่ผิว ของงานประติมากรรม รวมทั้งการขยายการตีความเรื่องสี การใช้สีทอง และเรื่องของการจัดวางผลงานหรือเพิ่มฉากหลังเหมือนงานจิตรกรรมให้มีบริบทใหม่ที่น่าสนใจ เรื่องสถานที่ และในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องอื่นๆตามที่เสนอแนะมาเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไปในผลงานชุดอื่นๆได้ในอนาคต

ผลการรวบรวม วิเคราะห์ บทสรุปจากการไป สังเกตการณ์ และสัมภาษณ์สอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมในสถานที่จริง และ สังเกตจากกล้องวงจรปิด จากบริบทแวดล้อมที่ผู้วิจัยได้ทำงาน ได้มีการพูดคุยทั้งกับครูและนักเรียน รวมถึงบุคคลต่างๆไปทีเดินผ่านไปมาในระแวกนั้น ทุกคนต่างมีความคิดที่หลากหลายบริบท ผู้วิจัยจึงได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ (ลัดดาวัลย์ เพชรไพโรจน์ และอัจฉรา ชานิประศาสน์, 2545:115) โดยกระบวนการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามนั้นแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ สอบถามกลุ่มครูและนักเรียน สอบถามกลุ่มบุคคลต่างๆไป และกลุ่มสุดท้าย สอบถามกลุ่มที่ทำงานฝ่ายการตลาดหรือโฆษณา โดยคำถามที่ใช้สอบถามนั้นเพื่อเป็นการยืนยัน ให้เห็นว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน การถามในงานวิจัยนี้ไม่ได้ถามเพื่อให้รู้สึกว่าการเกิดขึ้นนั้น มันเป็น

สิ่งที่ผิด หรือ ถูกแต่มันเป็นการสะท้อนสภาวะจำเป็นของธรรมเนียมปฏิบัติของ Everyday life (คำถามถูกแบ่งเป็น 2 ชุด)

โดยคำถามชุดแรก สำหรับสอบถาม กลุ่มครูจำนวน 10คน อายุเฉลี่ยตั้งแต่ 25-58ปี และนักเรียน จำนวน 10คนอายุเฉลี่ย 14-16ปี กับ กลุ่มบุคคลทั่วไป ที่มีหลากหลายอาชีพ จำนวน5 คน อายุเฉลี่ย ตั้ง30-47ปี โดยคำถามมีดังนี้ 1.คุณเห็นท่าทางการไหว้ การทักทายในปัจจุบันแล้วรู้สึกอย่างไร 2.คุณ เคยทำไหม? กรุณาเล่าประสบการณ์ของคุณ 3.ทำแล้วรู้สึกอย่างไร 4.คิดอย่างไรกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือ คิดอย่างไรกับท่าทางเหล่านี้ สามารถสรุปประเด็นสำคัญโดยเรียงลำดับจากร้อยละที่มากที่สุดไปจนน้อยสุด ของแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านความรู้สึกจากผู้ไปสอบถาม มีดังนี้ รู้สึกดีในเชิงบวกที่ยังมีการไหว้หรือทำความเคารพ ซึ่งกันและกันทุกๆ ที่อยู่ในสถานการณ์ซับซ้อน 27.0% รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ตั้งใจทำไหว้ออกมาจากใจจริง ถึงแม้ว่าจะไหว้แบบไม่ได้ถูกต้องตามจารีตแต่เต็มด้วยความนอบน้อม 20.0% ไม่มีผลต่อความรู้สึกไม่ดี เพราะมันจำเป็นจริงๆ เป็นการไหว้แบบฉุกเฉิน 25.0% เฉยๆเป็นเรื่องปกติไม่ได้มีผลต่อความรู้สึก รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อยเป็นปกติ เนื่องจากปัจจัยหลายๆอย่าง 15.0% มีความเคารพนอบน้อม ดีกว่าเดินผ่าน 9% รู้สึกว่าไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ แล้วแต่สถานการณ์บางทีก็ไม่สามารถจะวาง 3% ไม่เหมาะสม ไม่ควรทำ ไม่มีมารยาท

ด้านการกระทำ ประสบการณ์จากผู้ไปสอบถาม มีดังนี้ เคยทำขณะถือของเยอะพะรุงพะรัง เอกสาร งานต่างๆแล้วยกมือขึ้นไหว้ 34% เคยทำเพราะกลัวไม่ทัน เช่น ไหว้ทั้งกระเป๋า 20% เคยทำตอนถือแฟ้ม แล้วเจอผู้ใหญ่หนีบแฟ้มไหว้ 15% เคยทำขณะเร่งรีบ เช่น ไหว้ถือแก้วกาแฟ 10% เคยทำบ่อยมาก เพราะไม่รู้ว่าจะเจอใคร ตอนนั้นกำลังถือของกิน 10% เคยทำขณะเร่งรีบ แล้วเจอคนรู้จักข้างทาง เช่น ไหว้ขณะถือโทรศัพท์ 5% เคยทำตอนนั้นกระเป๋าหนักมาก แล้วเจอผู้ใหญ่ คนสำคัญมาก วางไม่ทัน รีบก้มไหว้ทุกอย่างที่สะพาย 5% ไม่เคยทำ 1%

ความรู้สึกหลังจากที่ทำ จากผู้ไปสอบถาม มีดังนี้ รู้สึกว่ามันเป็นเหตุบังเอิญเหตุสุดวิสัย 32% รู้สึกว่ามันไม่ถูกและไม่ผิด ขอให้ไหว้ออกมาจากใจก็พอ 25% รู้สึกว่ามันเป็นเรื่องปกติ เรื่องธรรมดา15% รู้สึกว่าเราทำแล้วยังดีกว่าไม่ไหว้เลย เพราะอยากทักทาย10% รู้สึกว่าไม่ได้เป็นเรื่องผิด

อะไร อย่างน้อยก็ได้ทำความเคารพ 10% รู้สึกว่ามันไม่เรียบร้อย แต่เพราะสถานการณ์บังคับ 7% รู้สึกไม่ดี มันผิด 1%

คิดอย่างไรกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นคิดอย่างไรกับท่าทางเหล่านี้ จากผู้ไปสอบถาม มีดังนี้

คิดว่ามันยังก็ยังคงดี ยังรู้สึกถึงความอบอุ่น การให้เกียรติกันและกัน 45% คิดว่ามันเป็นเรื่องที่ดีที่ไหว้ แต่มันก็อาจจะดูไม่เรียบร้อย 25% คิดว่าแล้วแต่สถานการณ์ หากของหนักก็อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าจะดำหนิใครต้องดูสถานการณ์ 10% คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมันไม่ถูกและไม่ผิด เพราะเราอาจจะเห็นแค่มุมเดียว ซึ่งเราไม่รู้ว่าสถานการณ์ของเขารับรื้อนรีปาวขอให้ไหว้ออกมาจากใจก็พอ 10% คิดว่าถึงจะเป็นอย่างไร มันเป็นสิ่งที่ควรทำเพราะการไหว้คือวัฒนธรรมของไทย 6% คิดว่าไม่ผิด และคิดว่ามันเป็นเรื่องปกติ เป็นการทักทายปกติของมนุษย์ 3% คิดว่าอะไรที่มันสามารถวางได้หรือมีที่วางก่อนเพราะบางที่มันก็ดูไม่ดีเหมือนกัน 1%

สรุปคำตอบของ คำถามชุดแรกที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ สอบถามกลุ่มของครู นักเรียน และกลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีความหลากหลายหลายสถานะอาชีพในเรื่องของพฤติกรรมการไหว้ทักทาย โดยผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากจำนวนเฉลี่ยที่มากที่สุดคือ การทักทายในสภาวะของสถานการณ์ซับซ้อนที่เกิดขึ้นคือ รู้สึกดีในเชิงบวกที่ยังมีการไหว้หรือทำความเคารพซึ่งกันและกันทั้งๆ ที่อยู่ในสถานการณ์ซับซ้อน และส่วนใหญ่เคยทำขณะถือของเยอะ พระรุ้งพระรัง เอกสาร งานต่างๆแล้วก็มีขึ้นไหว้ รู้สึกว่ามันเป็นเหตุบังเอิญเหตุสุดวิสัย คิดว่ามันยังก็ยังคงดี ยังรู้สึกถึงความอบอุ่น การให้เกียรติกันและกัน

คำถามชุดที่สอง สำหรับสอบถามฝ่ายการตลาดหรือ ฝ่ายโฆษณาจำนวน 5 คน อายุ เฉลี่ย 36-50 โดยคำถามมีดังนี้ ทำไมใช้การไหว้ในแง่โฆษณา และ ทำไมเอกลักษณ์ท่าทางการไหว้มาใช้

สรุปคำตอบของ คำถามชุดที่สอง

เป็นคำตอบที่ได้มาจากสอบถาม เรื่องทำไมใช้การไหว้ในแง่โฆษณา เพราะการไหว้เป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ไทยที่คนไทยและคนต่างชาติยอมรับ และรูปแบบการไหว้ของไทย มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากการไหว้ของชาติอื่น คนไทยเข้าใจและรับรู้ความหมายของการไหว้ในบริบทที่แตกต่างกัน ตามกลยุทธ์การขายที่ใช้วัฒนธรรมพื้นถิ่นอันมีเอกลักษณ์มาสร้างจุดสนใจให้กับลูกค้าเพื่อใช้สร้างคุณค่าทางจิตใจ สุดท้าย เพราะเป็นการทักทายที่ยอมรับกันในระดับสากล

เป็นคำตอบที่ได้มาจากสอบถาม เรื่อง ทำไมเอาลักษณะของการไหว้มาใช้ เพราะเป็นอะไรที่เข้าใจง่าย ถึงความหมายในการแสดงออกและการสื่อสารเป็นลักษณะที่แสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นมารยาทที่บุคคลทั่วไปหรือคนต่างชาติสามารถรับรู้และเข้าใจได้ เพราะเป็นลักษณะท่าทางคู่อ่อนช้อย แสดงถึงการต้อนรับด้วยความเต็มใจทางการค้า เพราะเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นใช้เพื่อสื่อสัญลักษณ์ในทางการค้า เพื่อสร้างจุดสนใจกับลูกค้า

คำตอบที่ได้มาทั้งหมดนั้นผู้วิจัยได้สรุป การไหว้ การทักทายสวัสดิ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น ที่อาจจะเรียกว่าเป็นสภาวะที่ซับซ้อน หรืออาจจะเรียกอีกอย่างว่าท่าทางการไหว้แบบสถานการณ์ ปัจจุบันทันสมัย ล้วนแล้วเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน เรื่องราวของขนบธรรมเนียมไทยประเพณีเดิมๆที่ยังคงดำรงอยู่และสืบทอดต่อกันมา แสดงให้เห็นถึงความงามในรูปแบบของตัวมันเองที่มีคุณค่า เป็นเรื่องราวของการทักทายในวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน การนำการไหว้ทักทายในวัฒนธรรมไทยไปใช้เป็นสัญลักษณ์สินค้าของชาวต่างชาติ ทั้งๆที่ปกติชาวต่างชาติไม่ได้มีการไหว้เป็นการทักทาย แต่มีการนำการไหว้ไปใช้เพื่อแสดงถึงความเป็นมิตร (friendly) ของคนพื้นถิ่นเป็นการไหว้สัญลักษณ์การทักทายเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยข้อมูลดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลของบทที่ 2 ที่ผู้วิจัย นำเสนอภาษาของการทักทายในประเทศต่างๆที่แตกต่างกันแต่เป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นการสื่อสารร่วมกันในสังคม รวมถึงความหลากหลายของการไหว้ทักทายที่น่าสนใจประเด็นเหล่านี้ที่เกิดจากการไปสัมภาษณ์สอบถามทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นถึง ความงดงามการไหว้ทักทายที่ถูกต้องและ ความงดงามของการไหว้ทักทายที่อาจจะไม่ถูกต้องหรือถูกต้องตามขนบจารีตประเพณีที่เกิดขึ้น และการไหว้ที่ถูกนำไปเป็นสัญลักษณ์สินค้าของชาวต่างชาติ อันเป็นแนวทางและแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงความเป็น everyday life ของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบัน

บทที่ 6

บทสรุป

การวิจัยสร้างสรรค์ผลงานชุด ใหม่ : ประติมากรรมร่วมสมัย เป็นการวิจัย ค้นคว้า ทดลอง เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์เรื่องราวของการไหว้ การทักทายในวัฒนธรรมไทย ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ ที่มีกระบวนการในการเชื่อมโยงความหมาย เพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์สถานะสถานการณ์ของการไหว้ การทักทายที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน ในเบื้องต้นผู้วิจัยจัดสร้างผลงานด้วยการทดลอง การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ ดึงดูดความสนใจผู้ชม โดยเริ่มต้นด้วยเทคนิควิธีการสร้างชิ้นงานในลักษณะสามมิติแบบภาพ ที่มีลักษณะ 3 มิติ (Hologram) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อค้นหาพบแนวทางที่เหมาะสม ในการสร้างสรรค์ผลงานและเป็นแนวทางในการพัฒนากรรมวิธีการสร้างสรรค์งานประติมากรรม ผลการทดลองที่เกิดขึ้นนี้ยังไม่เป็นการตอบโจทยในการทำงานที่ชัดเจน โดยผลของการพัฒนาและทดลองมีดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยเริ่มทดลองสร้างสรรค์ผลงาน ในรูปแบบภาพที่มี 3 มิติ (Hologram) เพื่อค้นหาความเป็นไปได้ และหารูปแบบงานประติมากรรมที่สามารถสื่อสารเรื่องราวของวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมไทย ที่มีความแตกต่างกัน โดยรูปแบบของงานประติมากรรมแสดงถึงลักษณะท่าทางของการไหว้ในอิริยาบถต่างๆ ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมรูปแบบใหม่ ที่แสดงลักษณะท่าทางของการไหว้ ที่มีความแปลกใหม่น่าสนใจและดึงดูดสายตาจากผู้ชม ซึ่งมีเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นลักษณะอากัปกริยาการไหว้ในรูปแบบต่างๆ ของผู้คนในชีวิตประจำวัน ผ่านงานประติมากรรมโดยอยู่ในรูปแบบของภาพที่มีลักษณะ 3 มิติ (Hologram) ที่แสดงความเคลื่อนไหวในการไหว้ทักทายของผู้คนโดยตั้งอยู่บนแท่นสีขาว ผู้วิจัยเลือกตั้งบนแท่นสีขาวเหมือนลักษณะการตั้งงานประติมากรรมให้อยู่ในระดับสายตา โดยสามารถมองเห็นผลงานได้รอบด้าน และมีเสียงทักทายสวัสดีจากตัวผลงานตั้งอยู่ในห้องจำลองที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้ชมที่เข้ามาชมผลงาน มีความรู้สึกเสมือนได้ปะทะกับความเป็นจริง หรือรู้สึกได้เผชิญหน้ากับเหตุการณ์นั้นจริง ซึ่งเป็นการค้นหารูปแบบของงานประติมากรรม ที่แสดงถึงลักษณะท่าทางของการไหว้ทักทายในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม

ผลปรากฏจากการนำไปจัดแสดงจริงที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ทำให้ผู้วิจัยพบว่าผลงานที่มีความแปลกใหม่ (หมายถึงรูปแบบภาพที่ลักษณะ 3 มิติ Hologram) นั้นช่วยสร้างแรงดึงดูดและความสนใจจากผู้ชมที่มาร่วมชมได้

ภาพที่ 78 ตัวอย่างการทดลองจัดแสดงผลงาน โฮโลแกรม (Hologram)

จากการทดลองสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาว่า ผลงานในลักษณะรูปแบบภาพที่มีลักษณะ 3 มิติ(Hologram) ยังไม่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นจริงที่สัมผัสได้ เนื่องจากเป็นงานที่ติดตั้งแสดงให้เห็นถึงอิริยาบถท่าทางการไหว้สวัสดีที่ทักทายจริง แต่ด้วยเนื้องานยังเสมือนอยู่ด้านในจอในเครื่องแสดงภาพ ทำให้ไม่ได้สังเกตถึงรายละเอียด ของท่าทางการไหว้ได้ชัดเจนและตระหนักถึงความธรรมดาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้เป็นแนวทางที่ดี ในการไปพัฒนากรรณวิธีการสร้างสรรค์งานไปสู่การสร้างสรรค์งานประติมากรรม โดยมีการปรับรูปแบบภาพที่มีลักษณะ 3 มิติ (Hologram) มาเป็นรูปแบบงานของประติมากรรมลอยตัวจริงที่ชัดเจน ผู้ชมสามารถเข้ามาสังเกตต่อกับปฏิกิริยาของ การไหว้ ที่มีทั้ง ผู้ไหว้ ผู้ที่รับไหว้ และผู้ที่ถูกไหว้

ผู้วิจัยได้กลับมาใช้รูปแบบของงานประติมากรรมแบบสากล ที่แสดงถึงความเรียบง่าย เพราะเรื่องราวของการไหว้ทักทายนั้นเป็นการแสดงออกแบบตรงๆ ไม่ซับซ้อน สามารถสื่อสารได้ชัดเจน จึงปรับมาเป็นการสร้างสรรค์งานประติมากรรมลอยตัว โดยผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีความใกล้เคียงกับคนจริง ผลงานมีขนาดและสัดส่วน Scale and Proportion ที่ค่อนข้างเล็ก ควบคู่กับการการวางแผนในการออกแบบให้ผลงานประติมากรรมอยู่ในสีเดียวกัน ความเป็นชุด (Series)เดียวกัน มีการคุมโทนสีงานประติมากรรมให้อยู่ในสีเดียวกัน สร้างความกลมกลืน(Harmony) มีความขัดแย้งกัน(Contrast)ในท่าทางแต่เป็นเรื่องราวเดียวกัน รวมถึงการใช้สีทองที่ช่วยขับเน้นให้ผลงานให้โดดเด่น เพื่อสื่อสารให้เห็นการไหว้ ผู้วิจัยนำไปจัดแสดงงาน ได้เห็นผลตอบรับ จากผู้ชมสามารถรับรู้ที่มาของการไหว้ ที่เป็นปรากฏการณ์จากการที่เกิด Dialogue บทสนทนา ระหว่างผู้ชมกับผลงาน ที่ตอบโต้ตามวัตถุประสงค์

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงวัฒนธรรม. 2558. **สื่ไทยโทน: เสน่ห์ไทยเพิ่มมูลค่าธุรกิจ**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.

กำจร สุนพงษ์ศรี. 2554. **ศิลปะสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กำจร สุนพงษ์ศรี. 2556. **สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีศิลป์ ศิลปวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จักรเพชร แฉกพิมาย. 2546. **ศิลปะสื่อประสม:กรณีศึกษาจิตรกรรมการ์ตูนภาพคนของ รอย ลิข เทนสไตน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาทัศนศิลป์: ศิลปะสมัยใหม่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. 2551. **วัฒนธรรม การสื่อสารและอัตลักษณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จอห์น เอ วอลเกอร์. 2542. **ศิลปะในยุคสื่อสารมวลชน: Art in Age of Mass Media**. สมเกียรติ ตั้งนโม แปล. เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์.

ชาย โปธิสิตา. 2554. **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 5 .กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งฯ.

ธเนศ วงศ์ยานาวา. 2556. **ม(า)นุษย์โรแมนติค**. กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์.

นียบรรณ (พลวัฒน์) วรรณศิริ. 2550. **มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด.

นีโอ-ชาตินิยม Neo-Nationalism. 2548. **นิทรรศการศิลปะการเมืองร่วมสมัย หอศิลป์วิทย์ นิทรรศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประชา สุวิธานนท์ และเกษียร เตชะพีระ. 2554. **อัตลักษณ์ไทย: จากไทยสู่ไทยๆ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.

ประเสริฐ วรรณรัตน์. 2552. **ประวัติศาสตร์ประติมากรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.

พิชัย ตูรงคินนท์. 2556. **จิตรกรรมร่วมสมัย ชุด สีแห่งพุทโธสวรรย์**. วิทยานิพนธ์

ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เคลาส์ ฮอนเนฟ. 1939 (14). **ป๊อปอาร์ต POP ARTTASCHEN**. บุศยมาศ นันทวัน: แพล. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: บริษัท เดอะเกรทโฟนอาร์ท จำกัด.

ไพโรจน์ ชุมณี. 2559. **สุนทรียศาสตร์ตะวันตก**. กรุงเทพฯ: คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. 2560. **ART IS ART IS NOT ARTอะไร(แม่ง) ก็ศิลปะ**. กรุงเทพฯ: แชลม่อน.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530. **มรดกทางวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

ฐิติขวัญ เหลี่ยมศิริวัฒนา. 2557. **อจริยะ 100 หน้า**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2550. **ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น**.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พาณี สีสวย. 2524. **สุนทรียของนาฏศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ภาควิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.

รัศมี สุทธิภิบาลแทน และ อารมณ ฉนวนจิตร. 2537. **มารยาทในวัฒนธรรมไทย หนังสือลักษณะ**

ไทย ชูตรณรงค์วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท ไทพัน อินเตอร์ แอคท์ จำกัด.

รัศมีสุทธิภิบาลแทน และ อารมณ ฉนวนจิตร. 2537. **มารยาทในวัฒนธรรมไทยหนังสือลักษณะไทย**

ชูตรณรงค์วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท ไทพัน อินเตอร์ แอคท์ จำกัด.

เรณู โกศินานนท์. 2543. **นาฏศิลป์ไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

วันทนี ศรีพัฒนานันทกุล. 2555. **การผลิตซ้ำกับการโกอินเตอร์. Veridian E-journal. Su Vol.5**

No.3 September-December.

วารสารวัฒนธรรมไทย ปีที่ 31 ฉบับที่ 8 พ.ศ.2537

วิเชียร อินทรกระตึก. 2539. **ประติมากรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรภาพพัฒนา จำกัด.

เวทิน ชาติกุล และ เทคิน ลิขิตธนกุล. 2558. **Thailand Only เรื่องแบบนี้มีแต่ไทยๆ**. กรุงเทพฯ:

อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

- ศศิรินทร์ ขวัญตา. 2557. **ภาพลักษณ์ตราสินค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักใน กรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวยุโรป**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. 2559. **การสื่อสารทางวัฒนธรรม Intercultural communication**. พิมพ์ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภมาศ พะหุโล. 2555. **คิด นิตยสารส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ผลักดันเศรษฐกิจไทยโดย TCDC**. ตุลาคม ปีที่ 4 ฉบับที่ 1. Design is Opportunity. การเดินทางครั้งใหม่ของธุรกิจ.
- ศิราพร ณ ถลาง (บรรณาธิการ). 2558. **“ประเพณีสร้างสรรค์” ในสังคมไทยร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- ส. พลายน้อย. 2553. **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: บริษัทสถาพรบุ๊คจำกัด.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2551. **การศึกษาสังคมและวัฒนธรรม แนวคิด วิถีวิทยาและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สโรชา. 2554. **วัฒนธรรมที่ไม่ธรรมดา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต. 2553. **แนวความคิดฮาบิทัสของปีแอร์ บูร์ดิเยอ กับทฤษฎีทางมานุษยวิทยา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- สุภางค์จันทวานิช. 2555. **ทฤษฎีสังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ บุญมี. 2551. **การปฏิวัติสังคมนิยมของโซซุรุ: เส้นทางสู่โพสโตโมเดิร์นนิสม์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. วิชา.
- นีโอ-ชาตินิยม Neo-Nationalism. 2548. **นิทรรศการศิลปะการเมืองร่วมสมัย หอศิลป์วิทย** **นิทรรศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณ เวชสุวรรณ. 2543. **มรดกสยาม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- อารี สุทธิพันธ์. 2535. **ศิลปนิยม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เอกรินทร์ พึ่งประชา. 2545. **พระราชู: ประเพณีประดิษฐ์แห่งวัดศรีชะทอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Alloyway, Lawrence. 1983. **Modern Master**. Newyork: Abbeville Press.

Hunter and Jacobus, John. 1988. **Modern Art**. Newyork: Hudson Ltd.,.

ออนไลน์

- _____ . 2557. **นิทรรศการวัฒนธรรมเจฟฟาคูนส์**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<https://sites.google.com/site/jeffkoonscultureexhibition/> (สืบค้นวันที่15 ธันวาคม 2560)
- _____ . **ตารางการทั้กทาย 10 ประเทศอาเซียน**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<https://sites.google.com/site/wathnthrrmxaseiynnnnnnnn/habitat> (สืบค้นวันที่15 ธันวาคม 2560)
- กรมศิลปากร. 2557. **วัฒนธรรมประเพณีไทย**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.silpathai.net>
 (สืบค้นวันที่ 10 มีนาคม 2560)
- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. **Pop Art ศิลปะประชานิยม**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<https://themomentum.co/pop-art-2/> (สืบค้นวันที่ 2 พฤษภาคม 2560)
- ศาสตราจารย์ Dr.Sinchai Chaojaroenrat. **"ไหว้" ในทางศาสนวิทยา**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<https://thth.facebook.com/dr.sinchai.chaojaroenrat/photos/a.494296587282529.117037.494206543958200/918304301548420/?type=3> (17 มีนาคม 2560)
- Cube Breaker. **Willy Verginer's sculptures comment on current environmental issues**[online]. Available from: <http://www.cubebreaker.com/willy-verginers-sculptures-comment-on-current-environmental-issues/> [2018, June 14]
- Jonathan Watkins. **11th Biennale of Sydney: Every Day**[online]. Available from:
<https://www.mca.com.au/artists-works/exhibitions/613-11th-biennale-of-sydney/> [2018, June 14]
- Kabu Nannicha. 2551. **Contemporary Thai Art**[online]. Available from:
https://issuu.com/kobukaeru/docs/contemporary_thai_art_1 (2017, December 18)

Lisa Lee. **Artist Statement**[online]. Available from:

<http://muddmother.wixsite.com/lisaleesculpture/artist-statement> [2018, June 14]

Thavatchai. 2552. **Studio space by Lecture “Cliché, Kitsch, Authentic, Irony or bad taste”**[online]. Available from:

<https://studiospaces.wordpress.com/2009/11/23/lecture-%E2%80%9C-cliche-kitsch-authentic-irony-or-bad-taste%E2%80%9D-by-aj-thavatchai/> (2018, December 13)

กระบวนการสร้างสรรค์ประติมากรรมและขั้นตอนการทำงาน

ขั้นตอน ในการทำงานปั้นและหล่อหุ่นคน

ขั้นตอน ปั้นหุ่นคน

รูปในขั้นตอนที่1

รูปในขั้นตอนที่2

รูปในขั้นตอนที่3

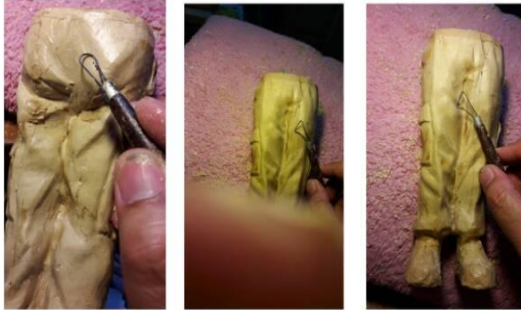
รูปในขั้นตอนที่4

ภาพตัวอย่างขั้นตอนการปั้นและการหล่อ

ขั้นตอน การทำงานปั้นหุ่นคน

รูปในขั้นตอนที่ 5

รูปในขั้นตอนที่ 6

รูปในขั้นตอนที่ 7

ภาพตัวอย่างขั้นตอนการปั้นหุ่น

รูปในขั้นตอนทำแม่พิมพ์

รูปในขั้นตอนที่ 1

รูปในขั้นตอนที่ 2

รูปในขั้นตอนที่ 3

ภาพตัวอย่างขั้นตอนการพิมพ์

รูปในขั้นตอนการทำแม่พิมพ์ 2

รูปในขั้นตอนที่ 4

รูปในขั้นตอนที่ 5

รูปในขั้นตอนที่ 6

ภาพที่ 4.12 ภาพตัวอย่างขั้นตอนการทำแม่พิมพ์

รูปในขั้นตอนการหล่อด้วยเรซิน

รูปในขั้นตอนที่ 1

รูปในขั้นตอนที่ 2

รูปในขั้นตอนที่ 3

รูปในขั้นตอนที่ 4

รูปในขั้นตอนที่ 5

ภาพที่ 4.13 ภาพตัวอย่างขั้นตอนการหล่อด้วยเรซิน

ภาพบรรยากาศของการเข้าชม นิทรรศการ โดยรอบๆห้องมีการเปิดจอแสดง ภาพผลงานประติมากรรม ผู้ชมสามารถชมผลงานจริงได้จากตรงการห้อง และภาพจำลอง จากแสดงคอมพิวเตอร์ นอกเหนือจากการเข้าชม สามารถมีการซักถาม สอบถามข้อมูล การสร้างสรรค์จากศิลปินได้

ภาพบรรยากาศภายในห้องที่จัดนิทรรศการ
มีทั้งนักเรียน และ นิสิต ที่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมชมผลงาน
ประติมากรรมตลอดทั้งวัน

พิธีเปิดนิทรรศการ:ไหว้ สวัสดิ์ประเทศไทย Sawasdee Thailand
วันเปิดงานนิทรรศการวันที่ 19 มีนาคม 2561
สถานที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

จัดแสดงในส่วนของนิทรรศการ
คุณูปการคุณธรรมคุณธรรมคุณธรรม
A special thanks to

Assoc. Prof. Kamol Phasavadi
Assoc. Prof. Suppakorn Diakapornthi PHD.
Asst. Prof. Pongpani Prasomsri PHD.
Asst. Prof. Apichart Polprasert PHD.
Asst. Prof. Supachai Anurungruang PHD.
All of Model who give me to take apron and My family
Mr. Paosong Triangsi for cool Carany design

**Sawasdee
Thailand** สวัสดิ์
ประเทศไทย

Thareepan Jotikesthira
สุนทร จอทิษฐิรา

นิทรรศการ:ไหว้ สวัสดิ์ประเทศไทย Sawasdee Thailand
สถานที่ พิพิธภัณฑ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาพบรรยากาศผู้เข้าชมผลงานประติมากรรม

ภาพตัวอย่าง โปสเตอร์งานนิทรรศการ

นิทรรศการ

Sawasdee
Thailand สวัสดี
ประเทศไทย

Thaneepan Jotikasthira
ธนัพรรณ โชติกเสถียร

12-27 มีนาคม 2561

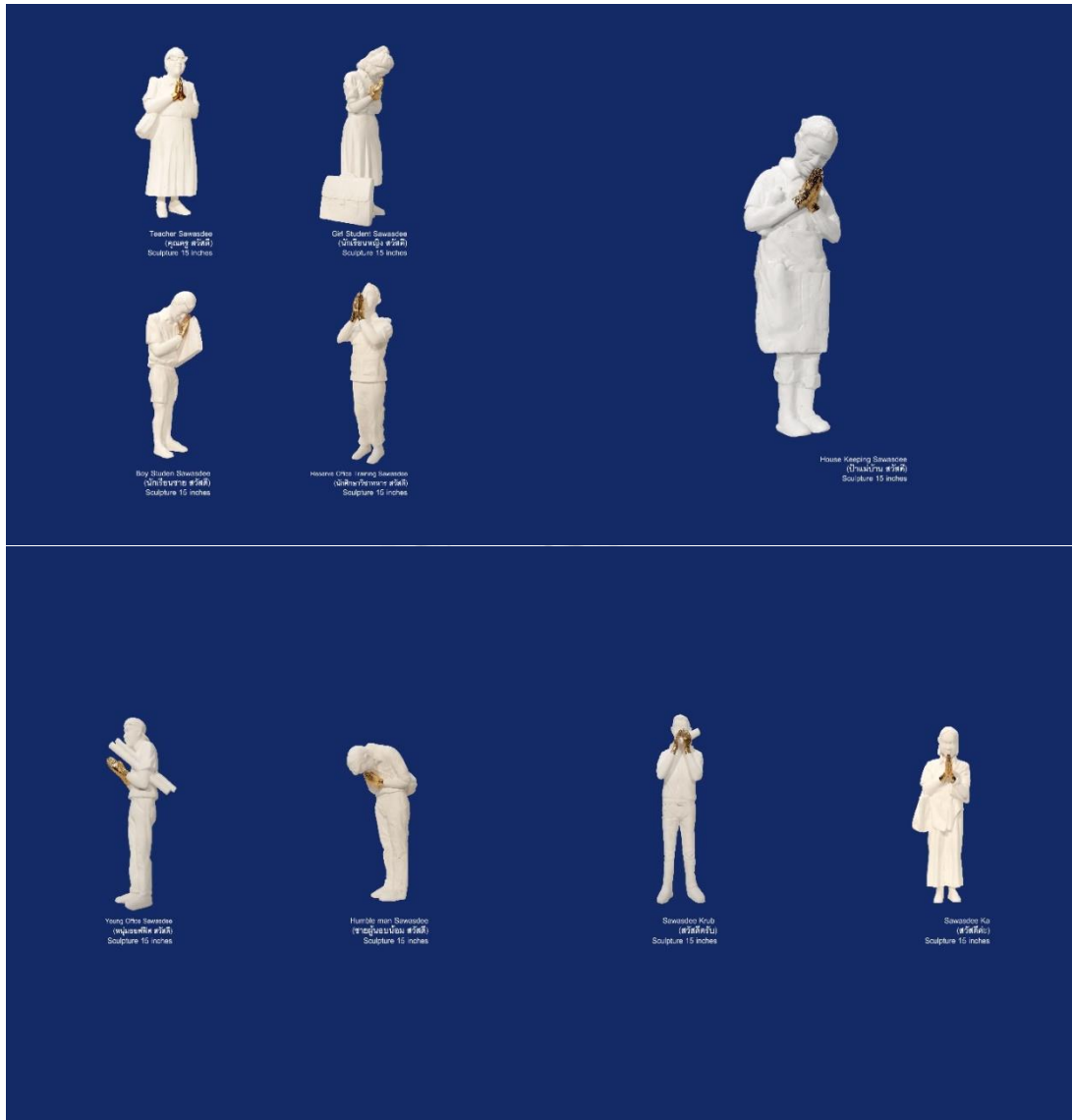

วันเปิดนิทรรศการ : 19 มีนาคม 2561 / 18:00น.

สถานที่
พิพิธภัณฑ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น1 อาคารพิพิธภัณฑ์ แขวงปทุมวัน
เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
โทร 02-218-3646

วันเข้าชม
จ - ศ เวลา 09.00-17.00น.
วันเสาร์-วันอาทิตย์หยุด

12th - 27th MARCH 2018
CHULALONGKORN UNIVERSITY MUSEUM
PAYATHAI ROAD, Pathumwan,
BANGKOK THAILAND
MUSEUM HOURS
MON - FRI 9AM - 17PM
OPENING RECEPTION
12 MARCH AT 18:00 PM

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

วุฒิการศึกษา

-ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศิลปศึกษา (B.Ed.) ในปีการศึกษา 2546

-ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรการจัดการวัฒนธรรม (ภาคภาษาอังกฤษ)

เอกการจัดการพิพิธภัณฑ์ (M.A.) ในปีการศึกษา 2549

-ระดับปริญญาเอก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาทัศนศิลป์ (D.F.A.)

ประวัติการทำงาน

-Artist's Manager, ABSOLUTE AGENCY CO.,LTD (BKK ENTERTAINMENT), (2003-2005)

-Creative Event, DCAA CO., LTD (A Part of ABSOLUTE AGENCY), (2003-2005)

-Instructor, SATIT PRASARNMIT DEMONSTRATION SCHOOL, (2008-2018)

-Instructor, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY, Teaching in Practicum of Teaching1-2

(ED291-ED391), (2010-2012)